

DOLENJSKI LIST

CLOVEK
V MESTU

Ob letošnjem praznovanju svetovnega dneva zdravja

Danes, 7. aprila, praznujemo svetovni dan zdravja. Tega dne leta 1948 je bila sprejeta ustava svetovne zdravstvene organizacije. Praznovanje poteka po vsem svetu v delovnem vzdušju tako, da se načne in osvetli eden izmed perečih problemov, skupen vsemu človeštvu. Letošnje praznovanje poteka pod geslom »Človek v mestu, kako živi in kaj vse mu ogroža zdravje. V našem okolju se ne srečujemo s problemi velikih mest, vendar pa deluje kot mesto vsak kraj, vsa naša okolica, ki vpliva na nas ter nam posredno ali neposredno ogroža zdravje. Zaradi spreminjenega načina življenja srečujemo tudi v manjših mestih in naseljih iste probleme kot nekoč v večjih mestih. Mednarodno sodelovanje in delitev dela marsikoga po službeni dolžnosti ali privatno zanesa tudi v veliko mesto.

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je mednarodno združenje zdravstva. Trenutno ima včlanjenih 124 držav — članic. Odlok o ustanovitvi SZO je bil sprejet na konferenci Združenih narodov v San Franciscu 1945. Organi SZO so:

1. Skupščina SZO, ki zaseda enkrat na leto in jo predstavljajo po trije predstavniki vsake države — članice;
 2. izvršilni odbor, ki šteje 24 članov, in
 3. sekretariat z 2400 uslužbenci in 2000 strokovnjaki iz 100 dežel.
- Glavne naloge in oblike pomoči SZO so:
- krepitev nacionalnih zdravstvenih služb;
 - pomoč pri izobrazbi zdravstvenega kadra;
 - ukrepi v boju proti boleznim, ki so večji zdravstveni problem;
 - skrb za varstvo matere in otroka;
 - izboljšanje preskrbe z vodo in asanacija okolja in
 - dvig duševnega zdravja na višjo raven.

SZO opravlja naloge, ki so koristne za vse dežele brez razločka: zasledovanje epidemij, mednarodna karantena, svetovna zdravstvena statistika, mednarodna standardizacija (za zdravila, cepiva), spodbujanje raziskovalnega dela in njegovo usmerjanje, tehnične publikacije itd.

V svojih programih, ki so sestavljeni na podlagi prošnje za pomoč posameznim državam, planira tudi posebne zdravstvene akcije in nudi pomoč tam, kjer je najbolj potrebna.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Predsednik SFR Jugoslavije tovariš Josip Broz-Tito se je med zadnjim obiskom v Sloveniji ustavil pretekli petek ob 8.15 za krajši čas tudi v Kočevju. Spremljal ga je predsednik skupščine SRS Ivan Maček-Matiija. Okoli predsednika in njegovega spremstva se je takoj zbrala velika množica prebivalcev mesta. Predsednika Tita je med postankom pozdravil predsednik občinske skupščine Drago Benčina, pionir in pionirka pa sta poklonila predsedniku Titu in njegovi soprogi šopka cvetja. Po krajšem postanku je tovariš predsednik s spremstvom nadaljeval pot proti Zagrebu. Na sliki: predsednik Tito, predsednik SRS Ivan Maček in predsednik občinske skupščine Kočevje Drago Benčina, okroženi od množice ljudi. (Foto: Andrej Pogačar)

Predsednik Tito
spet na Čatežu

V petek, 1. aprila dopoldne, se je — potem ko je zapuščal Slovenijo — v motelu pri Čatežu za več kot pol ure ustavil predsednik republike tovariš Tito. Do sem ga je spremljal predsednik skupščine SRS tovariš Ivan Maček, pričakal pa sekretar ZK Hrvatske Vladimir Bakarić. Med prijetnim srečanjem sta se s predsednikom Titom pogovarjala tudi predsednik občinske skupščine Brežice Milan Šepetavc in sekretar občinskega komiteja ZKS Vinko Jurkas. Tovariš Tito se je zanimal za gospodarenje v brežiški občini, povprašal pa je tudi, kako je z ureditvijo brežiškega gradu. Izredno razpoložen je tovariš Tito obljubil, da se bo še letos zagotovo udeležil lova v loviščih brežiške občine.

VL. PODGORSEK

Mokronoški pionirji
dali stotisočak
za Indijo

V štirinajstih dneh so pionirji osnovne šole v Mokronogu zbrali za lačne v Indiji kar 102.000 starih dinarjev in s tem prekoslili vsa pričakovanja. V zbiranju je tekmovalo 13 oddelkov šole, prispevke pa so sproti pošiljali glavnemu odboru Rdečega križa.

Fazan »napadel«
Američana

Kaj čudno je pogledal Američan William Winans, ko se je 28. marca peljal v osebnem avtu po avtomobilski cesti in se mu je pri Drnovem v vozilo zalotel fazan. Ptica je tako močno udarila ob vetrobransko steklo, da se je razbilo in je škoda za 30 Ndin. Fazan je seveda poginil.

OB VI. KONGRESU SZDL SLOVENIJE

PREUDAREN DELOVNI DOGOVOR

Torkov uvodnik »Dela«, ki ga je novinar Božo Kovac posvetil VI. kongresu SZDL Slovenije, želi delegatom, da bi probleme spremenili v naloge, kajti tudi reforma nas je s trdnoročno poučila, da se od problemov ne da živeti; da bi pokazali vso ostrino kritičnega duha, gledali stvari kot v resnici so, ne presvetlo ne prečno; da

Ugankarsko nagradno
tekmovanje za
Dolenjsko in Belo
krajino

V nedeljo, 10. aprila, bo ob 11. uri v Domu JLA v Novem mestu ugankarsko nagradno tekmovanje, ki ga prireja revija TOVARIS. Udeležijo se ga lahko ljubitelji ugankarstva. Vsak udeleženec bo dobil polno dvema stranema neobjavljenih ugank, ki jih objavlja TOVARIS na srednji strani. Uspeh ocenjujejo po pravilnosti rešitev in po času, ki ga tekmovalci porabijo. 5 najboljših reševalcev bo nagrajenih s 50.000 starih din, razen tega pa se bodo udeležili tekmovanja 30 finalistov, ki bo v Ljubljani. Tekmovanje je 3. po vrsti, sledila pa bodo še tekmovanja v Kranju, Novi Gorici in Kopru.

Dolenjci nasedajo
»štufarjem«

Na Dolenjskem razni prekupčevalci večkrat ponujajo blago, češ da je uvoženo, in ga tudi ustrezno računajo. Do zdaj so tudi imeli uspeh pri ljudeh, ki blaga ne poznajo, saj so jim n. pr. domači tropikalni drago prodali za angleški »štufa«. Da ne bi v prihodnje tudi drugi tako drago plačali svoje nevednosti, je bolje, da se za blago, ki ga ponujajo prekupčevalci, ne zmejnijo!

Pot kurirčkove pošte po sevniški
in novomeški občini

Pionirski odredi na šolah sevniške občine se navdušeno pripravljajo na sprejem kurirčkove pošte, ki jo bodo raznašali pionirji od šole do šole, od odreda do odreda. Organizacijo te zdej že tradicionalne prireditve v počastitev partizanskih kurirčkov je prevzela občinska pionirska komisija v Sevnici.

Slovesen začetek bo 11. aprila ob 9. uri dopoldne na Bučki. Kurirčkova pošta TV Dolenjska bo od tam potovala proti Skočjanu in naprej v Novo mesto. 16. aprila jo bodo spet sprejeli pionirji sevniške občine pri Tržišču. Od tam bodo pionirji raznašali pošto po sevniški občini in jo 19. aprila oddali pionirskemu odredu iz Gornjega Leskovca.

Kdaj mali kmetijski stroji?

Po »Delu« povzemamo vest, da bodo naši proizvajalci kmetijskih strojev začeli izdelovati manjše traktorje in priključke, primerne za kmete. Te tovarne so do sedaj obratovalle le z 60 odst. zmogljivostjo, če pa bi s polno kapaciteto, pa bi lahko v 10 letih naredile 85.000 manjših traktorjev z vsemi priključki.

Med seboj si bodo delo delile, ker smatrajo, da bodo s specializacijo bolj znižale ceno, kot s konkurenco med tovarnami, ki bi vsaka zase izdelovala različne stroje. Možnosti prodaje so velike, lahko pa jih bodo izvažali tudi v dežele v razvoju.

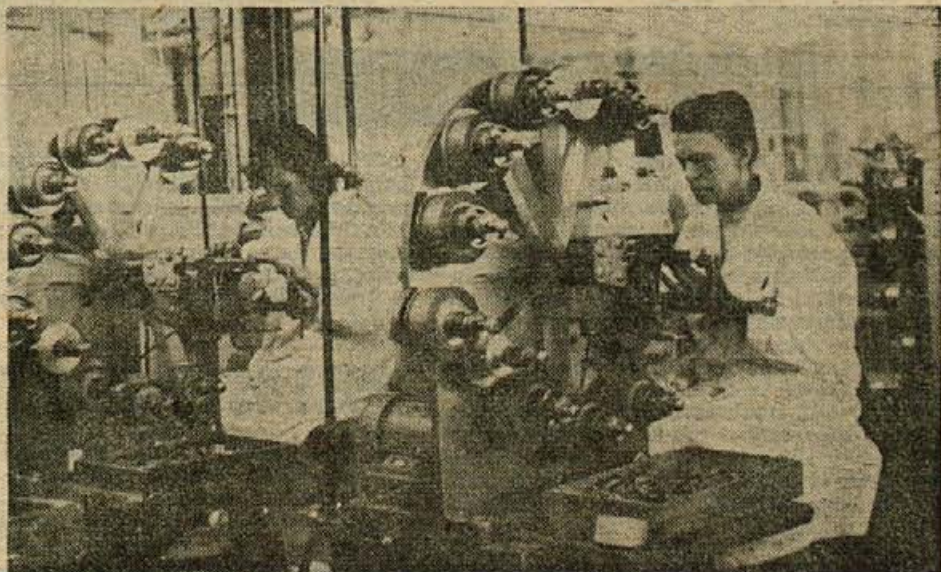
Po dosedanjih dogovorih bodo nekatere stroje začeli izdelovati že letos, njihova cena pa bo enaka ali celo nižja od uvoženih.

25-letnica OF
v novomeški občini

25-letnico ustanovitve Osvobodilne fronte bomo proslavili kar se da slovesno. Razen slavnostne akademije, ki bo 26. aprila zvečer v Novem mestu, bodo ta pomemben praznik svečano praznovali tudi v vseh večjih krajnih organizacijah SZDL. Mladinski aktivni bodo po vsej občini na predvečer prižgali kresove, v Novem mestu pa bo gostovalo MGL z uprizoritvijo Kipphardtovega dela »V zavdi J. Roberta Oppenheimerja.«

Franc Gornik —
dolenjski šahovski
prvak

2. aprila je bilo v Novem mestu končano šahovsko prvenstvo Dolenjske za leto 1966. Zmagal je Franc Gornik iz Kočevja, ki je v enajstih kolid zbral 8 točk in pol. Drugi rezultati: 2.—4. Slavko Sitar (Novo mesto), Rudi Osterman (Kočevje) in Igor Penko (N.M.) po 8 točk, 5. Vitomir Sunjić (N.M.) 6 in pol, 6. Tone Škerlj (N.M.) 6, 7. Franc Mešek (Koč.) 5 in pol itd. Prvo kategorijo so dobili: zmagovalec Gornik, Sitar in Osterman, izgubil pa jo je Novomešan Ivan Tisu. Na članskem prvenstvu Slovenije bo poleg mojstrskih kandidatov Penka in Sunjića nastopil še najboljši prvokategornik dolenjskega prvenstva.

Ob 15-letnici tovarne kondenzatorjev v Semiču obširneje poročamo danes na 6. strani o naglem razvoju tovarne, ki je zrasla iz nič v enega največjih proizvajalcev elektrostrokov doma in v cenjenega izvoznika. Hkrati priskrbo čestitamo 500-članskemu kolektivu za dosežene uspehe z željo, da bi si z nezmanjšanim poletom prizadevali za nadaljnji razvoj podjetja. Posnetek kaže delo ob navijalnem stroju (Foto: Ria Bačer)

PREBERITE

razpis nagradnega žrebanja Turistične poslovalnice SAP v Brežicah na 16. strani današnje številke Dolenjskega lista!

VREME

OD 7. DO 17. APRILA

Med 7. in 12. ter med 16. in 18. aprilom bo prevladovalo deževno in hladno vreme. Sneg včasih do nižin, zlasti okrog 12. aprila. Med 13. in 15. aprilom izboljšanje, vendar še nestalno vreme.

Dr. V. M.

(Nadaljevanje s 1. str.)

SO nam je definirala (v uvodu v statut SZO) pojem zdravja: »Zdravje je stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega blagostanja in ni samo v tem, da človek ni bolan ali šibak«.

Osnovni smoter SZO je torej: dvigniti vse narode na najvišjo možno zdravstveno stopnjo (1. člen statuta SZO).

Boj proti posameznim boleznim je mogoč in uspešen le tedaj, če ga vodi dobra zdravstvena služba. Zato SZO pomaga pri ustvarjanju in organizaciji zdravstvene službe v vseh deželah.

Pomoč SZO Jugoslaviji je bila doslej dodeljena pri zatiranju malarije in trahoma. Na tem polju so doseženi ogromni uspehi, tako v zmanjšanju števila obolenih od trahoma kot tudi izkoreninjanju malarije, ki je bila ob koncu leta 1962 prebena tudi iz tistih krajev Jugoslavije, kjer se je pojavljala kot endemska bolezen. Veliko pomoč je prejela naša država za varstvo matere in otroka kot tudi v opremljenosti materialni pomoči skladov OZN (npr. UNICEF in FAO). Občutno pomoč je bila dodeljena tudi za proizvodnjo serumov in cepiv ter za štipendije našim zdravstvenim delavcem vseh profilov — za strokovno izobraževanje v drugih državah.

Tema letošnjega svetovnega dneva zdravja je izbrana prav zaradi tega, ker ima problem življenja v mestih in vpliv okoliščin tudi manjših krajev zelo veliko vlogo predvsem na duševno in socialno blagostanje. Zato je namen obravnave tega problema v okviru letošnjega

svetovnega dneva zdravja opozoriti javnost, politično-upravne organe, organe družbenega upravljanja, zdravstveno službo in vse množične organizacije na škodljive vplive mestnega, industrijskega in splošnega delovnega okolja, opozoriti na psihične in socialne probleme, ki se pojavljajo povsod med nami, in na posledice ter težave novega načina komunalnega življenja, predvsem tam, kjer se ljudje mnogo selijo iz vasi v industrijske in mestne centre.

Problematika s tega področja je zelo obširna, saj obravnava človeka in njegovo vsestransko zaščito, vplive naselij s stališča urbanizma, zdravstva, socialne, predvsem pa psihosocialne zaščite.

Življenje se tudi v naših krajih hitro spreminja. Pred 20 leti je bilo 70 odst. prebivalstva v Sloveniji še kmečkega, 30 odst. pa mestnega. Danes je razmerje že skoraj obratno. Mladi ljudje odhajajo z dežele v mestne in industrijske predele; nekateri za stalno, drugi začasno. Če so ti ljudje pripravljeni na novo okolje in spremembe, se tudi v novem kraju hitro znajdejo brez škode za zdravje, preselijo se celo na boljše. Včasih ne gre tako, kot bi želeli. Tudi pri nas so se že odigravale in se še odigravajo individualne in skupinske tragedije. Mnoge med njimi poznamo, o njih se tudi piše, vendar šele takrat, ko je že prepozno, ko je posameznik že izgubil zdravje ali pa pretrpel duševni udarec, ki ga bo čutil vse življenje.

Ne moremo reči, da pri nas teh problemov do sedaj nismo reševali. Veliko je narejenega, zlasti v industrijskih predelih glede stanovanjskih vprašanj, izobraževanja, rekreacije, zaščite pri delu, socialne in zdravstvene zaščite, tako glede travmatizma kot tudi samih obolenj. Premalo smo napravili na področju splošne in zdravstvene vzgoje ter prosvete, še manj pa na področju mentalne, duševne zaščite. Materialni pogoji življenja so precej boljši kot so bili, tako na vasi kot v mestih, vendar pa se je treba vprašati, ali so ljudje tudi bolj zadovoljni in srečni. Lahko bi bili. To želijo doseči letošnji dan zdravja, zato tudi postavljajo celo vrsto večjih in manjših vprašanj, jih osvetluje z vseh strani in nakazuje rešitve, da bi se v prihodnje izogibali napak.

S smotno urbanistično politiko bomo v prihodnje gradili zdrava mesta in naselja. Zdravstvo, prosveta in socialna služba naj skupaj z delovnimi organizacijami poskrbe, da bodo materialna sredstva oplemenitena tudi s kulturnimi vrednotami, z znanjem in življenjskimi resnicami, ki nam edine lahko napravijo življenje bolj zadovoljno in srečno.

DR. ALBIN PEČAVER

XXIII. kongres KP SZ poteka deset let po XX. kongresu, ki pomeni prelomnico v zgodovini Sovjetske zveze in sovjetske partije, ter začetek procesa, ki ga na splošno imenujemo z izrazom »destalinizacija«, in 13 let po Stalinovi smrti. Toda bolj kot to je za delo XXIII. kongresa značilno, da se je odvijal v času, ko je spor v mednarodnem delavskem gibanju dosegel vrhunec: komunistična partija Kitajske je namreč odklonila povabilo, da se udeleži kongresa, njen propagandni aparat pa je bolj kot kdajkoli napadel vse, kar se je v Sovjetski zvezi dogajalo v zadnjih desetih letih, to je po XX. kongresu. Pod udar kitajske propagande je prišla sovjetska zunanja politika, ki se uveljavlja v okvirih načel miroljubne koekzistence; Kitajci obtožujejo Sovjetsko zvezo, da kuje skupaj z Združenimi državami zaroto proti Kitajski in proti vsem »resničnim revolucionarnim narodom«; kitajski tisk besno napada gesla o zvišanju življenjske ravni sovjetskega ljudstva, gesla, ki imajo v Sovjetski zvezi v zadnjih desetih letih vsak dan večjo težo in močnejši odmev v širokih množicah. Nasproti tem geslom postavljajo Kitajci krilatice o »prostovoljnem odrekanju« za uresničitev »revolucionarnih ciljev« in že vsako misel o materialnem nagrajevanju delovnih ljudi napadajo kot »obnavljanje kapitalizma« in »izdajo revolucije«. Skratka, kitajsko vodstvo je iz najrazličnejših razlogov, notranjih in mednarodnih, postavilo na enako raven »sovražnika« ameriški imperializem in sovjetski »revizionizem« in praktično odprlo dve fronti. Pri tem je treba poudariti, da je kitajski pritisk konkretno bolj agresiven na »sovjetski fronti« kot pa na »ameriški«.

Zato je bilo razumljivo, da je

svetovna javnost s kar največjim zanimanjem pričakovala XXIII. kongres, ki se je odvijal v senci tega dogajanja. Mnogi so pričakovali senzacionalne obsodbe in celo izobčene, drugi spet so pričakovali, da bo kongres dal večji poudarek obrambi in napovedal obdobje »močne roke«, in da se bo moral standard umakniti drugim, manj popularnim ciljem.

In vendar lahko rečemo, da je bil XXIII. kongres v praksi Sovjet-

XXIII. KONGRES KPSZ

ske zveze v določenem smislu nekaj novega. Ni bilo slišati zanešljive hvalivosti, marveč trezno in hladno presojo uspehov in neuspehov, posrečenih prijemov in napak; govorniki so z mero realizma govorili tudi o bodočih nalogah, brez spektakularne in bombastične primerjave z Ameriko, primerjave, ki je v preteklosti vzbujala utvare in pozneje razočaranja.

Glede zunanje politike je bila na odločen in nedvoumen način potrjena dosedanja smer: miroljubna koekzistencia je in ostane temelj sovjetske zunanje politike, tako kot ostane boljšanje življenjske ravni še nadalje ena glavnih nalog partije in države. Odločno so bila zavrnjena kitajska stališča, bodi v mednarodni politiki, bodi v mednarodnem delavskem gibanju, ne da bi bilo slišati grobe in žaljive napade na kitajsko vodstvo. Brežnjevi je ponovil sugestijo, naj bi nehali javno medsebojno napadanje in skušali poiskati sprejemljivo osnovo za razpravljanje na sestanku kitaj-

skih in sovjetskih voditeljev, ki bi lahko bil tako v Moskvi kot v Pekingu. Seveda je ta pobuda naletela na gluha ušesa, kajti v sedanjem trenutku, ko sta si kitajska in sovjetska politika diametralno nasproti in ko ena in druga stran popolnoma različno ocenjuje položaj tako v svetu kot v mednarodnem delavskem gibanju, si je res težko zamišljati, kaj bi se lahko kitajski in sovjetski partijski voditelji sploh pogovarjali. Toda važno je predvsem to, da s kongresne tribune ni padla nobena žaljivka take vrste, ki bi bila poniževalna za Kitajsko kot sedemsto milijonsko državo in nacijo in ki bi jo lahko kitajsko vodstvo izkoristilo proti tistim silam na Kitajskem, ki se ne strinjajo s sedanjo politiko; ta je namreč v zadnjem letu doživela več zelo hudih neuspehov — Indonezija, Kuba, Afrika, da naštejemo samo nekatere — in najbrž bi bilo zmotno misliti, da na Kitajskem ni nikogar, ki bi o tem kritično razmišljal.

Ni pa popolnoma jasno, čemu lahko služi omemba resolucij iz leta 1957 in 1960 ter ugotovitev, »da je boj proti dogmatizmu in revizionizmu« še naprej glavna naloga partije. Obe resoluciji sta bili plod kompromisa s kitajskimi stališči. Vsak ju je razlagal po svoje in ta kompromis ni mogel rešiti navidezne enotnosti »socialističnega tabora« ampak je kitajskemu vodstvu služil kot ideološko izhodišče za odkrit napad na vsa sovjetska stališča. Vsekakor sta se ideja in praksa nacionalnih poti v socializmu tako utrdila, da na tem terenu ne bo več mogoče iskati »revizionizma«, sicer pa je kongres sam ponovno potrdil načelo o nevmesavljanju v zadeve drugih držav in o popolnoma enakopravnem sodelovanju socialističnih držav in komunističnih partij.

Za vikende ob Krki še nič rešenega

V Žužemberku skoraj ni zbora občanov ali množičnega sestanka, na katerem se ne bi zavzemali za sprostitev gradnje vikendov ob Krki. Pred letom in prej je bilo več odgovornih funkcionarjem obljubljeno, da bo pas za gradnjo kmalu določen. Rešitve kljub temu še ni. Tudi sam postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja je pretegot in predolgotrajen. Ob Krki, ki teče po grosupeljski občini, so gradnjo vikendov že sprostili, čeprav je zanj manjše zanimanje kot za predelem med Smihelom nad Žužemberkom in Sotesko. Občani pričakujejo, da bodo pristojni organi naposled le prišli na dan s konkretnimi odločitvami. M.S.

KONEC DIKTATURE V EKVADORU? — Pretekli teden je v Ekvadoru naposled zaradi dolgotrajnega in splošnega nezadovoljstva padla vojaška junta. Začasni novi šef države je postal neodvisni liberalci Inadabura. Trije šefi vojaške junte so zbežali v Brazilijo. V glavnem mestu so velike manifestacije.

Nesreč pri delu še vedno preveč

Vsak sedemnajsti zaposleni v Sloveniji in vsak dvanajsti v Jugoslaviji je delovni invalid. Za molk ponudi podjetje ponesrečencu tudi nagrado. Delavec naj ne gre na delovno mesto, če ni zaščiten!

Pred kratkim je bil v Kočevju razgovor o nesrečah pri delu. Sklicalo ga je Javno tožilstvo, udeležili pa so se ga predstavniki občinskega sodišča Kočevje in inšpekcij skrajnih služb ter predstavniki postaj ljudskih milic, občinskih skupščin in nekaterih delovnih organizacij iz območja občin Kočevje in Ribnica.

Na območju občin Kočevje in Ribnica je bilo lani skupno preko 1000 nesreč pri delu (od tega 787 v občini Kočevje), zaradi njih pa je bilo izgubljenih skoro 17.000 delovnih dni. Samo izgubljeni de-

lovni čas predstavlja škodo v znesku 34 milijonov starih din, medtem ko je zaradi stroškov zdravljenja, invalidnosti itd. škoda še občutno večja. Število nesreč pri delu je v obih občinah sicer v primerjavi z letom 1964 znatno padlo (v kočevski občini za skoraj 19 odstotkov), vendar jih je še vedno preveč.

Kljub takemu številu nesreč je javno tožilstvo dobilo v preteklem letu le 3 prijave kaznivih dejanj v zvezi z nesrečami pri delu. Vse prijave pa so običajno zapoznele, se pravi, da jih dobi tožilstvo šele takrat, ko se v podjetju že dogovore, kako bodo zagovarjali nesrečo.

Najpogostnejši vzrok nesreč pri delu so: slaba organizacija dela, slabo seznanjanje delavcev z nevarnostmi, ki jim prete na njihovem delovnem mestu in pomanjkljive varnostne naprave. Varnost dela v podjetjih pogosto zanemarjajo zaradi večje pro-

duktivnosti. Tudi varnostni tehniki v podjetjih so običajno preobremenjeni z drugim delom in se s HTV ukvarjajo običajno le postransko. Pravilnik o HTV običajno niso prilagojeni potrebam podjetja, ampak so pogosto prepisani.

Na posvetu so sprejeli več sklepov. Predvsem so poudarili, da naj inšpekcije vztrajajo na takem higijensko tehničnem varstvu, kot ga zahtevajo predpisi. Varnostni tehniki morajo v podjetju zavzeti mesto, ki jim gre. Organizatorji proizvodnje, od zadnjega mojstra do tehničnega vodje in direktorja, morajo vedeti, za kaj vse odgovarjajo in za pravilno zaščito ter delo svojih podrejenih. Inšpekcija dela naj predlaga odgovorne osebe delovnih organizacij, ki ne spoštujejo odločb inšpekcije, v kaznovanje. O nesrečah pri delu so delovne organizacije dolžne obvestiti tudi postajo ljudske milice.

J. PRIMC

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

POSTOPOMA V NOV SISTEM CEN. Zvezni in gospodarski zbor sta te dni pravičala o težah glede formiranja in kontrole cen. Ugotovila sta, da se odpirajo možnosti za postopen prehod od administrativnega na ekonomsko reguliranje cen in tržišča. Predvidene so tri oblike družbenega vpliva: intervencije na trgu z ekonomskimi sredstvi in ukrepi, ki neposredno vplivajo na ponudbo in povpraševanje in tako opredeljujejo raven cen; samoorganiziranje in neposredno sporazumevanje, se pravi vpliv, skrb in odgovornost samih proizvajalcev za stabilizacijo trga in cen; neposredno administrativno reguliranje ob posebnih razmerah, ki bodo posebej določene s posebnim zveznim zakonom.

REZULTATI JAVNE RAZPRAVE O KMETIJSTVU. V javni razpravi o težah Socialistične zveze o agrarni politiki so prevladovala vprašanja odnosov do zasebnega kmetovalca in razvijanje kooperacijskega

sodelovanja, mehanizacije kmetijstva, urejanje trga in stabilizacije cen kmetijskih pridelkov itd. Bilo je mnogo kritike na račun dela zadrug. Hkrati je javna razprava potrdila, da so zadruga ena najprimernejših oblik podružbni proizvodnje in da jih je treba zato tudi v prihodnje razvijati in podpirati.

POSTOSTOMA V NOV SISTEM CEN

LANSKO GIBANJE GOSPODARSTVA. Na posvetovanju izvršnega sveta SRS s predsedniki občinskih skupščin so pred dnevi obravnavali gibanje gospodarstva lani in letos. Ugotovili so, da je najpomembnejši problem, kako zagotoviti v proizvodnji čim

večjo proizvodnost dela in čim večji izvoz. Posebej so opozorili na to, da obstajajo dokajšnje rezerve v izvozu, v dosednji nizki proizvodnosti nekaterih gospodarskih panog in tudi v novih zmogljivostih. Na posvetovanju so tudi ugotovili, da so zaloge reprodukcijskega materiala čedalje večje, medtem ko se zaloge uvoženih surovin zmanjšujejo. Zadnje čase je opaziti negativne težnje naraščanja cen, ki so posebno izrazite pri živilih.

AKCIJA SOLIDARNOSTI. Po vsej Sloveniji je močno odjeknil poziv Glavnega odbora RK Slovenije, da bi pomagali prebivalcem Indije, ki jim zaradi suše grozi lakota. Nekateri kolektivi so se odločili, da bodo namenili svoj enodnevni zaslužek za nakup živil, toliko potrebnim ljudem v Indiji. Mnogi občani nakazujejo denar nadosredno na žiro račun glavnega odbora RK. Slovenci s tem dokazujejo visoko raven humanosti in solidarnosti.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

V INDONEZIJ VILDA MIR — Po hudih nemirih in potem, ko se je nova vlada utrdila na oblasti, je zavladal v deželi mir. Zdaj je že slišati glasove, naj bi Indonezija znova zavzela svoje mesto v Organizaciji združenih narodov, kot piše ugledni tednik »Trisakti«.

SPOR ZARADI GRIVASA SE ZAOSTRUJE — General Grivas je bil na Cipru poveljnik tako grških čet kot ciprskih nacionalne garde. Predsednik Makarios pa zahteva, naj bi Grivas poveljeval samo grškim četam in v Atenah že izjavljajo, da bodo glede tega spornega vprašanja naposled sklenili kompromisen dogovor.

SOVJETSKE PODMORNICE SO OBLPULE VES SVET — Maršal Malinovski je na kongresu KP Sovjetske zveze povedal, da so sovjetske atomske podmornice uspešno opravile pot okrog sveta in so ves čas plule pod vodo.

NAPAD SREDI SAIGONA — Komandosi osvobodilnih sil so na prvega aprila zgodaj zjutraj napadli s strojnimi večnamensko postopke, v katerem prebivajo ameriški oficirji. V poslopje so metali tudi ročne bombe, nato pa s strojnimi ognjem zažgali avtomobili, napolnjen z eksplozivom. Padli so štirje vojaki, ranjenih pa je bilo 72 ameriških oficirjev in vojakov. Po zadnjih podatkih pa je bilo mrtvih in ranjenih precej več. Napad so izvedli natanko na obletnico napada na ameriški hotel »Metropole«.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Zadnje število našega tednika so mnogi naročniki dobili šele v petek namesto že v četrtek. Med tiskanjem lista je v Ljubljani v sredo zvečer za približno uro zmanjkalo električnega toka. Naklade Dol. lista zaradi tega niso mogli pravočasno glisati, niti odpremiti v okviru rednega urnika nočnega dela tiskarne. Naročnike, ki so zadnje število dobili z zamudo, prosimo za razumevanje!

UPRAVA LISTA

300 Ndin kazni za kršilce

Na seji občinske skupščine Novo mesto so 29. marca sprejeli odlok o obvezni tuberkulizaciji goved. Odlok določa, da se opravi obvezna tuberkulizacija najmanj na vsaki 2 leti, po potrebi pa tudi vsako leto v hlevih lastnikov goved. Stroške nosi lastnik, žival pa se označi s ušesno številko. Tuberkulozno goved je treba zaklati pod strokovnim nadzorstvom veterinarja. Kršitelji tega odloka bodo kaznovani s 300 N din (30.000, S din) kazni.

Predpisi v praksi

»ČE JE V INTERESU DELOVNE ORGANIZACIJE...«

Tako se začnemo določiti v nekaterih pravilnikih o delovnih razmerjih. Pomenkovali smo se o tem, pa je nekdo vprašal: »Kaj pa je tisto, kar naj bi bilo v interesu delovne organizacije?« Odgovor smo našli kar v pravilniku, ki pravi: »... po opisu delovnega mesta sledi, da lahko opravlja to delo delavec s srednjo strokovno izobrazbo.« Mi pa smo šli v pomenku še malce dlje kot pravilnik. Dopolnili smo možnost, da bi se prizadevali delavce odločiti nadaljevali svoje strokovno izpopolnjevanje in izredno študirati na fakulteti. To, vidite, to pa ni več v interesu delovne organizacije!

In zakaj ne? Zato, ker je za opravila na delovnem mestu, o katerem govorimo, predvidena srednja strokovna izobrazba. Toda, mar ne bi delavec z v.sokošolsko izobrazbo vsestransko boljše opravljal enako delo? Priznati moramo, da je to res. Kaj nas potem moti?

Zda, smo pri jedru stvari: »Delavec z višjo izobrazbo bo zahteval višje dohodke! Tega pa mu naša delovna organizacija ne more dati!« To je resnični odgovor. Mi pa smo v pomenku dodali samo še to: »Seveda mu ne morete dati več, ko pa plačujete izobrazbo, ne pa delo!«

Nauk, ki veje iz opisanega pomenka, je zelo preprost: s takšnimi določili v pravilnikih bomo zavrnili izobraževanje, izobrazbeni sestav zaposlenih pa se ne bo izboljšal. Kaj torej storiti? Z določili pravilnikov omogočimo izobraževanje in zagotovimo vsem pri opravljanju izpitov 2 do 5 dnevni dopust! Le na ta način bomo podprli prizadevanje po večjem številu strokovnjakov, ki jih naša proizvodnja tako zelo potrebuje!

Kumare s čateške vrtnarije

Letos pričakujemo na vrtnariji v Čateških Toplicah kakih 140 ton kumar, prve kilograme tega zgodnjega pridelka pa bodo dali na trg te dni. Kakor smo zvedeli, bodo Zagrebčani kupili približno 100 ton kumar, medtem ko bodo drugo ponudili v Ljubljano, Celje, Maribor in kraje v Posavju ter na Dolenjskem.

Upajmo, da bomo čateške pridelke lahko tudi letos kupovali v Novem mestu in na tržnicah drugih večjih krajev. Koliko tega pa bodo dobili, je odvisno od iznajdljivosti trgovine. Potrošniki najbližjega okoliša smo v strahu, da so naši preskrbovalci že med zamudniki.

S sejma v Brežicah

V soboto, 2. aprila, so rejci pripeljali na sejem 1000 prašičkov v starosti od treh mesecev in 15 starejših od treh mesecev. Mlajših je bilo prodanih 700 po ceni do 1000 dinarjev za kg žive teže, starejših pa 10 s ceno 500 din za kg.

Zadruga in Mesarija nista odkupovali

Na sejmu za prašiče in govejo živino, ki je bil 4. aprila v Novem mestu, je bilo na prodaj 697 prašičev in 211 glav goved. Zadruga in mesarija nista odkupovali, pač pa so živahne kupčije sklepali med seboj kmetovalci. Prodanih je bilo 629 pujskov in 68 goved. Cene: prašički od 12.000 do 35.000 dinarjev, voli od 495 do 550 din kg, krave od 350 do 460 din kg ter mlada živina 520 do 570 starih din kg.

Boje se, da ne bodo imeli dovolj veljave

Občinske skupščine se obotavljajo pri prenosu gozdov v upravljanje gozdnim organizacijam — Kmetje razčlenjajo samoupravne pravice, ker si hočejo zagotoviti zadosten vpliv na gospodarjenje z gozdnim premoženjem

Zakon o gozdovih določa, naj občinske skupščine izročijo vse gozdove splošnega ljudskega premoženja in gozdove zasebnikov v upravljanje gozdnim organizacijam. Na prvi pogled je videti, da je to samo formalni pristavek, saj tu ni mogoče sklepati mimo zakona. V praksi pa vendarle ne gre tako lahko. Zakaj? Najbrže zato, ker ljudje nimajo dovolj zaupanja v tak način gospodarjenja in ker se boje, da v tej

samoupravi ne bodo imeli dovolj veljave.

Grehe, ki jih očitajo gozdnim organizacijam v dosedanjem gospodarjenju, so te marsikdaj res zakriville, pogosto pa jih dolžijo tudi stvari, ki so se dogajale desetletja prej, ko so z gozdovi gospodarili drugi. Zasebniki so predvsem nezadovoljni zaradi nenačrtne sečnje in premajhne gojitvene skrbi.

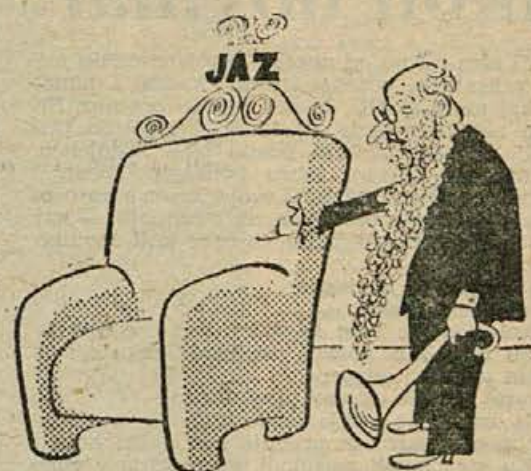
In še nekaj se dogaja. V razpravah o gozdovih dobi človek nehoti občutek, da so gozdovi občinski in da mora občina dobiti nazaj čimveč sredstev. Odborniki nočejo nič slišati o prelivanju denarja in pozabljajo, da je tre-

ba več vlagati tam, kjer so slabši gozdovi. Pozabljajo, da so najbrž prav zaradi tega ustanovljena gozdna gospodarska območja, saj bi sicer lahko imeli »občinske« gozdove.

Zelo prav pa je, da se v razpravah skupščin omejujejo tudi na odnose med obrati in podjetji in da razčlenjujejo statute in pravilnike. Boljše gospodarjenje z gozdnim bogastvom si bodo najlažje zagotovili po samoupravnih poteh. Spoznati morajo svoje pravice in dolžnosti in jih bolj upoštevati kot doslej. Opravičljiva je edinole bitka za dobro gospodarjenje, ne pa bitka za »občinske gozdove«!

JOZICA TEPPEY

KAJ JE REKEL ZA 1. APRIL:

— Prestar sem že in nesposoben za to delovno mesto...

S SEJMA TRSNIH SADIK V BELI KRAJINI

»IMATE KRALJEVINO?« »E, BAŠ NJU IMAMO!«

Ob tržnih in semanjih dneih že več let vidimo zgodaj spomladski kupe trsnihih sadih na tržnici v Črnomlju in Metliki. Iz raznih krajev Hrvaške in Srbije pripeljejo prekupevalci sadike v Belo krajino. Vinogradniki kar planejo po njih. Običajno samo vprašajo: »Imate kraljevino?« Imate modro franklinjo? Prodajalec pa običajno odgovori: »E, pa baš to vam je ta, koju tražite!« Kmet vzame šop sadih in jo veselo mahne domov. Toda glej čudo!

Ko začno sadike roditi, je to prava mešanica vinskih sort, zlasti južnih. Tudi hibridi so vmes! Tako imamo v Beli krajini že pravi mozaik vinskih sort. Znano je, da belokranjska črnina slovi daleč naokoli. Zal pa izgublja svoj sloves prav zaradi tako »pestrega izbora« vinskih sort. Potrebno bi bilo uvesti strogo kontrolo nad prodajo trsnihih sadih in vinogradniki ne bi več doživljali grenkih presecenij.

JOZE SKOF

Tudi sadnih sadih ni nikjer!

V Beli krajini je bilo že v februarju mrzlično povpraševanje po sadnih sadih. Belokranjsko sadjarstvo, ki ima ugodne talne in podnebne pogoje, je na robu popolnega propada. Stari nasadi ne morejo več kljubovati rastlinskim boleznim in škodljivcem. Pridelki so iz leta v leto manjši in kvaliteta vedno slabša. V sadovnjakih je prava mešanica sadnih sort in plemen in to večinoma manj zlahkanih in manj kvalitetnih. Mnoge ugodne lege za sadovnjake so prazne.

Zadnje čase veliko govorimo o izboljšanju kmetijstva, planiramo, predvidevamo in razpravljamo. Belokranjski sadovnjaki pa nam pričajo o čisto nasprotnem. Kmetovalci nimajo na voljo potrebnih sadih in sadovnjaki čakajo na temeljito obnovo.

JOZE SKOF

Kmetijski nasveti

KAKO GNOJITI POSAMEZ-NIM RASTLINAM?

Potrebno je ponoviti, da rastline potrebujejo vse tri vrste gnojil: dušikova, fosforjeva in kaljeva, toda v različnih količinah. Mogoče bodo kmetovalci razočarani, ker ne bodo zvedeli točnih količin. Na to vpliva veliko čimteljev, od sestave zemlje in kamnine pod njo, prednozne rastline do potrebe rastline, ki jo gojimo. Lepo bi bilo, če bi vsakdo vsaj približno vedel, česa imajo njegove njive in travniki dovolj in česa premalo. Zato moramo vedno govoriti le v približnih količinah.

Se nekaj besed o načinu uporabe umetnih gnojil. Gnojila dajemo takrat, ko jih rastline potrebujejo. Ker se dušik izpija, da z dognovanjem »pod lista« dajemo v več obdobjih. Trosimo ročno ali strojno, na celi površini ali pa v kupčkih in trakovih. Zadnja dva načina nista za zavreči, saj z njima dosežemo izkoristek gnojila predvsem tam, kjer rastejo rastline daleč druga od druge, čeprav je s trosenjem več dela. Razen solitra vsa gnojila delujejo bolje, če jih z brano ali plugom vnesemo globlje v zemljo.

■ Pšenica. Pridelke 42 centov zrna na ha z 60 centi slame, odnese iz zemlje 88 kg čistega dušika, 44 kg fosforja in 76 kg kalija. Če je manjši pridelke seveda ustrezno manj. Če poznamo odstotke čistih snovi v gnojilih (ob vsakem je bilo to navedeno), lahko izračunamo gnojilne obroke. V jeseni vnesemo v zemljo vso količino fosforja in kalija in le nekaj kilogramov dušika, ker ga rastlina preko zime skoraj ne potrebuje in bi se iz zemlje izpiral. Zato pa takoj spomladaj, ko je mogoče, dognujemo z dušikom, ko ga rastlina najbolj potrebuje. Podobne količine so za druga žita.

■ Krompir. Pridelke 360 stotov na ha izpija iz zemlje skupno s krompirjevo 140 kg čistega dušika, 60 kg fosforja in celih 230 kg kalija. Zato je predvsem kaljevo gnojenje krompirju tako potrebno. Poljedelci vedo, da pri krompirju ne gre brez hlevskega gnojila, ki naj bi bil v zemlji že v jeseni. Za kvaliteten semenski krompir moramo obilneje gnojiti tudi s fosforjevimi gnojili. Kalijev sulfat je za krompir najprimernejše kaljevo gnojilo.

■ Koruza. Tudi koruzi damo precejšnje količine hlevskega gnojila, vendar ne tolikšne kot krompirju. Da ima obilen cvetni nastavek in pravilno oblikovane storže, je potrebno obilno gnojiti s fosforjem in kalijem (do 800 kg superfosfata in 300 kg kaljeve soli). Veliko potrebo ima koruza tudi po dušiku (do 500 kg nitromonkala). Z dušikom, ki da koruzi značilno temno zeleno barvo, ne smemo dognovati prepozno, ker zavlačuje zorenje in bi se lahko zgodilo, da ob kratki jeseni pozneje hibridna sorte koruze ne bi mogle dozoreti.

■ Detelje. Njim gnojimo le s fosforjem in kalijem in to v takih gnojilih, ki vsebujejo tudi apno.

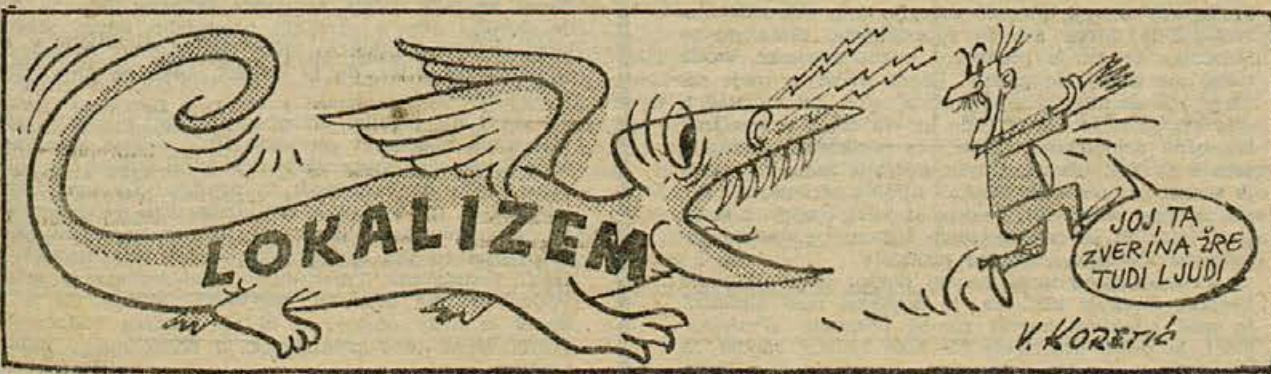
■ Travniki in pašniki. Če ne bomo gnojili travnatega sveta in čakali milosti narave, ne bomo napredovali v živiloreži. Osnovno gnojenje travnikov vsebuje gnojenje s fosforjem in kalijem. Če gnojimo s Tomaževo žimzo in kaljevo soljo, se ne povečuje samo količina detelj v ruši in pridelek, temveč tudi notranja sestava sena, ki na zunaj ni vidna, vidna pa je na živini in hlevu. Fosforja in kalija lahko dajemo na zalogo, torej ni recepta koliko. Pri dušiku pa moramo biti bolj pazljivi in ga dodajati ob začetku rasti in ob košnjah. Tudi hlevski gnoj in gnojica sta dobri naravni gnojili za travnike, vendar ne smemo poljvati gnojnice prevečkrat na isto mesto, ker pospeši rast slabših in celo škodljivih plevelov in trav.

Varčuj in vlagaj pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI prej

KLOPOTEC

ART BUCHWALD: Nikoli novinar!

Dobil sem pismo od nekega kaznjenca. Piše mi, da bo v kratkem odsedel triletno kazen. Zanimal se je, kaj mora storiti, če želi postati novinar. Na splošno nimam navade, da bi odgovarjal na pisma. Ko pa sem prebral pismo tega kaznjenca, sem čutil, da moram možu pomagati. Slednjič je možakar pošteno odslužil svojo kazen in zato bi ne bilo prav, da zopet zaide na stranpota — kar pa bi se prav gotovo zgodilo, če bi se lotil novinarskega poklica.

Moje pismo se je glasilo:
»Spoštovani 189654,
zahvaljujem se vam za vaše pismo. Sprašujete, kako bi lahko postali novinar. Težko mi je dati vam pravi odgovor.

Najprej morate ukrasti pisalni stroj.
Nato zmaknite nekje malo papirja, vtaknite polo v pisalni stroj in pričnite sami sebi kopati grob. Ko ste članek natipkali, ga stisnite v roke kakšnem uredniku, ki se bo vašega rokopisa neusmiljeno lotil. Ko bo članek izšel v časniku, ga ne boste več prepoznali in boste hoteli zadaviti vse uredništvo.

Naslednji dan vas bo telefonično poklical tisti, s katerim ste se v članku ukvarjali, in vam bo rekel, da ste idiot. Protestirali boste. Izjavili boste, da nima pravice vam ničesar očitati, ker je vsega krivo uredništvo. Mož na drugem koncu žice zarjove nato, da bi vas morali za ta članek vtakniti v rešetke. Če mu boste kdaj prišli v roke, vas bo počil.

Nato odidete k glavnemu uredniku in se mu pritožite, ker je bil članek nečloveško spakodan. On vam odgovori:

— Nimate pravice protestirati. Vaša preizkusna doba še ni minila!

— Toda saj imam vendar pravico braniti se, — rečete.

— Zadržujete me, — zarenči glavni urednik. — Izginite, preden se mi razlije žolč!

Da bi malo poplaknil svojo jezo, stopite v bar. Tam padete v roke tiskovnemu agentu, ki vas takoj povabi na pijačo. Ker vam je plačal čašico Whiskyja, ste mu dolžni uslugo. Naroči še eno pijačo in zdaj mu dolgujete že dve uslugi. Slednjič vas popolnoma podkupi s tem, da vas povabi na kosilo. Nato vas prične izsiljevati, da bi napisali slavo pesem nekemu pisatelju, ki ga on zastopa. Ko vas je tako dobil v kremplje, za vas ni več rešitve. Po hrbtu vam prične teči mrzel znoj. Po vsem telesu pričnete drhteti in zobje vam prične šklopečati. Ne morete delati. Sploh ne morete več storiti. Zdaj ste pripravljeni na vsako sramotno dejanje. Tiskovni agenti to vedo. Prično vam vtepati v glavo, kaj in kako naj pišete.

Pravi vzrok, da vam odsvetujem postati novinar, pa je tale: kakor pri vseh novinarjih, bo tudi pri vas prišel dan, ko boste prejeli svoj prvi honorar. In ko boste videli, koliko tak novinar zasluži, vam ne bo preostalo nič drugega, kot da izvedete napad na prvo bencinsko črpalko.

Miha Maleš: KROPARSKI ZEBLJAR

AFORIZMI

Zbral je ves pogum in začel polemizirati z — radijskim zvočnikom.

So bitja, ki se z ničimer posebno ne odlikujejo. In prav zaradi tega so deležna splošne simpatije.

Bil je tako pravičen, da se mu sploh niso upali zaupati nobene funkcije.

Imamo tudi takele primere: če nekdo ne more, da bi se nekam vrinil sam, potem pusti, da ga izvolijo.

Stalni nasmeh največkrat pokaže lepe zobe, le malokdaj plemeniti značaj.

Glede mize in postelje pri ločitvi ni posebnih težav. Zaškrli pa, ko sta na vrsti televizor in avtomobil.

»Čas je denar!« je ugotovil. Vendar šele tedaj, ko je pokvaril že tretjo uro.

»CLOVEK IMA PREDNOST!« so rekli ljudožerci in si popotnikove reči razdelili šele — PO OBEDU.

JANUSZ OSEKA: PROŠNJE

Tovariš Majerovski je pričakoval neprijetnosti, ker je zapeljeval in nadlegoval eno od podrejenih delavk, ki jo je potem po členu številka dvaintrideset odpustil, in je stopil v cerkev na kratko molitev.

»Milostni Bog,« je šepetal Majerovski, »daj, stori tako, da ta idlotska afera ne bo prišla do pokrajinskega komiteja, ker bo šel v tem primeru ves moj dolgoletni brezmadežni partijski staž k vragu, česar si ti, dragi Bog, prav gotovo ne želiš. Ukreni kaj, vsemogočni Bog, da me bo ta nora ženska nehala tožariti na pokrajinskem komiteju, ker ne manjka več mnogo, da se bodo zares začeli zanimati za zadevo in me vrgli iz partije. Prosim te, Bog, da to moje zadevo skališ in zasukaš tako, da ne bo mogel nihče ugotoviti moje krivde, kajti ti zmoraš vse, o vsemogočni Bog. Amen.«

Tovariš Majerovski je imel precej sreče, ker se je gospod Bog ravno tisti dan namenil reševati prošnje, ki se jih je nabralo zadnje čase kar čeden kup. Poklical je angela, referanta za prošnje, da bi mu poročal o posameznih primerih.

»Prošnje za vsakdanje življenjske stvari,« je začel angel, »namreč take, ki govorijo o premijah, zvišanih plačah, napredovanjih, službenih potovanjih v tujino in podobnih rečeh, sem rešil v okviru možnosti že po svoji presoji, tako kot si mi ukazal, gospod Bog.«

»Dobro,« je pritrdil Stvarnik. »Ali je še kaj drugega zanimivega?«

»Nekaj prošenj je tukaj za vsak primer...«

»Kaj naj to pomeni?« se je začudil Vsevedni.

»To pomeni,« mu je razložil angelski referent, »da podpisniki prošenj niso prepričani, ali bog obstaja ali ne, in molijo očenaše samo za vsak primer.«

»Naj gredo k hudiču!« se je razburil gospod Bog. »Ali tudi v tem trenutku molijo kakšen izmed njih?«

»Vsekakor,« je odgovoril angel, potem ko se je prebral o zadevi z ustreznimi aparati. »Nekaj jih je.«

»Jim bom že pokazal!« je rekel gospod Bog, pokukal skozi oblake in zaklical: »Boste že videli vsi po vrsti, ko vam pošljem protestni opomin. Pošteno se boste prepričali, da obstajam!«

Ko je tako oštel nevernike, je Bog izjavil:

»Zdaj bom osebno poslušal nekaj prošenj. Poglej no, ali se kje kdo moli; saj veš, da sem že precej kratkoviden...«

Angel je pogledal na Zemljo.

»Poslovodja kmetijske zadruge prosijo, da bi sladkor na pesa obilno obrodila.«

Gospod Bog je vzel lornjon in pogledal v naznačeno smer.

»Kaj?« se je zgrozil čez nekaj trenutkov, »na takšni zemlji sladkorna pesa? Zakaj niso zasadili koruze? Ali ne čitajo časopisov?«

Čez nekaj časa se je le pomiril in ukazal angelu:

»Pošlji mu instruktorja kmetijskega oddelka z okrajja, da bo drugič vedel, kaj je treba sejati in saditi...«

Ta čas je prispela do njega vroča molitev tovariša Majerovskega, ki je hotel z božjo pomočjo odvrniti od svoje osebe neprijetnosti.

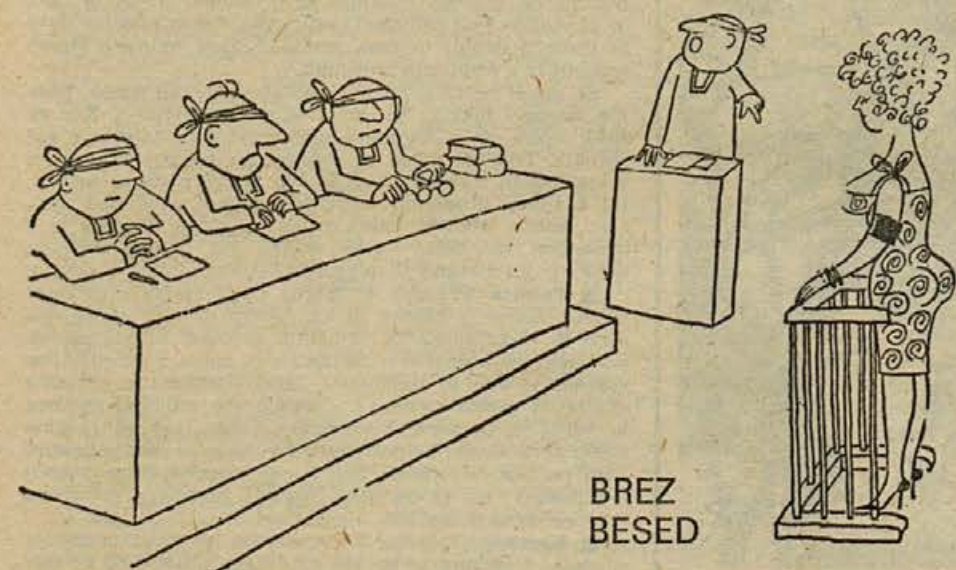
»Kaj sploh hoče ta tip?« je vzkliknil Bog.

»To je tovariš Majerovski z dolgoletnim stažem. Na vesti ima nemoralno zapeljevanje in zdaj bodo zadevo raziskali. Prosi, da mu Vsemogočni zadevo tako zameša, da ga ne bodo obtožili prekrška.«

»Nesramnost,« je vzkliknil Bog in v besu udaril s pestjo po nebeskem prestolu. »Le kako si to predstavlja! Da bom pomakal svoje svete prste v to njegovo svinjarijo in ga obranil pred kaznijo? Takoj naj se zadeva preda okrajni komisiji partijskega komiteja! Naj ga vržejo!«

Angel-referent je takoj izvedel ukaz z najvišjega mesta.

Tovariš Majerovski, ki so ga takoj zatem izključili iz partije, pa je odtlej prepričan, da boga ni, ker pač ni uslišal njegove molitve.

Bodeče misli

V Zanzibaru so prevedli v zanzibarščino neko pripovedko pisatelja Iksa Ipsiona. Presrečni pisatelj zdaj že dve leti pošilja vsem najrazličnejšim uredništvom sporočila o tem izrednem dogodku.

V strahu pred rotacijo je kupil dve sveči in doma pred Marxovo sliko obljubil Marxu, da mu jih bo prižgal, če ostane na stolčku. Po srečnem naključju in zvezah je res ostal. Potem pa je sveči nesel v cerkev in jih prižgal pred svetim Antonom.

Hvalna pesem, kot pove že ime, hvali. Satira pa biča. Marsikdo pa bi rad satiro, ki bi bila obenem tudi hvalnica.

THEODOR F. MEYSELS: Marduk in Ištar

je imela kožo kot sol in poper. Spoštljivo sem jo počahal po hrbtu.

Odkril sem, da divji prašiči v Izraelu nimajo le ščetin kot terierji, marveč govorijo tudi nekakšno narčje. Zelo dobro sva se sporazumela. »Ime mi je Marduk,« se mi je predstavil mladi merjasec, »toda tukaj me kličejo le 'prase'. Razen mene in moje soproge menda ni nobenega prašiča več v Tel Avivu. Rodila sva se v močvirju Hule in sva tukaj nastavljena kot učna pripomočka. Učitelji iz vse dežele prihajajo sem s svojimi učenci. Otroci zijajo v naju, da nama je včasih kar nerodno. Pa tudi njihovi predstojniki dostikrat niso boljši. Da, naloga, ki jo izpolnjujeva moja žena Ištar in jaz v izraelskem šolstvu, je nadvse pomembna. Poglejte, ravnokar prihaja!«

Prijeten mlad mož, gospod doktor Mendelsohn iz Berlina, direktor inštituta, je priplesal med kletkami in med sijajnimi koraki rumbe prepeval: »Prašička, pridi, le pridi, prašička!« Ne tako ljubko, vendar za to vrsto živali dovolj okretno, mu je sledila Ištar.

Izvedel sem, da je na tak način najlažje pripeljati prašiča do njune kletke po obveznem prebavnem sprejemu.

Zivalski vrt Biološko-pedagoškega inštituta se ne ponaša z levi, panterji in kačami velikankami. Ni namenjen širokemu krogu občinstva, temveč predvsem izraelskim šolam. Zato so v njem živali, ki so pomembne predvsem za spoznavanje domovine. Zbirka ptičev je naravnost sijajna. Tudi antilop je veliko. Za oba kozožoga s Sinaja, ki sta velika redkost, s prizadevnostjo naglo iščejo primerni soprogi. Volčica bo za kneževskega soproga dobila nemškega ovčarja. Paše za oči je dovolj, toda v otroških pripovedih igra glavni vlogi prašiča Marduk in Ištar. Zato sem se še enkrat pomudil pri njiju, da bi izvedel, kako se jima godi v ujetništvu.

»Seveda,« je hitel razlagati prikljudni merjasec, »je bila moja mladost v močvirju Hule nadvse imenitna, toda danes sem navsezadnje star osem mesecev in moram misliti na bodočnost in družino. Tu sem javni uslužbenec. Če bom, bog daj, drugo leto dobil petorčke, sem prepričan, da ne bodo niti enega zaklali. Zagotovljena so jim stalna mesta učnih pripomočkov v Haifi, Jeruzalemu, Tiberiasu in Rechovothu.« Je zadovoljno brundal telavivski merjasec. »Mislim, da je v deželi le malo očetov, ki bi bili zastran bodočnosti svojih otrok tako pomirjeni,« je dodal malce samosvečno.

Na jedilnem listu neke restavracije na Yarkonski cesti v Tel Avivu me je nedavno tega naravnost očarala jed z resnično eksotičnim imenom. Ne da bi se obotavljal, sem naročil: »Up la Roza.« — »Ne bi raje zmešanih jajc z marmelado?« mi je predlagal natakar. Namrščil sem se, vendar sem ostal trden. »Vem, da je Up la Roza pravzaprav svinjska pečenka,« sem rekel strogo, »toda kar prinesite jo.«

»Motite se,« je poudaril natakar. »Up je prva tiskovna napaka, vse skupaj bi se moralo glasiti 'Oeuf au Riz' (jajca z rižem). Prašiče lahko pri nas, v Tel Avivu, najdete le na Yehuda-Halevy cesti.«

Povsem razumljivo je, da sem pohitel z obedom, da bi si čimprej lahko ogledal telavivske prašiče. Na Yehuda-Halevy cesti sem najprej odkril eksekucijsko sodišče. Skozi vrata sta pravkar prišla mož srednjih let in majhen deček. »Poglej, očka,« je vzkliknil deček, »poglej, tamle sedi mrhovinar, o katerem tolikokrat pripoveduješ!« Pokazal je na visoko, iz desk zbito ograjo, za katero je bilo videti ptičjo hišico, v kateri je res sedel mogočen jastreb.

Bilo je očito, da so tukaj prašiči živeli v sosesčini jastrebov. Stopil sem čez cesto in našel vrata, na katerih je pisalo: »Biološko-pedagoški inštitut. Vstop najstrožje prepovedan.« Seveda sem vstopil in kar pri prici spoznal največjega prašiča v Tel Avivu: sijajnega mladega divjega prašiča, velikega kot tele, ki se mi je zapodil naravnost med noge. Nenavadna jezda žival

Spomenik „Goriškemu slavčku“!

Ves živelj ob Soči odobrava pobudo, da se Gregorčičeva rojstna hiša spremeni v pesnikov muzej

Številne delovne organizacije in posamezniki po Primorskem in Sloveniji pošiljajo prispevke za ureditev Gregorčičeve rojstne hiše na Vrsnem na žiro račun podružnice Narodne banke v Tolminu (št. 5203-652-11-50) z oznako: »Za ureditev Gregorčičeve rojstne hiše na Vrsnem.«

Kakor smo že poročali, bo osrednja proslava združena s planinskim memorialom in drugimi prireditvami letos v avgustu. Pripravljalni odbor ima, čeprav je do proslavljanja 60-letnice smrti Simona Gregorčiča še precej dolgo, polne roke dela, ne šteti posameznikov in tuji turisti pa se že zanimajo za rezervacije v hotelih in zahtevajo pismena pojasnila. Dogodek torej ne bo samo za Tolminsko in Goriško, temveč bo dobil vseslovenski značaj.

Kot pišejo te dni »Primorske novice«, tednik za Primorsko, tečejo hkrati tudi priprave drugih organizacij, ki želijo pomemben dogodek proslaviti s svojim prispev-

kom. Taborniki so pripravili akcije, ki bodo pripeljale ali vodile skozi Vrsno, podobno pa predvidevajo tudi planinci. Odbor za proslavo je tudi že sprejel predstavnike Gregorčičeve udarne brigade, ki so sporočili, da pripravljajo izid spominov na pomembne dni te partizanske enote. V dnevi, ko bo proslava, se bodo borci Gregorčičeve brigade zbrali na Vrsnem in v drugih krajih, ki so brigadi pomagali med NOB.

Odbor, ki vodi akcijo za ureditev Gregorčičeve rojstne hiše, je že dosegel soglasje s sedanjim lastnikom pesnikovega doma. Razen tega so začeli urejati hišo, v katero se bo preselil sedanji last-

nik Gregorčičevega doma. Samo rojstno hišo »Goriškega slavčka« bodo začeli po posebnih načrtih restavrirati že v maju.

Številne delovne organizacije na Primorskem so že poslale svoje prispevke za preureditev Gregorčičeve rojstne hiše v muzej. Se vedno pa je teh sredstev premalo za ureditev hiše, proslavo in prireditve v času proslavljanja, saj bodo stroški preseglili 15 milijonov starih dinarjev. Obljubo je deloma izpolnila tudi že republika. Do zdaj so se s prispevki najbolj izkazale delovne organizacije iz Posočja, sama občinska skupščina v Tolminu pa bo prispevala kar 2,5 milijona starih dinarjev.

ZGODBA ZAHODNEGA PREDMESTJA

V novi, prikupnejši zunanji opremi je v zbirki žepnih romanov »Ljudska knjiga« pri Prešernovi družbi izšla »Zgodba zahodnega predmestja« ameriškega pisatelja Irvinga Shulmana. Roman prinaša izsek življenja enega izmed predmestij New Yorka, v katerem se dnevno prepletajo mirne in divje poti. Mladina se zbira v organizacijah in terorizira po mestnih četrah. Marsikaj se zgodi, kar se zgodi lahko samo v moralno razkrojeni družbi. Seveda brez krvnega davka ne gre. Z zgodbo je pisatelj pokazal dno razkrajajoče se ameriške družbe. Janez Bregar je delo pazljivo prevedel v slovenščino.

Dokumenti SGM 6 in 7

Zadnja, dvojna številka glasila Slovenskega gledališkega muzeja je predvsem posvečena tradicionalnemu sodelovanju ljubljanskih in zagrebških gledališč. Slavko Batušić se spominja hrvaških uprizoritev številnih dram Ivana Cankarja, medtem ko piše Dušan Moravec o novjših repertoarnih vezeh med Zagrebom in Ljubljano. France Brenk je napisal prispevek k zgodovini slovenskega in jugoslovanskega filma do 9. maja 1945. Mirko Mahnič se je razpisal o slovenskem gledališkem konzorciju med 1917 in 1920. V reviji je v celoti natisnjen libreto za opero v enem dejanju »Partizanka Ana«, ki ga je maja 1944 na Visu napisal Smiljan Samec. Natisnjeni so tudi fragmenti glasbene opreme, delo Rada Simonitija, ki je za »Partizanko Ano« pripravil glasbeni del.

Za dolenske bralce in ljubitelje gledališke umetnosti je dragocen zapis v spominu lani umrlemu Janezu Cesarju, velikemu slovenskemu igralcu in dolenskem rojaku, doma s Težke vode blizu Novega mesta. Ponatisnjen je rokopis Cesarjeve prošnje za povečanje plače, ki jo je igralec leta 1927 nastil na ravnanja ljubljanske Drame Pavla Golia.

V. Lamut: DOLENJSKI MOTIV (litograf. 1957)

»Bil si poln ljubezni do te prelepe dolenske dečelice, do našega Novega mesta, do vse intimne, svojstvene lepote, posejane tod naokrog. Tvoj opus je izredno bogat in dragocena zapuščina, posvečena Dolenjski in prav Novemu mestu, ki si mu ohranil njegovo najbolj tragično podobo iz dni, ko so ruševine še vsepovsod preživo spominjale na trdo pest okupatorjev. Ti so tudi Tebi prizadejali gorje in se poglabili težko usodnost Tvoje nature. — V stvaritvah, ki si nam jih dal, začneš živeti svoje pravo, neumrljivo življenje.« (Božidar Jakac ob odprtem grobu Vlada Lamuta, vrnjenega domači zemlji pred štirimi leti — 9. aprila 1962)

Larifari v Kostanjevici

Predzadnjo soboto se je Kostanjevičanom predstavil satirični kabaret Larifari s skupino Metla 66. Spored je bil poln ostrega humora, prepletenega z iskrivimi domislicami in sodobno satiro. Interpreti satire, ki jo je napisal novinar TT Tone Fornezzi, so bili: Alenka Vipotnik, znana iz filma Lucija, dramski igralec Mirko Bogataj in napovedovalec RTV Ljubljana Marjan Kralj, dober znanec kostanjeviške publike. V sporedu sta nastopila tudi simpatična godca Andrej Goršič in odlični Lovro Arnič. Čeprav je bil po lepših sodeč »smeh neobvezen«, smo ploskali v dvorani »na lastno odgovornost« in zavoljo prijetnega navdušenja nad satiričnimi posegi v našo družbeno stvarnost.

Larifari je medtem obiskal po prvih ljubljanskih predstavah že Kranj, Kostanjevico in Celje, prav pa bi bilo, če bi ga lahko videli tudi v Novem mestu. Avtor in igralci bi radi prišli gostovat v dolensko metropolo!

Tg.

W. Shakespeare: TROILUS IN KRESIDA

Slednjič smo tudi v slovenskem prevodu dobili znamenito Shakespearovo satiro na trojanske osebnosti v dolgotrajni vojni med Grki in Trojanci z naslovom »Troilus in Kresida«. Delo je prevedel Matej Bor, izdala pa Slovenska matica. Z delom se je nedvomno zelo povečal slovenski izbor del največjega dramatika vseh časov, Angleža Williama Shakespeara.

Mala brežiška kulturna panorama

■ MIKELNOVA »INVENTURA 65« — Zavod za kulturo je imel 29. marca znova v gosteh člane Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja, ki so v Brežicah pred polno dvorano uprizorili sodobno slovensko komedijo »Inventura 65«, ali satirični kabaret, kot jo imenuje avtor Miloš Mikelin.

■ LIKOVNI AMATERJI RAZSTAVLJAJO — V soboto, 2. aprila, so v mali dvorani Doma JLA odprli razstavo del članov domačega likovnega kluba in slikarjev amaterjev iz garnizije JLA. Razstava, ki obsega nad 30 likovnih del, je posvečena 25-letnici vstaje jugoslovanskih narodov. Del razstave bo kasneje krožilo še po drugih občinah Spodnjega Posavja, kar je v okviru širše razstave ukovnih del pod okriljem Posavskega kulturnega jubileja. V Brežicah bo razstava amaterjev odprta do 17. aprila.

■ »BELE STRELE« IN SAMO EN RAZBIT STOL — Nastop zagrebškega ansambla »Bele strele« v Brežicah v četrtek, 31. marca, je vzbudil pri občinstvu veliko zanimanje, kakor smo tudi pričakovali. Tistim, ki so raje ostali doma, ni treba biti žal.

saj tako bučne glasbe v Brežicah menda še nismo slišali. Gimnazijci niso smeli na prireditev »električarjeve«, kar je povsem pravilno. Maloštevilno občinstvo se je še kar dobro zadržalo, saj je ob navdušenju razbilo en sam stol...

■ GODBA NA PIHALA POD STREHO — Brežiška godba na pihala je naposled dobila primerne prostore za vadbo v glasbeni šoli. Na pobudo občinske skupščine so z doodeljenimi sredstvi opravili že vsa dela. Da porabljen denar ne bo brez haska, bo morala godba tudi kaj pokazati. Ze 1. maja jo čaka pohod po mestnih ulicah, pri čemer bo igrala budnico. Da bi bila godba čimbolj izpopolnjena, želijo pridobiti nove člane. Novinci se lahko prijavijo vsako dopoldne v pisarni glasbene šole, dosedanjí godbeniki pa naj se čimprej prijavijo!

■ INVALIDI POJO V VIŠEŠKIM DVORANI — Proslavljanje prvega maja se bo v Brežicah pričelo ob koncu aprila. V četrtek, 28. aprila, bo pel v veliki viteški dvorani v gradu Invalidski pevski zbor iz Ljubljane. Zbor je povabil občinski sindikalni svet.

STRUMIŠKI ANSAMBEL V NOvem MESTU

Glasbeni ansambel »Nasko Džorlev« iz Strumice bo gostoval v torek, 12. aprila ob 17. in 20. uri v novomeškem Domu kulture, kamor ga je povabil Zavod za kulturno dejavnost. Izvajal bo jugoslovanske narodne, grške, bolgarske in ciganske pesmi. Predstava ob 17. uri je namenjena šolski mladini. Vstopnice za prireditev lahko obiskovalci rezervirajo v pisarni Zavoda za kulturno dejavnost vsak dan od 7. do 14. ure. — Narodni ansambel »Nasko

Džorlev« je bil ustanovljen leta 1959. Do zdaj je požel odobravanje na nešteti gostovanjih in koncertih v vseh predelih države, nekajkrat pa je nastopil tudi v Bolgariji. S svojim programom bo nastopil 15. aprila na polurni oddaji zagrebške televizije, hkrati pa pripravlja JUGOTON pet njegovih novih gramofonskih plošč. Ansambel ima priljubljene soliste, kot so Anka Gračanova, Džorlev Gusev, Žika Nikolić in Jovanka Ivanovska.

Pregled slovenskega slikarstva

Cankarjeva založba pripravlja knjigo Slovensko slikarstvo, ki bo pomenila dogodek za naše kulturno življenje

V svetu in pri nas je vedno večje zanimanje za likovno umetnost. Vendar je domače, slovensko slikarstvo v neenakem položaju, ker so že zdavnaj izginila s trga dela, ki vsebujejo obsežnejše preglede, novjših stvaritev pa sploh ne. Cankarjeva založba se je odločila, da izda v eni, zajetni knjigi pregled celotnega slovenskega slikarstva od srednjega veka pa do danes. Pripravo knjige je zaupala redakcijskemu odboru, ki ga sestavljajo priznani akademski slikarji in umetnostni zgodovinarji.

Oder mladih za topliško mladino

»Oder mladih« iz Novega mesta je 31. marca gostoval v Dolenjskih Toplicah z N. S. Grayev pravljico »Cesarična in svinjara«. Prireditve so obiskali učenci topliške in okoliških osnovnih šol.

D. G.

Oktober prvo srečanje slovenskih lutkarjev

Odbor za gledališko dejavnost pri republiškem svetu ZKPO Slovenije je razpisal I. srečanje lutkovnih skupin, ki bo predvidoma v tednu otroka letos v Ljubljani. Organizatorju je treba predstave prijaviti od 15. aprila do 17. septembra, žirija srečanja pa bo 20. aprila že začela ocenjevati prve prijavljene uprizoritve.

KOMISIJA ZA RAZPIS DELOVNEGA MESTA DIREKTORJA

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA OSNOVNE ŠOLE V PIŠECAH

Pogoji: učitelj, predmetni učitelj ali profesor in najmanj 10 let vzgojno-izobraževalne prakse.

Ponudbe pošljite razpisni komisiji do vključno 14. aprila 1966.

Ponudbi je treba priložiti kratek življenjepis in dokazila o strokovni izobrazbi in praksi.

OBCINSKA SEJA TRAJALA OSEM UR

O statutih, gasilstvu, urbanistični dokumentaciji, novih odlokih in še o marsičem so razpravljali na četrtkovni seji občinske skupščine v Črnomlju – Presenečenje seje: sprememba v vodstvu občinske skupščine

Oba občinska zbora v Črnomlju sta potrdila statute osnovnih šol Črnomelj, Semič, Dragatuš, Vinica, Adlešiči, Stari trg, statut Delavske univerze Črnomelj in gimnazije, medtem ko bo na predlog statutarne komisije 6 podjetij prejelo opomine, ker statutih še niso poslali v pregled.

Odborniki so obširneje razpravljali tudi o gasilski dejavnosti, ker zadnja leta delovni polet upada predvsem zaradi slabih delovnih pogojev. Sklenili so, da se bo občinska skupščina prihodnje leto za gradnjo gasilskega doma res zavzela, letos pa bo treba vsa razpoložljiva sredstva usmeriti v gradnjo nove šole.

Ena najzanimivejših točk dnevnega reda je bilo vsekakor poročilo o urbanistični

dokumentaciji, ki jo izdeluje urbanistični atelje v Ljubljani. Strokovnjaki tega podjetja so na seji podrobneje pojasnjevali, kako se bo mesto Črnomelj z bližnjo okolico v prihodnje razvijalo in kako daleč so prišli z delom.

Medtem ko je bil odlok o upravljanju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastni in več drugih odlokov brez pripomb izglasovanih, je bilo precej živahne razprave o nasprotujočimi mnenji o odloku, ki predvideva količino lesa za lastno uporabo kmetovalcev. Več odbornikov je sprva menilo, da je predvidena količina lesa za lastno uporabo premajhna, vendar niso več ugovarjali, ko jim je predsednik skupščine dokazal, da več ne potrebujejo in tudi nikdar niso rabili. Če pa bi posamezniki potrebo-

vali večje količine lesa za gradnjo, ga bodo lahko dobili, ako potrebe dokažejo.

Pri sprejemanju jamstva za najetje posojila 1.402.000 N dinarjev zadrugi za pokritje izgube tudi ni šlo gladko. Kdaj bo izgub v zadrugi konec, so se spraševali odborniki in ali obstaja jamstvo, da se slabo poslovanje ne bo nadaljevalo. Po obrazložitvi sanacijskega programa za druge je večina le glasovala za jamstvo.

Komisija za volitve in imenovanja je tokrat pripravila presenečenje. Na koncu seje, ko obravnavajo navadno predloge in jih brez večjih premislekov potrjujejo, so bili prisotni tokrat ob sopo. Na predlog družbeno političnih organizacij je komisija predlagala, naj skupščina omogoči dosedanjemu predsedniku inž. Radu Dvoršaku, da bi se javil na razpis za direktorja kmetijske zadruge. Do izteka mandatne dobe bi predsedniške posle še nadalje upravljali, vendar ne več poklicno, podpredsednik Anton Dvojmoč pa naj bi postal profesionalc.

Po premisleku so predlog komisije potrdili, ob tem pa je eden izmed odbornikov pripomnil: »Prej bi nam to povedali, pa se ne bi protivili glasovanju za posojilo za drugo!«

Na občinski seji, ki je tokrat trajala skoraj 8 ur, je bil prisoten tudi ljudski poslanec Leopold Krese.

Poslednja priložnost za zamudnike

Do 8. aprila bi morale vse delovne organizacije oddati nove statute v pregled občinske statutarne komisije, vendar Rudnik Planina, Obrtni servis Semič, Tapetništvo in dekoraterstvo, Komunalno podjetje Črnomelj in zdravstveni dom svoje dolžnosti še niso izpolnili.

Zanimivo je, da je do 7. februarja prejela statutarne komisije 11 statutih v pregled, zadnji hip pa jih je prišlo kar 19. Razumljivo, da v nekaj dneh vseh niso mogli pregledati.

Se slabše kot izdelava statutih pa poteka delo pri sestavi oziroma usklajitvi drugih samoupravnih aktov. Po predpisih sicer ne bi bilo treba vseh pravilnikov pošiljati v pregled statutarne komisije, toda menijo, da bi bilo koristno, če bi tudi nje pregledali strokovnjaki.

Podoben položaj kot v črnomaljski občini je še marsikje drugje, zato bo verjetno rok za oddajo statutih podaljšan. Zamudniki bodo najprej prejeli opomin, če pa ne bo zalegel, predlaga statutarne komisije občinski skup-

ščini, naj v skladu s predpisi razpusti samoupravne organe in razpiše volitve novih, sposobnejših vodstev podjetij.

Graditelji hiš imajo težave

Na Vinici je nekaj interesentov za gradnjo zasebnih hiš, imajo pa težave že z nakupom zemlje, ker je nekateri lastniki nočejo prodati. Tudi pri izdaji gradbenega dovoljenja pride do zastojev. Gradnjo mora odobriti re-publiški inšpektorat, ta pa z izdajo odločb ni preveč učen. Tako interesenti za individualno gradnjo čakajo boljše čase, kot da bi zgubljali čas z nepotrebnimi potmi in živci ob birokraciji.

Nič več telet na Vinici?

V zadnjem času so na viniškem sejmu vsa teleta po visokih cenah pokupili zasebni mesarji iz okolice Reke, zato zadruga kot kupec sploh ni prišla v poštev. Svet za kmetijstvo je o tem razpravljalo ter priporočilo občinski skupščini, naj poskrbi, da bi bila prodaja telet na viniškem sejmu začasno pre-ovodana.

Ko je o tem tekla beseda na zadnji občinski seji, pa je več odbornikov menilo, da z administrativnim ukrepom ne bi dosegli nič drugega kot še večje prekopčevanje.

To misel je še zlasti zastopal odbornik Kalčevič in jo utemeljeval, češ da ima kmet prav tako kot industrijski proizvajalec pravico prodajati svoje blago komur hoče. Vseeno pa so sprejeli sklep o začasni prepovedi prodaje telet na viniških sejmih, dokler ne bodo izšli novi predpisi o trgovanju. Sejmi za drugo živino bodo na Vinici še nadalje nemoteno potekali.

ČRNOMALJSKI DROBIR

V ČRNOMALJSKI OBČINI je 176 zasebkov in vasi; mnogi od teh so v zelo odročnih in oddaljenih krajih, kjer imajo ljudje kaj malo možnosti za razvedrilo. Edino knjigo bi jim bile dostopne, a še teh nimajo. Sami jih ne morejo kupovati, ker so predrage, na posodo pa jih v vasi tudi ne morejo dobiti. Potujoča knjižnica bi bila nujno potrebna.

ZA PROSLAVO OBČINSKE GA praznika, ki bo letos, 12. avgusta, je bil pred kratkim imenovan pripravljalni odbor. Pravočasno se bo lotil organizacijskih priprav za slovesnost, h kateri namenjajo privabiti tudi čimveč gostov od drugod.

PO ČRNOMALJSKIH CE-STAH, zlasti po klančkih, ležijo veliki kamni, s katerimi vzniki vpreg podlagajo kolesa. Privlačijo jih kdo ve od kod, pospravijo jih pa ne. Motoristi in vozniki avtomobilov se zaradi tega pritožujejo, ker se ob vedno gostejšem prometu v mestu čedalje težje umikajo oviram.

ZA STANOVANJSKO IZ-GRADNJO je bilo lani porabljenih 165 milijonov dinarjev. Od tega je šlo 94 milijonov za gradnjo stanovanjskega bloka v Semiču, 42 milijonov dinarjev pa je bilo razdeljenih 116 zasebnim graditeljem hiš kot posojila. Zgrajenih in vseh je bilo lani 21 stanovanjskih hiš, mnoge pa so še v gradnji. Kot kaže, letos stanovanjska izgradnja ne bo tako napredovala. Novoustanovljeno stanovanjsko podjetje razpolaga le s 60 milijoni dinarjev, ti pa so v glavnem namenjeni vzdrževanju že zgrajenih stavb in stanovanj.

ZA POTREBE SOCIALNEGA skrbstva je bilo lani izplačanih nekaj več kot 52 milijonov dinarjev. Od tega je šlo za priznavalnino borcem dobrih 26 milijonov, za šolanje otrok borcem 4 milijone, za stalne socialne podpore 7 milijonov, za oskrbne v socialnih domovih malo manj kot 9 milijonov dinarjev itd. Kljub dokaj visokim številkam pa je v občini še precej socialno ogroženih ljudi.

Tapetništvo in dekoraterstvo ČRNOMELJ

obvešča

cenjene stranke, da je začelo

polagati linolej, podolit in druge plastične mase

za oblogo tal in sten. Izdeluje tudi zavese, prevleke za avtomobilske sedeže in druge tapetniške izdelke. ZA NAROCILA SE PRIPOROČAMO!

PLANINSKO DRUŠTVO ČRNOMELJ

razpisuje prosti delovni mesti za:

1. oskrbnika postojanke v domu na Mirni gori
2. kuharico

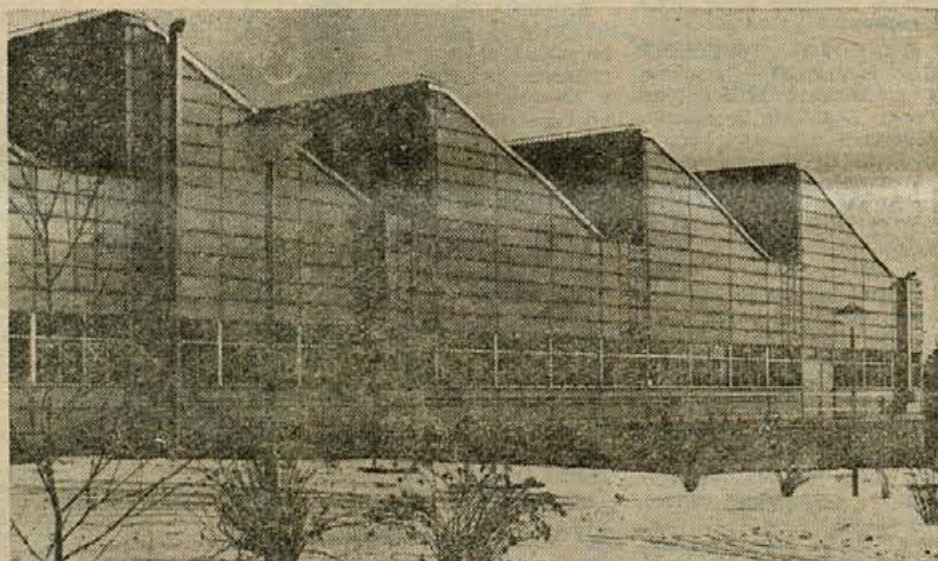
Pogoji: 1. kvalificiran delavec gostinske stroke, 2. kvalificirana ali priučena kuharica.

Stanovanje je zagotovljeno. Zaželen je zakonski par z motornim vozilom. Osebn dohodek po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Planinsko društvo – Črnomelj.

NOVICE črnomaljske komune

Vode bo zmanjkalo!

Semiška ISKRA porabi precej vode, še več pa jo bodo trošili v prihodnje, zato bo po okoliških vaseh, posebno poleti, začelo vode primanjkovati. Sedanje cevi že davno ne ustrezajo več, vgradili pa so jih tedaj, ko nihče ni mislil, da se bo tovarna kondenzatorjev tako razvila. Po predračunu bi nove, širše vodovodne cevi v dolžini dveh kilometrov, kolikor bi jih morali zamenjati, veljale okoli 20 milijonov dinarjev. Pametno bi bilo, če bi se čimprej pomenili, kdo in koliko bo prispeval za potrebna dela, sicer se bo zgodilo, da bodo vaške pipe ostale suhe.

Nekdanja Ogulinova pristava pri Semiču je po vojni zelo spremenila podobo. Danes je tu velika tovarna kondenzatorjev, katere izdelki so zelo cenjeni doma in v tujini. (Foto: inž. Vlado Zorc)

OB 15-LETNICI TOVARNE KONDENZATORJEV V SEMIČU

ISKRA IN PLAMEN POD SEMIŠKO GORO

Nekdanja Ogulinova pristava v bližini Semiča je bila med vojno požgana, po osvojitvi pa so prostore obnovili za potrebe kmetijskega obrata. Kmetijska dejavnost tu ni imela sreče in precej veliki prostori so po 5 letih ostali prazni. Slučaj je nanesel, da se je nekdanji direktor ljubljanskega inštituta za elektrovezve – tovarniš Jančar, hotel oddolžiti Beli krajini, kjer je partizani. Na bivšem okraju v Črnomlju je poizvedoval, če bi bilo mogoče najti kak prostor za dejavnost v elektrostroki, ker je poslovni prostorov v Ljubljani primanjlovalo. Spomnili so se

na opuščeni kmetijski obrat v Semiču in dogovor je bil kmalu sklenjen.

4. aprila 1951 je 11 delavcev pod vodstvom strokovnjaka Antona Lovka iz Ljubljane začelo delati. Nedolgo za tem so iz Beograda pripeljali še staro leseno barako, v kateri se je začela prava proizvodnja. Leta 1953 je bilo zaposlenih že 40 okoličanov, 1954 pa so dogradili zidano stavbo, v kateri je 100 ljudi delalo 10 let. Nov, velik in sodoben tovarniški objekt, s katerim se semiška ISKRA ponema zdaj je bil zgrajen šele predlani.

Medtem je prišlo dvakrat

do reorganizacije. Iz inštituta za elektrovezve so postali obrat telekomunikacije iz Pržana, zatem tovarna kondenzatorjev v sklopu ISKRI-NIH tovarni, od 1. 1. 1966 dalje pa je semiški kolektiv začel samostojen.

ZAPOSLENIH ŽE 22 INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

Razgovor z direktorjem tovarne Francem Koširjem, tehničnim vodjo Jožetom Kočvarjem in predsednikom delavskega sveta inž. Vladom Zorcem o nekdanjih časih in sedanjih začetkih tovarne,

se je ustavil pri ljudeh – proizvajalcih, ki so pred leti plug in motiko zamenjali z belo haljo ter se pričeli delu ob tovarniškem stroju.

Ker je bil v Semiču dolga leta le obrat, vzgoji lastnih strokovnjakov niso posvečali nobene pozornosti. Za kadre so skrbeli v centrali. Napaka se je hudo maščevala tedaj, ko je obrat prerasel v tovarno in se je znašel s pričeno delovno silo brez šolanih strokovnjakov. Za štipendiranje so se odločili takoj in danes je v tovarni zaposlenih že 22 inženirjev in tehnikov, 4 novi inženirji elektrostroke pa bodo še letos zavzeli mesto v

proizvodnji. Trenutno štipendira semiška tovarna še 50 dijakov in visokošolcev na raznih šolah.

Hkrati so morali seveda graditi tudi stanovanja. Zdaj imajo 21 lastnih stanovanj v blokih in 4 v zasebnih hišah. Standard zaposlenih se očituje tudi v lepo urejeni tovarniški menzi, kjer kuhajo tople malice in kosila.

POSTALI SO MILIJARDERJI

Vse do leta 1962 proizvodnja ni presegla 700 milijonov dinarjev na leto, pač pa se je v naslednjih dveh letih skoro za trikrat povečala. Največji uspeh beležijo 1964, ko so se z 2 milijardami in 200 milijoni proizvodnje nenadoma povzpeli med največje proizvajalce elektro stroke v republiki in državi. Lani je poravnost surovin onemogočilo tolikšno proizvodnjo. Zmanjšati so jo morali na 1 milijardo 900 milijonov dinarjev, letošnji plan pa predvideva 3 milijarde dinarjev izdelkov.

VEDNO PRIMANJKUJE SUROVIN

Ko smo prišli do proizvodnje in njenih sedanjih težav,

je postajal sobesednik direktor Franc Košir vse živahnejši:

— Res smo dosegli velik napredek, je rekel — a malo kdo ve, s kakšnimi težavami in naporji. Za našo proizvodnjo potrebujemo okoli 80 odst. uvoženih surovin, ker jih na domačem tržišču ni dobiti. Od naših kondenzatorjev je odvisna skoro vsa elektronska industrija v Jugoslaviji, zato smo v preteklosti komajda zadostili potrebam domačega tega. Izvažati nismo mogli. Šele odkar imamo novo proizvodno dvorano in možnosti za večje kapacitete, se vključujemo v izvoz.

V vsem času obratovanja smo imeli edino v letu 1964 zagotovljen stalen dotok uvoženih surovin, ker so nam ga kreditirali tudi dobavitelji. Njihova dobrohotnost pa se je nehala. Lani smo bili odvisni samo od deviznih sredstev preko Jugobanke, zato je tudi prišlo do težav. Jugobanka ni pravočasno izpolnila svojih obveznosti; dobili smo le 23 odst. potrebnih surovin in smo žal morali zmanjšati proizvodnjo.

V bodoče le zasebne stanovanjske hiše

Odkar so stanovanjski skladi ukinjeni, bodo morala za stanovanja svojih zaposlenih vse bolj skrbeti podjetja – Obrat Novoteksa v Metliki se je že odločil, kakor je povedal obratovodja Andrej Smuk: »V prihodnje bomo podpirali predvsem gradnjo zasebnih hiš«

— Naš obrat je v preteklih letih zgradil z lastnimi sredstvi v blokih 10 stanovanj in 2 garsonjeri, medtem ko sta dve stanovanji še v gradnji in bosta letos vseljivi. Med 200 zaposlenimi pa je bodisi za nova ali boljše stanovanja že 13 interesentov, še več pa je tistih, ki prošnje še niso oddali.

O tem, kako bomo v prihodnje reševali stanovanjsko vprašanje naših delavcev, smo se že pogovarjali v delavskem svetu. Sklenili smo, da bomo prav tako kot tovarna Novoteksa v Novem mestu podpirali zlasti zasebno gradnjo hiš.

Skušali bomo dobiti lokacijo za okoli 20 individualnih gradenj v bližini tovarne. Verjetno bo za gradnjo precej zanimanja, ker so pogoji ugodni. Zasebnik mora imeti le 600.000 starih dinarjev lastnih sredstev, medtem ko mu bo tovarna posodila

za dobo 20 let 6 milijonov dinarjev. S tem bi v novi stavbi usposobili le kuhinjo, eno sobo in sanitarije, druge prostore pa bo moral dograjevati vsak sam s prihranki. Skupino več hiš bi gradilo gradbeno podjetje, ker se danes ne izplača več graditi v lastni režiji, pa tudi gradnja je solidnejša. Razen tega bomo dajali tudi posojila onim članom kolektiva, ki potrebujejo le manjše vsote za popravilo ali dograditev že obstoječih stanovanjskih hiš.

— Koliko imate sredstev za te namene na razpolago in kdaj boste začeli dajati posojila?

— Skupno z novomeško tovarno Novoteksa imamo na voljo okoli 60 milijonov dinarjev na skladih, namenjenih za gradnjo, vendar so ta sredstva za letos že oddana. Najprej bodo gradili člani novomeškega kolektiva, nato

pridemo na vrsto mi. Računamo, da bomo že letos dobili lokacijo v Metliki, prav tako načrte in morda bomo še prostor komunalno uredili. Z gradnjo bi lahko začeli šele prihodnje leto.

— Komu boste dali prednost, če bo preveč interesentov?

— Po že izdelanem pravilniku imajo prednost člani kolektiva, ki že stanujejo v tovarniških stanovanjih, razen tega pa bo odločalo število točk v prednostni listi. Upoštevamo prizadevnost pri delu, osebno kvalifikacijo, pomembnost delovnega mesta, delovno dobo v našem kolektivu, dosedanje stanovanje, zdravstveno stanje posameznika, udeležbo v NOV ter udejstvovanje v družbeno političnih organizacijah.

— Ali vaši delavci že vse to vedo?

— Podrobneje še nismo razpravljali s kolektivom, pač pa vedo za te stvari preko delavskega sveta. Razpis za interese v individualni gradnji bomo kmalu objavili, še prej pa bomo vsekar kolektivu razložili, kakšni so pogoji.

Mb.

Namesto koles – motorna vozila

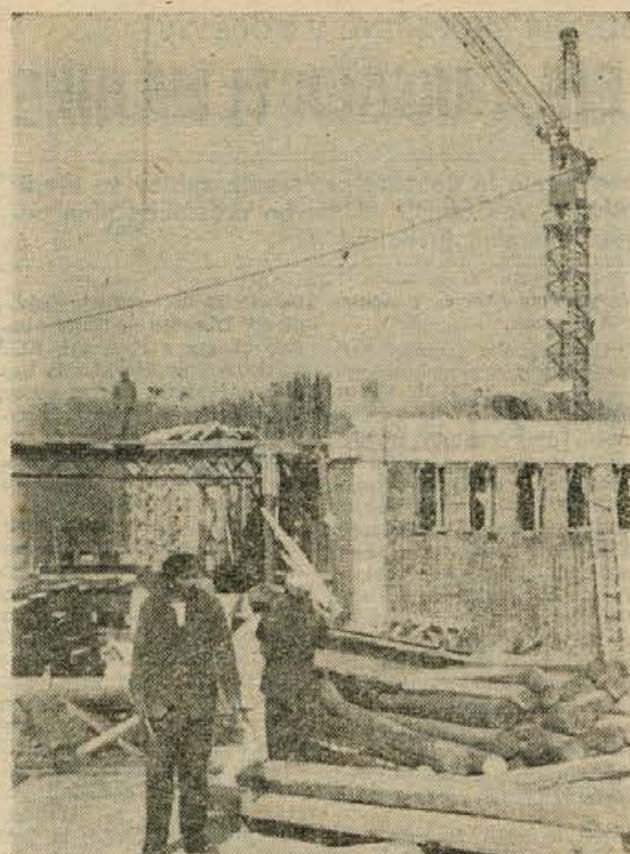
Medtem ko so se še pred nekaj leti delavci v metliškem obratu Novoteksa s kolesi vozili na delo, je med njimi vse več lastnikov mopetov, motorjev in tudi avtomobilov. Osemnajst članov tega kolektiva ima že lasten avtomobil, motorjev in mopetov pa je še mnogo več. Med zaposlenimi je precej zanimanja za voziške tečaje, zato v tovarni pravkar poteka že četrti avtomoto tečaj, katerega obiskuje 30 prijavljenec.

BELOKRANJSKI MUZEJ V METLIKI

je odprt

vsak dan od 8. do 12. ure in v nedeljo od 9. do 12. ure.

Uprava muzeja

Gradnja metliške osemletke prehaja v III. fazo dela. Velik žerjav prinaša delavcem gradbeni material, zato bo verjetno res, kar pravijo, da bo do 1. maja nova šola pod streho. (Foto: R. Bačar)

Tokrat o konkretnih napakah

Metliški komunisti o III. plenumu CK ZKJ in plenarni seji CK Slovenije še niso skupno razpravljali, pač pa se temeljito pripravljajo na razširjeno sejo občinskega komiteja skupno z občinskim odborom SZDL.

Tokrat nameravajo napake konkretno ugotavljati ter tudi sprejeti sklepe, kako bi jih odpravili. Na razširjeni seji komiteja, ki bo v kratkogodnjali, kasneje pa so kem, bodo razčlenjevali zlasti samoupravljanje, vire financiranja in delitvene sisteme v negospodarskih dejavnostih kot so šolstvo, zdravstvo in državna uprava. Obširneje se bodo pomenili tudi o nagajevanju, ker menijo, da v nekaterih delovnih

organizacijah delitveni sistemi niso ustrezni. Ponekod so namreč zaslužki srednje in nižjega strokovnega kadra izstopajoče visoki v primerjavi z zaslužki na enakih delovnih mestih drugje.

ODLIKOVANJA ZASLUŽNIM KRVODAJALCEM

27. marca je občinski odbor RK v Metliki priredil prisrčno slovesnost s krajšim kulturnim programom in podelitvijo priznanj najzslužnejšim krvodajalcem. Zlate značke so ob tej priložnosti prejeli: Marija Gršič, Zofka Grahek, Berica Jakljevič, Marija Ružič in Anton Vergot iz Metlike, razen njih pa še Martin Krštinč in Rudi Dim iz Gradca, Alojzija Pečarič iz Zeleznikov, Ivan Pezdirc iz Slamne vasi ter Martin Težak iz Dolenjega Suhorja. Srebrne značke pa je prejelo 83 odlikovancev.

V prijetnem pogovoru med krvodajalci, ki je sledil slavnostnemu delu proslave, so večkrat omenili, da bodo rade volje ponovno darovali kri, kadarkoli bo potrebno.

Svetlo-modro in rdeče

so na novo pobarvane klopi v metliškem parku pred hotelom in pri spomeniku. Živahne barve se s pravkar razcvetelim cvetjem lepo ujemajo. Da bi le nova pomladna obleka Metlike kar najdlje ostala nepoškodovana!

metliški tednik

IZBIRAM SI POKLIC

Poglejmo še, katera prosta učna mesta so v občini Crnomelj, Krško, Metlika in Trebnje in jih primerjamo z željami mladine s teh področij:

OBCINA CRNOMELJ					
Poklic:	Učna mesta m	Želje m	Učna mesta m	Želje m	
precizni mehanik	1	3	—	—	—
klepar	3	—	—	—	—
ključavničar	12	1	—	—	—
rezkalec	1	—	—	—	—
strugar	7	1	—	—	—
radiomehanik	2	—	—	—	—
zidar	3	—	—	—	—

OBCINA KRŠKO					
avtomobilist	1	36	—	—	—
ključavničar	22	10	—	—	—
električar	8	6	—	—	—
kovinostругar	7	2	—	—	—
finomehanik	2	6	—	—	—
klepar	4	2	—	—	—
mizar	6	2	—	—	—
trgovce	4	6	4	26	—

OBCINA METLIKA					
mizar	2	—	—	—	—
pek	1	—	—	—	—

OBCINA TREBNJE					
trgovce	1	1	2	16	—
ključavničar	6	1	—	—	—
kovinostругar	1	2	—	—	—

Primerjava želja in prostih mest je narejena samo za poklice, za katere so na voljo prosta učna mesta. Želja mladine pa je seveda še veliko za druge poklice. Prihodnjič si bomo na kratko ogledali štiriletno šolo.

IZVOZNE MOŽNOSTI SO VELIKE

Vseeno pa smatramo leto 1965 za uspešno, saj smo prebili led na zunanjem tržišču, kamor smo izvozili za 150.000 dolarjev blaga, predvsem v Avstrijo in Nemčijo. Uspeli smo tudi na licitaciji v konkurenci z znanimi inozemskimi proizvajalci za izgradnjo kompletne tovarne kondenzatorjev v Indiji. Tovarno smo postavili in že od septembra lani dalje uspešno obratuje. S podobnimi posli bomo nadaljevali. Razen izvoza kondenzatorjev se specializiramo za izvoz opreme za tako proizvodnjo in za prodajo tehnoloških dosežkov.

Letošnji izvoz je planiran v višini 400.000 dolarjev, medtem ko so možnosti še dosti večje, če bo zagotovljena stalna dobava surovin. Pomembno je tudi to, da bo letos izvoz prvič enak uvozu.

11 LET PRODAJAO PO ISTIH CENAH

Gospodarska reforma je semiško tovarno prizadela, kajti material se je podražil za okrog 56 odst., cene izdelkom pa so že od leta 1955 neizpremenjene. Edinole s

Semiška ISKRA je izrazito ženski kolektiv, saj zaposluje okoli 80 odstotkov žena. Priučile so se ne sicer težkemu, pač pa sila natančnemu in odgovornemu delu ob strojih, kjer dosegajo že precej visoko storilnost.

precejšnjim dvigom storilnosti in s stalno izboljšavo tehnološkega procesa je lani kolektivu še uspelo postaviti v mejah rentabilnosti.

Prejšnja leta so ustvarjali tolikšne sklade, da so z njimi krili del izgub drugih ISKRI. NIH tovarn, razen tega pa so jim še posodili težke milijone za odplačilo anuitet. Ker jim dolžniki več sto posojenih milijonov še niso vrtili, so bili v Semiču ob lanskih težavah zaradi reforme v škipolih. Ob zaključnem računu 1965 so komaj pokrili obveznosti do skladov.

Sedanjí finančni položaj se odraža tudi na osebnih dohodkih. V zadnjih dveh letih so se povečali le za 12,5 odst., zato mnogo zaostajajo za zaslužki v ISKRI in tudi v primerjavi z dohodki kolektivov na področju domače občine. Januarja letos je znašal povprečen zaslužek v tovarni kondenzatorjev 42.000 dinarjev.

— Bojimo se fluktuacije delovne sile, zato bomo morali sistem nagajevanja čimprej spremeniti, — je spet dejal tovariš Košir — sicer pa naj o tem in samoupravljanju kaj več pove predsednik našega delavskega sveta.

SAMOUPRAVLJANJE JE IMELO ZVEZANE ROKE

Inž. Vlado Zore je bil izzvan: — Dosedanje samoupravljanje v našem kolektivu ni imelo nobene veljave, kajti urejevali smo lahko le drobne notranje odnose, medtem ko je o vseh važnejših stvareh odločal centralni delavski svet ISKRE. Z ustvarjenimi dohodki vse do januarja letos nismo sami razpolagali, zato nismo imeli s čim upravljati. Prav zdaj, ko je finančni položaj tovarne najslabši, smo dobili proste roke. Kolektiv je postavljen pred veliko odgovornost ob vključevanju v mednarodni trg. Pripravljeni smo jo sprejeti z dodatnimi napori, vendar bodočnost v mnogem ni odvisna samo od nas.

»Z DEVIZNIM SISTEMOM NISMO ZADOVOLJNI!«

— Da je to res, povem primer: — je nadaljeval spet direktor: — Lani in letos, ko Jugobanka podpisuje devizne pogodbe šele aprila, nam to povzroča v proizvodnji velike težave. Če bodo odgovorni tovariši s tako politiko v deviznem sistemu in pri dodelje-

Superfosfata je zmanjkalo

V prodajalni KZ Metlika so imeli doslej na zalogi vse vrste umetnih gnojil, zadnje dni pa je superfosfat pošel. Za letošnje setev so prodali že okoli 400 ton raznih umetnih gnojil, četudi so se vsa podražila od 5 do 10 dinarjev pri kilogramu. Kmetovalci so spva močno umetna gnojila le nabavili. Prodali jih niso nič manj kot lani.

Akcija za pomoč Indiji napreduje

Akcija za pomoč stradalim v Indiji, ki jo je na svojem področju začel občinski odbor RK v Metliki, lepo napreduje. Pomoč RK na metliški osnovni šoli je skupaj s prosvetnim delavci zbrala 116.300 din, kolektiv Kometa pa 60.500 dinarjev. Po vaseh in tudi v Metliki zbiralna akcija še poteka, kolektiva Beti in Novoteksa pa sta obljubila prispevati enodnevni zaslužek.

Kam po solato in sadje?

Preskrbo z zelenjavo v Metliki rešuje pravzaprav zasebnik iz Primorskega, ki enkrat na teden pripelje napredaj solato, včasih že močno zmečkano, a vendar gre sproti v promet. Cimbolj se bliža pomlad in bolj ko gredo vložene zaloge h kraju, čuti jo gospodinja, kako jim pravzaprav manjka zelenjavna trgovina. Doklej bodo morale po sadje in solato v Novo mesto ali Crnomelj?

RIA BACER

ZAHTEVE VELIKE – MOŽNOSTI MAJHNE

Kreditna banka bo lahko kreditirala le četrtino prikazanih zahtev za kreditiranje gospodarskih investicij – Več upanja je, da bo uresničen plan ne-gospodarskih investicij

Občinska skupščina Kočevje je 29. marca na seji razpravljala o letošnji investicijski potrošnji v občini, o izdelavi samoupravnih aktov v delovnih organizacijah, sprejela je več odlokov, razpravljala in sklepala o cenah vode

Livold: samoprispevek za pokopališče

7. aprila ob 19. uri bo v Livoldu zbor volivcev. Na njem bodo občani razpravljali o proračunu občine in drugih zadevah. Na zboru pa se bodo volivci tudi pogovorili, če bodo uvedli krajevni samoprispevek za ureditev pokopališča.

in piščancev ter še o nekatereh zadevah.

Gospodarske organizacije kočevske občine so prikazale, da potrebujejo letos za gospodarske investicije 5.554.076 novih din, lokalnih sredstev za te namene pa se bo nabralo letos v občini le okoli 1.380.000 novih din. kreditna banka bo torej lahko kreditirala le četrtino predvidenih gospodarskih investicij. Skupščina je predlagala Kreditni banki, naj odobrava kredite predvsem gospodarskim organizacijam, ki bodo zaradi kreditov dosegle najugodnejši ekonomski uspeh, ki bodo modernizirale proizvodnjo in ki bodo izvažale.

Tako naj bi dobile po predlogu skupščine kredite: Lesna

industrija za gradnjo lakirnice v Kočevju in modernizacijo obrata v Podreski, KGP za dograditev klavnice in ureditev nekaterih drugih zadev, Trgopromet za gradnjo samopostrežne trgovine in še nekatera podjetja kot Tekstila, Kočevski tisk, Pletilstvo ter Pekarna in slaščičarna.

Za potrebe družbenih služb, družbenega standarda in komunalnih dejavnosti so predvidene letos investicije v znesku 4.712.715 novih din. V tem znesku so predvidena najvišja sredstva za nadaljevanje gradnje nove šole in za stanovanjsko gradnjo. V planu je še nadaljevanje gradnje pokopališča, gradnja kanalizacije in načrti za čistilne naprave, gradnja gasilskih garaž, prispevek za gradnjo ljubljanske bolnišnice in urejanje Rinže.

PIŠČANCI IN VODA

Piščanci dražji, voda pa se ne bo ponovno podražila

Nova cena za kilogram piščancev je 1150 starih din (stara 1000 din), tako je sklenila občinska skupščina na zadnji seji. Trgovsko podjetje Trgopromet je namreč dokazalo, da v Kočevju ne bi več imeli napredaj piščancev, če cene ne bi dvignili. Cene so zaradi pomanjkanja piščancev dvignili tudi v drugih občinah in republikah. Skupščina pa ni v celoti sprejela predloga Trgoprometa, ki je zahteval ceno 1200 starih din za kilogram piščancev.

Vodna skupnost Kočevje – Ribnica se je pritožila občinski skupščini, da ji upravni organ, pristojen za cene, ni odobril zadostnega zvišanja cen vodi. Po krajši razpravi je skupščina z večino glasov (le eden je bil za podražitev) pritožbo zavrnila.

REDNI OBČNI ZBOR TURISTIČNEGA DRUŠTVA KOČEVJE

LANI SO NOČNINE OBČUTNO PORASLE

Baza 20 je slabo vzdrževana – Turizem je bodočnost Kolpske doline – Turistično društvo naj prevzame pobudo za gradnjo kopališča – Andrej Arko je postal častni član društva

Po dveh letih je Turistično društvo Kočevje spet imelo redni letni občni zbor. V teh dveh letih je društvo odprlo turistično informativno pisarno, izdalo zbornik o kočevski občini, organiziralo več izletov, razstav (umetniško, kulinarčno, fotografsko, filatelistično itd.) ter nastopov itd.

Število gostov in nočnin se je v Kočevju lani občutno povečalo v primerjavi z letom 1964. Tako je bilo za 22 odstotkov več nočnin, od tega inozemskih za 12 odstotkov več. Tudi povprečna doba bivanja v Kočevju je porasla pri domačih gostih od 2,1 na 2,3 dni, pri inozemskih pa od 1,5 na 1,7 dni.

Kočevje je lani obiskalo tudi okoli 22.000 izletnikov, največ seveda domačih. Muzej si je ogledalo okoli šest tisoč tujcev.

Turisti so bili v glavnem zadovoljni z zunanjo podobo mesta in z uslugami gostinstva, pogrešali pa so predvsem plavalni bazen. Tudi vodniška služba je v redu delala.

Društvo se bori s težavami, ker mu primanjkuje denarja. Tako ne more popraviti svoje turistične koče v Kostelu, pa tudi stanja v vikend naselju v Dolu ne more izboljšati.

V razpravi so člani predlagali, naj društvo obvesti Dolensko turistično zvezo v Novem mestu pa tudi druge organe, da imajo turisti več pripomb na stanje v Bazi 20 na Rogu. Baza je slabo vzdrževana, razen tega pa bi bilo priporočljivo, da bi pri njej uredili manjše sezonsko gostišče.

Ko so razpravljali o sodelovanju s podjetjem SAP in o organizaciji skupne informacijske službe, so navedli več dejstev, ki govorijo v prid tega sodelovanja ali pa tudi proti. Sklenili so, da bo novi upravni odbor predlog SAP še enkrat temeljito proučil.

V razpravi sta sodelovala tudi predsednik ljubljanske turistične zveze Janez Pirnat in predsednik občinske skupščine Drago Benčina. Tovariš Pirnat je poudaril, da lahko Kolpska dolina pričakuje boljše prihodnost le, če se bo turistično razvila, zato naj bi v večjih naseljih od Kolpe ustanovili turistična društva.

Tovariš Benčina pa je predlagal, naj turistično društvo prevzame pobudo za gradnjo kopališča v Kočevju in v ta namen ustanovi posebno komisijo oziroma pripravljajni odbor. Sporočil je tudi, da bodo v občini začeli letos urejevati oziroma graditi nekatere stvari, ki so pomembne

tudi za turizem kot je gradnja nove samopostrežne trgovine, čiščenje in stalno urejanje Rinže itd. Poudaril je tudi, naj bi SAP poskrbel za kulturnejši prevoz potnikov na progi Kočevje – Ljubljana.

Člani so razpravljali še o vključevanju občanov v TD, o izobraževanju novih vodij, o urejanju in oskrbi na deželi, o ureditvi izletniških točk in drugem. Izvolili so tudi nov 15 članski upravni odbor, za predsednika Karla Riglerja in za podpredsednika inženirja Iva Prezlija, za častnega člana pa dolgoletnega in zaslužnega turističnega delavca Andreja Arka, ki ga je pred kratkim odlikovala Turistična zveza Slovenije z zlato značko.

ZASEBNA GOSTILNA PRI LOVCU se je hitro in dobro uveljavila, ker je z dobrimi pijačami in domačimi jedmi privabila veliko stalnih in občasnih gostov. Lokal je privlačen predvsem zaradi tega, ker se gosti v njem počutijo doma in so hitro ter dobro postreženi.

TRGOVSKA HISA na Trgu svobode v središču mesta ima že dalj časa razbito šipo glavnih vrat, kar kazi blok in trg. Hišni svet se je verjetno odločil, da pušči prazen okvir, ker je bila šipa že večkrat razbita. Primernejše pa bi bilo, da bi vrata obili z leseni moli, kar bi bila varnejša in trajnejša rešitev.

Vprašanja odbornikov

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so odborniki vprašali:

Zakaj ni urejen odkup in zakaj nihče ne odkupuje živine (klavne in plemenske) na območju Drage? – Kako je s poravnavo škode, ki je nastala zaradi vojaških vaj? – Zakaj je po cestah III. reda prepovedan prevoz nad 8 ton, s čimer se onemogoča vožnja lesa iz gozdov? – Za-

kaj šepa v Kočevju preskrba z mesom? – Če je učni program na vajenski šoli v Kočevju za vajence tretjega letnika v redu? – Kdaj bodo zbori volivcev?

Na nekatera vprašanja so odborniki dobili delne odgovore že na tej seji, podrobnejše pa bodo dobili vsi na prihodnji seji, ki bo dne 29. aprila.

Malo statuten sprejetih

Do konca marca so predložile komisiji za obravnavo samoupravnih aktov pri občinski skupščini Kočevje prenovljene statute naslednje delovne organizacije: Trgopromet, Zidar, ITAS, Rudnik, Kovinar, šoli »Minka Bračič« in »Jožeta Seška«, Dom »Dušana Remiha« in Lekarna. Dokončno so sprejeli statute le pri ITAS, Trgoprometu in Zidarju. Občinska skupščina je na zadnji seji (29. marca) o tem razpravljala in odobrila predlog komisije, po katerem »morajo biti statuti in drugi samoupravni akti pravočasno (do 8. aprila) ali pa vsaj do konca aprila sprejeti«.

Po 15. aprilu zbori volivcev

V občini Kočevje se bodo začeli zbori volivcev po 15. aprilu. Razpravljali bodo o občinskem proračunu in še posebej o sredstvih, ki so namenjena krajevnim skupnostim. Seveda se bodo pogovarjali tudi o vseh ostalih zadevah, ki zanimajo občane. Teden razpored zborov volivcev bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

DROBNE IZ KOČEVJA

LEPA ASFALTNA CESTA proti Ljubljani je postala posebno ob nedeljah popoldne pravi eldorado za šofiranje družinskih članov. Brž, ko zavijejo od Sketlčice, že sede na sedež voznika sinček, kar se pozna po vožnji. »Iz previdnosti vozijo kar po sredi ceste in jih z vsemi signali težko spravijo na pravo stran. Ob nedeljah je cesta precej obremenjena in take vožnje le preveč qvirajo promet in povečujejo nevarnost na cesti. Dobro bi bilo, da bi prometna milica večkrat pogledala, kdo sedi za volanom. Ker so taki avtomobili brez oznake, da so na šolski vožnji, so zato še bolj nevarni.

VRT KOLODVORSKE RESTAVRACIJE bi bilo potrebno do kraja urediti. Drevje je sicer obrezano, ostalo pa je še toliko malih podrtij in polomljenih plotov, da je tam pravo leglo nesnage. Na pol porušen svinjak in kurnica ne spadata več tja! Vsekakor je tu košček mesta precej zanemaren in naredi na potnika, ki se pripelje z vlakom, zelo slab prvi vtis mesta.

ZADNJE ČASE OPAZAMO, da na prevozu potnikov z avtobusi SAP na progi Ljubljana–Kočevje in proti Kolpi ni več tako vzorne discipline, kot je bila nekdaj. Od nekaterih sprevodnikov bi želeli več vljudnosti. Prepričati bi bilo tudi treba, da se vsledja na službeni sedež razni prijatelji, ki vso vožnjo klepetajo in motijo šoferja. Pri tem prednjačijo stalni

vozači, ki so v avtobusu že kar doma.

OB NEVIHTI IN TREŠKANJU v minulem tednu je bilo več okvar električnih napeljav po stanovanjih. Pregorelo je več varovalk in žarnic. Med nevihto snego bili tudi od časa do časa brez toka.

V HISI NEKDANJE GOSTILNE KAFEEZ se je preteklo sredo vnel dimnik. Visok plamen je opozoril, da gorijo v dimniku saj. Stanovalec so bili takoj na podstrežju in so preprečili, da se ogenj ni razširil tudi na podstrežje. Po eni uri je nevarnost minila. Sreča je bila, da je bil že mrak in so plamen mimoidoči hitro opazili.

KO SO PREUREJALI CESTO na Jasnici, so premaknili tudi spomenik žrtvam NOV, ki je bil sicer skromen, toda lep, dokler je bil na prvotnem mestu. Sedaj je malo viden in podoben je kupu kamenja na novem useku ceste. Spomenik bi se dalo z majhnimi stroški preurediti, čeprav je skromen, saj opozarja na velike žrtve.

MLECNA RESTAVRACIJA »METKA« se je s 1. aprilom pridružila mestni pekarni, ker bodo lokal preuredili v slaščičarno in zajtrkovalnico. Predvsem mlajšim gostom bodo na voljo tudi mlečni izdelki. Dogovarjajo se, da bi imeli za malico tudi cenene enolončnice. Zamisel je vsekakor koristna, obratovanje lokala pa bo pokazalo, če je koristno za podjetje in potrošnika.

»AVTO«

splošno avtoprevoznništvo – KOČEVJE

prodajna naslednja osnovna sredstva:

- 11 ELEKTROMOTORJEV
- 2 VODNI ČRPALKI z elektr. motorjem
- 3 ČRPALKE za polnjenje in mazanje avtomobilov
- 1 KONTROLNO VRATARSKO URO
- 4 PLINSKE PEČI
- 1 FOTOAPARAT ZORKI
- 1 PISALNI STROJ
- 1 RAZMNOŽEVALEC
- 1 REZKALNI STROJ

Prodaja navedenih strojev bo 11. aprila 1966 ob 8. uri za družbeni sektor in ob 10. uri za zasebni sektor v prostorih mehanično servisne delavnice »AVTO«, Kočevje.

IVO PIRKOVIČ GRADOVI UMIRAJO

V meniških rokah je ostal skozi dolga stoletja, vse do Jožefa II., ki je obenem z jezuitskimi Pleteljami in kostanjeviškimi cistercijanci, razpustil tudi stiške redovnike. Bajnof je bil s posesti zatrtih redov priključen Veskemu zakladu. Ne za dolgo. Iz Anglije se je že nezadržno širil po Evropi in tudi Nemčiji in Avstriji duh Smithovega liberalizma, ki je prepričeval, da država ni sposobna gospodariti. Na prodaj je šel tudi Bajnof, ki ga je kupil meščan Grm. Novi graščak, ki si je s posestvom pridobil tudi kmečke podložnike, se je začel gnati, da bi obnovil staro tlako, ki so jo podložnikom nekoč dovolili odkupovati z denarjem. Mestni obrtnik se je prerodil v trdega graščaka, ki je okrutno vihtel nad tlačani korobač. Bil je nečestovski celo s svojo lastno blazno hčerko Terezijo, ki jo je poslal za hišno ujetnico svojemu nekdanjemu brezvestnemu in lakomnemu valpitu Schwingerju na grad Vrhovo.

Gospodarske težave, ki so se množile po izgubi podložnikov, so bajnofski Germa prebrodili s podjetnostjo in pridnostjo. Robert, dober in skrben gospodar, je imel elektrarno in moderen mlin na Krki v Mačkovcu. Moko je prodajal v last-

ni starinski hiši na Glavnem trgu v mestu, v kateri je imel tudi pekarno. Samo dve stvari sta mu pili kri: drage ljubice, ki jih je predkeno skrival v zidanci pri velikem vinogradu na Trški gori, in pa brat Valter, solastnik posestva, ki je živel pri Sv. Heleni blizu Samobora. Bajnofski mu je moral iz posestva plačevati dosmrtno rento, izgovorjeno v višini plače sodnega svetnika. Graščak na Bajnofu je imel pomezne pomembne delež pri delitvi rodne zemlje med tuje osvajalce, pa tudi pri pripravah za pomenčenje svojih krajev, za kar je želel od Nemcev samih tragično plačilo.

Prvi Trenz v naši deželi, po poklicu vojaški zdravnik, naj bi bil, po starem izročilu, brat znanega barona Trencka, ki so ga zaradi pandurskega upora l. 1746 obsodili na dosmrtno ječo. Da se izogne družinski sramoti, se je puntarjev brat zdravnik Ferdinand umaknil z Moravskega v naše kraje, se prekrstil v Treznja in se naselil v Sevnici. Zdravnikov sin Anton Ferdinand je kot oskrbnik gradu v Kozjem obogatel. V gospodarski stiski, v katero so v terezijansko jožefinski dobi zapadali stari plemiški gradovi, je leta 1792 kupil od baronov Werneggov in Gallov za 17.600 nemških goldinarjev stari Draško-

vec pod Sentjernejem. Prijazni dvorec stoji sredi ravninskih travnikov in polj blizu Krke, na robu prostranih temnih gozdov, ki skrivajo gomilaste grobove davnih Ilirov. Dvorcu je pripadala tlaka, desetina in gorščina po naseljih, raztresenih na široko na obeh straneh temnozelenih reke.

Gradiču, ki ga prikupno opisuje Valvasor, se, po mojem mišljenju, zgublja burna preteklost v gostem mraku dvanajstega ali celo enajstega stoletja. Mislim namreč, da gre prvotno za svobodnjaško utrdbo, kastel ali strelski dvorec iz časov, ko so med koroškimi Spanheimi in njihovimi višnjegorski zavezniki na eni ter Ogri in Hrvati na drugi strani divjale za deželo med Krko in Gorjanci hude in dolgotrajne vojne.

Prvi Draškovec, sinovi kakega slovenskega Draška, na hrvaških Draškovičev, se skrivajo, tako vse kaže, pod popačenim imenom rodu Kaucajev, ki jih star zgodovinski vir navaja med ministeriali gospodov Višnjegorskih prav neke v draškoveških krajih. Na veliko starost Draškovec kaže tudi še vedno ohranjen spomin, da sta draškovski in pleterski graščak nekoč, ko sta na svojem svetu ustanavljala Sentjerne, kupila od Grobeljčev potok,

Volitve in imenovanja

Občinska skupščina Kočevje je na zadnji seji imenovala:

– v komisijo za pregled samoupravnih aktov: Toneta Sercerja, Jožeta Benčina, Bruna Cigliča, Emila Lorberja, Julija Pluta, Janeza Lunda, Feliksa Vidmarja, Janeza Žužka in Jožeta Pojeta;

– v komisijo za razpis delovnega mesta upravnika Poselne inž. Ciril Strmblja, Janeza Hočvarja in Slavica Snelar;

– v komisijo za odlikovanja (dopolnitev komisije): Marijo Korelc, Feliksa Vidmarja in Boža Resinoviča.

Potrjen urbanistični načrt Ribnice

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so razpravljali predvsem o razpisnem načrtu Ribnice. Po tem načrtu bo Ribnica v naslednjih nekaj letih (ko bo modernizirana cesta Kočevje-Delnice) potrebovala obvozno cesto. Nova cesta naj bi potekala predvidoma po sedanji trasi železniške proge, seveda če bo do takrat železniška proga (kot je predvideno) ukinjena. INLES bo ostal, kjer je, za njegov nadaljnji razvoj pa je rezervirano zemljišče proti Hrovači.

Druga podjetja zaradi morebitnega nadaljnjega razvoja tudi ne bodo imela težav. Zazidalni načrt predvideva tudi gradnjo nad 100 hiš. Med javnimi zgradbami predvideva načrt kopališče (pri nogometnem igrišču), dom kulture, gasilski dom (nov ali povečan gasilski dom INLES), zdravstveni dom itd. Predvidenih je tudi nekaj parkirnih prostorov in zelene. Trgovina je predvidena nova le ena, gostinstvo pa naj bi pridobilo nov, manjši hotel.

Obdorniki so se pozanimali: zakaj pri stolpih ni predvidenih otroških igrišč? Zakaj v načrtu ni tržnice? Zakaj ni v programu tudi zimskega kopališča? Kaj je z obratom družbene prehrane? — in za še nekatere zadeve. Ko so dobili na vprašanja v glavnem zadovoljive odgovore, so načrt soglasno sprejeli.

Skrb za partizanske družine

Občina Ribnica skrbi za družine padlih borcev. Za se, dem njihovih otrok plačuje šolanje, družinske invalidnine pa prejema 213 oseb s povprečjem 17.150 dinarjev na mesec, kar zneso na leto 3.653.000 din. Invalidski dodatek dobiva 31 oseb, za kar gre 547.000 dinarjev na mesec. So, čalne pomoči je deležno 86 ljudi, ki prejema 5.200 din povprečno na mesec. Lani je dobilo 15 oseb kredite za gradnjo in preureitev stanovanjskih hiš v skupnem znesku 9.750.000 dinarjev.

Restavracija potrebuje parkirišče

Pred novo ribniško restavracijo stojita stanovanjski zgradbi, ki ju nameravajo porušiti. Z odstranitvijo teh zgradb bi restavracija dobila prostorno parkirišče, ker ga zdaj nima. Dogovorjeno je že bilo, da bi začeli rušiti letos do februarja. V podjetju ELEKTRO pa na to niso bili pripravljeni. Na zgradbi, ki jo nameravajo porušiti, je namreč električno napeljava. Ko so predstavniki gostinskega podjetja zahtevali, da bi električno napeljavo premaknili, so dobili odgovor, da načrt o ureditvi elektrifikacije na tem območju še ni gotov, zato bo treba počakati. Podjetje ELEKTRO pa nedvomno že dolgo ve, o tem smo tudi prepričani, da bosta zgradbi pred restavracijo porušeni in bo treba v ta namen električno napeljavo premakniti. Z zavlačevanjem se kopiči škoda gostinskemu podjetju, ker se bo vsak čas začela turistična sezona.

Letošnjo zimo je bilo v ribniški občini več šivalnih tečajev, ki jih je s pomočjo Delavske univerze Ribnica priredila Tovarna šivalnih strojev BAGAT iz Zadra. Pred kratkim je bil tak tečaj v Prigorici pri Ribnici, katerega je obiskovalo 35 deklet in žena, prav sedaj pa je v Ribnici tečaj za krojenje in šivanje. Tečajnice je 32; tečaj bo trajal do konca aprila. Pridobljeno znanje bodo žene in dekleta koristno uporabile. Na sliki so tečajnice iz Prigorice (Foto: Mohar, Ribnica)

Za disciplino 50 novih din več

V Kovinskem podjetju v Ribnici so že izdelali statut (na katerega občinska komisija ni imela pripomb) in pravilnik o delovnih razmerjih. Pripravljajo tudi že pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkih.

Program o prehodu na 42. urni delovni teden so poslali v razpravo občinski skupščini, s 1. aprilom pa bodo že začeli polzkušno obratovati s skrajšanim delovnim časom. Delovni čas bodo skrajšali, tako da bodo imeli tri proste sobote na mesec.

Delavski svet je sprejel tudi začasni sklep o nagrajevanju za rednost pri delu. Vsak član kolektiva, ki ne zamuja na delo, neupravičeno ne izostaja, ne krši delovne discipline itd. dobi na mesec 50 novih din nagraje. Ta sklep velja že od 1. februarja. Disciplina v podjetju se je od takrat precej izboljšala.

NOVE CENE ZA TUBERKULINIZACIJO NISO SPREJETE

Kjer ni tožnika ni sodnika — Kmetje so se zašpekulirali

Veterinarska postaja v Ribnici je predlagala, naj bi ji občinska skupščina potrdila novo ceno za tuberkulinizacijo goveje živine na območju občine. Nova cena naj bi bila 600 starih dinarjev, medtem ko je bila sedanja 300 starih dinarjev. Svet za kmetijstvo pa je predlagal skupščini novo tarifo — 500 starih dinarjev. Nekateri kmetje-odborniki so zahtevali, da se ta usluga ne sme podražiti, ker se tudi cena živini ni podražila (?). Imeli so tudi več pripomb na delo veterinarske službe. Dosedanje izkušnje so pokazale, da kmetje veterinarsko službo res vedno kritizirajo, ko pa bi morali te svoje izjave zagovarjati, se u-

maknejo. Kjer ni tožnika, pa tudi ni sodnika! Skupščina novih cen ni odobrila, ker predlog sveta ni bil dovolj pripravljen in utemeljen.

Odborniki-kmetje so na seji tudi kritizirali, češ da jim nihče (verjetno je letelo na kmetijsko zadružno) noče odkupiti krompirja in fižola. Eden izmed odbornikov pa jim je lepo razložil, zakaj je tako. Kmetje namreč jeseni niso hoteli prodati krompirja in drugih svojih pridelkov, ker so upali, da bo kasneje cena porasla in bodo torej več zaslužili. Potem je država krompir uvozila in kmetje so se zašpekulirali. Neseže so si torej krivi sami!

Obvarovali so za 30 milijonov din premoženja

V nedeljo, 3. aprila, so se zbrali v Ribnici gasilci iz vseh krajev občine na občni zbor, na katerem je bil tudi predstavnik republiške gasilske zveze inž. Urbanja. V ribniški dolini ima gasilstvo močne tradicije, saj je prav od tu izšel prvi organizator gasilstva na Slovenskem. Ribnica bo tudi organizirala prvi gasilski muzej v Sloveniji, nje na gasilska zveza pa slavi leto že 10-letnico uspešnega delovanja.

V občini je 23 gasilskih društev, ki imajo nad 900 članov, 25 motornih brigad, 5 gasilskih domov in 15 gasilskih shramb. Lani sta gasilski društvi v Sodražici in Loškem potoku dobili po en kombi. V Sodražici bi radi zidali tudi nov gasilski dom. Ljudje so pripravljeni prispevati nad 400 kub. m lesa, vendar se je z novim zakonom o gozdar-

stvu stvar z lesom zamotala. V preteklem obdobju so imeli na svojem področju 7 požarov, od tega dva večja. Škoda je bila za 10 milijonov starih dinarjev, gasilci pa so obvarovali premoženje, ki ga cenijo nad 30 milijonov din.

Na zboru so posvetili veliko pozornost vzgoji gasilskih podčastnikov in vključevanju mladine ter žena. Zahtevali so, naj bi v šolskih urnikih uvedli uro ali dve na mesec za pouk o protipožarni službi. Delegati so bili za predlog, da se naj del sredstev iz gozdnega sklada steka v gasilski sklad. Potrebe po denarju so precejšnje, v proračunu pa je samo 2 milijona starih dinarjev, kar bo komaj za najnujnejše.

Letos bodo organizirali več tečajev in meddruštvenih tekmovanj. Sodelovali bodo tudi na raznih proslavah. Izvolili

so nov upravní in nadzorni odbor zveze, zaslužna gasilca Marija Čihal iz Ribnice in Franc Knavs iz Malega loga sta prejela odlikovanja za vestno in dolgoletno delo v gasilski organizaciji.

ZA DAN ZDRAVJA

Kot vsako leto, bodo tudi letos v ribniški občini prosila, vili dan zdravja. Letošnje praznovanje bo potekalo pod geslom: človek v mestu — kako živi in kaj mu ogroža zdravje. V vseh večjih krajih občine bodo zdravstvena predavanja, šolski otroci pa bodo pisali naloge o pomenu zdravja. Najboljše naloge višjih razredov bodo nagrajene z denarnimi nagradami.

Reelekcija samo v dveh podjetjih

Zdaj volitve v delavske svete, spomladi 1967 pa v občinsko skupščino

Nedavno je volilna komisija pri občinskem odboru SZDL v Ribnici obravnavala volitve v samoupravne organe delavnih organizacij. V podjetjih volijo polovico novih članov delavskega sveta in nove upravne odbore. Volitve bodo končane do 30. aprila.

Na seji so razpravljali tudi o izvajanju reelekcije direk-

torjev. Letos pride reelekcija v poštev samo v dveh gospodarskih organizacijah: v Kovinskem podjetju Ribnica ter Kmetijski zadrugi Loški potok. Postopek za reelekcijo v Kovinskem podjetju je bil opravljen v zakonitem roku in po zakonskih določilih, medtem ko v KZ Loški potok še teče.

Cez dve leti bo moralo reelekcijo izvesti znatno več delovnih organizacij, tako Pletenina žičnih mrež v Sodražici, trgovsko podjetje JELKA, gostinsko podjetje in KZ Ribnica, osnovna šola v Sodražici, glasbena šola v Ribnici, zdravstveni dom, lekarna in veterinarski zavod v Ribnici.

Člani volilne komisije so se pogovarjali tudi o pripravi na volitve odbornikov občinske skupščine, ki bodo spomladi 1967 za polovico občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti. Tedaj bodo volili tudi nova poslance v organizacijsko politični ter socialno zdravstveni zbor skupščine SRS. Komisija je menila, da bi predloge za odborniške in poslanske kandidate lahko zbirali že zdaj, v prvem obdobju predvsem pri krajevnih odborih SZDL.

TRGOVSKO PODJETJE

»JELKA«
RIBNICA na Dol.

razpisuje
prosto delovno mesto

ŠOFERJA

Prednost imajo vozniki z daljšo prakso. Prijave pošljite do 25. aprila 1966.

POČITNIŠKA SKUPNOST LJUBLJANA-SIŠKA

razpisuje
prosta delovna mesta

za delo v kuhinji, strežbi
in za druga pomožna dela

v počitniških domovih v letni sezoni 1966.

Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov: Počitniška skupnost Ljubljana-Siška, Ljubljana, Celovška cesta 121.

REŠETO

ki so ga tisoč let poprej obrnili Rimljani preko polj na svoje mesto Crucium na tleh današnjih Grobelj.

Draškovec na premokrem, nižinskem gruntu ni bila dobra kupčija. Saj so mu močvirske bolezni le prečesto do zadnjega repa opustošile goveje hleve. Za žito so se v hladnem in deževnem osemnajstem stoletju draškovski gospodarji že pred Trenzi pritoževali, da jim ne daje vsejano zrno niti treh v žetvi, vsekakor pa manj kot okoliška pešena in suha polja. To ni bilo morda samo goljufivo jadikovanje zaradi davkov, saj niso dali v tistem času, ko so pripravljali terezijanski kataster, niti uradni državni poizkusi na dobrem pleterskem svetu kaj prida večjega žitnega pridelka.

Trinajst let so Trenzi plačevali kupnino in potrpežljivo čakali na prepis. Cesar in deželna gosposka takrat še nista s prijaznim očesom gledala, da se obogateli meščanski stanovi polasčajo gospodarsko propadajočih plemiških posestev. Tudi Trenzem so, po takratni navadi, takoj za četrtino povišali zemljiški davek, ker niso bili zlahknega rodu.

Anton Ferdinand Trenz ni sam nikoli živel na Draškovcu. Kmalu ga je prepisal otroku Ferdinandu Adolfu, ki se mu je rodil 1807, zase pa si je kupil samotni gradič Rudo pod Lisco na štajerskem bregu Save. Ko je leta 1839 neki Heinrich Kromberg v nemški Carniofii opisoval svoje zanimivo potovanje z ladjo po Savi, je hvalil gospodarja na Rudi, češ da slovi njegovo gostoljubje daleč naokoli.

Na draškovski zemlji ni bilo upati, da bi se človek zlahka dokopal do dragega plemiškega grba, do-

stojnega fevdalca. Draškovski Trenzi so ostajali zato vedno bolj meščani kot graščaki, po tradiciji pa Ferdinand in zdravniki. Ferdinand Adolf pravzaprav ni končal medicine. Brez diplome se je kot samouk ukvarjal s takrat modno homeopatijo in z njo zdravil svoje tlačane. Poročil se je z Matildo Walterjevo, hčerko pleterskega oskrbnika, ki je prišel iz nemškega Graza in ga je, podobno kot oskrbnika Jožefa Babnika-Buchenhalna na sosednjem Prežku, vsega prevzel čar in grozljivost sive davnine skrivnostnih Gorjancev. Domišljijo jim je čisto resno vznemirjala prababka iz dvatisočletne keltske preteklosti, da se bo veliko jezero iz Gorjancv, nekoč razlilo in potopilo vso dolino. Ko so se Walterjevi pozneje vrnili v rojstno mesto, niso noben večer pozabili dostaviti rožnemu vencu še očenaš za ubogo ljudstvo pod Ukovo goro, ki ga čaka strašna usoda. Draškova Matilda tega ni pozabila vse do svoje pozne smrti na začetku našega stoletja.

Trenzi so bili po rodu pravi Nemci in pač hvaležni bogu, da niso kaj drugega. Pa je bil tudi tak med njimi, ki ga je spravljal tužstvo krvi v zadrego. Homeopatov brat Anton, Prešernov sošolec v pravnih študijah na Dunaju, je zblaznel, tako pripovedujejo, od strahu, da se ne bo mogel naučiti slovenščine, ko je postal uradnik v Metliki. Doma čini se še danes spominjajo blaznega »draškovega Tončka«, ki je po hišah vpraševal gospodinjke, katera kaj potrebuje iz trgovine. Pa je tudi vse prav prinesel, pomešano v žepih. Imel se je za albanskega

kneza in neki svoji teti podaril s pismono odločbo otok Krk, vendar ji je svetloval, naj ne hodi dol med te razbojnike. Ze blaznega je nekoč obiskal doktor France Prešeren, ko je bil veliki pesnik na poti na Prežek na kolone k svojemu prijatelju Andreju Smoletu. Zadnje dneve je preživel draškovski Tonček v poplavanju svojega zgubljenega življenja, ki pa se mu je po prvih jasnih besedah vedno zamotalo v nesmiselno kopičenje brezumnih besedi in črk. V globokem mraku razuma je umrl spomladi leta 1882.

Homeopat je izročil grad in posestvo drugemu sinu Aleksandru, ki je umrl že deset let pred blaznim stricem, star komaj devetindvajset let. Zopet je gospodaril oče. Po njegovi smrti l. 1887 v osemdesetem letu starosti se je z gospodarstvom še nekaj časa mučila njegova žena Matilda, ki pa gradu ni mogla več rešiti. Po izgubi tlake in desetine so si bili Trenzi zaman prizadevali, da bi se obdržali z kmetstvom. Matilda je Draškovec prodala Staretu s Kolovca pri Mengšu in si v gradu izgovorila kot. Vendar je še doživela radost, da se ji je vrnil iz tujine najstarejši sin, upokojeni cesarski kraljevi stabi zdravnik dr. Ferdinand, in zgubljeni dom zopet odkupil.

Vojaški stabi zdravnik je bil služil pri avstrijski mornarici v Boki Kotorski. Nekoč so ga poklicali na črnogorski dvor, kjer je davica grozila, da bo knezu Nikiti zadušila hčerko Heleno, poznejšo italijansko kraljico. Zdravnik ji je z naglo operacijo vratu, tako imenovano traheotomijo, rešil življenje in postal črnogorski dvorni zdravnik.

UO imajo preširoke pristojnosti

Odločanje o večjih nabavah in o dodeljevanju stanovanj bi v manjših podjetjih lahko mirno prepustili delavskim svetom – Statuti so pomanjkljivi tudi pri določanju pogojev za delovno mesto direktorja – Pri izobrazbi popuščajo, pri delovni praksi pa pogoje preveč zaostrujejo

Danes seznanjamo bralce z najpogostnejšimi pomanjkljivostmi statutarov delovnih organizacij v brežiški občini. Ugotovitve povzemamo iz poročila sodnika Zvonimira Gaberščaka, ki predseduje občinski statutarni komisiji. Tovariš Gaberšček je z delom komisije seznanil odbornike in naštel predvsem bistvene napake.

Komisija meni, da imajo upravni odbori nasploh preveč pristojnosti. Tako na primer lahko odločajo o nabavah, katerih zneski dosegajo celo vsoto 20 milijonov starih din, kar pa je za dokaj mala podjetja zelo veliko. V njihovi pristojnosti so tudi odločitve o potovanjih v inozemstvo bodisi za strokovno bodisi za druge službene namene. O tem bi pri manjših podjetjih prav lahko razpravljali delavski svet, saj potovanja take vrste niso potrebna ob vsakem času.

Statuti vsebujejo tudi precej pomanjkljivosti, ko obravnavajo pogoje za delovno mesto direktorja. Pogoji so včasih preostri, včasih pa preohlapano postavljeni. Tam, kjer ne gre za strokovno službo, se delovne organizacije zadovoljujejo s srednjo izobrazbo, čeprav bi lahko zahtevale vsaj višjo, če že ne visoko izobrazbo. Na drugi strani pa zahtevajo za direktorja zelo dolgo delovno dobo, tudi do 20 let. Na splošno pri izobrazbi popuščajo, pri delovni praksi pa pogoje zaostrujejo. Komisija je zaradi tega priporočila delovnim organizacijam, naj te stvari ponovno preprežejo.

V STATUTIH SO PREOHLAPNO DOLOČENE ALI CELO IZPUŠČENE OSNOVE ZA ODMERO OSEBNEGA DOHODKA

Največ sporov nastaja pri izključitvah delavcev iz delovne organizacije, zato bi moral biti postopek v statutu točneje določen. Tiste organizacije, ki ne bodo imele ločenih pravilnikov o delovnih razmerjih, morajo to vprašanje v celoti rešiti v statutih.

V vsakdanjem življenju se porajajo spori tudi zaradi dopustov. Statuti bi morali vsebovati vsaj merila za določanje dopustov, čeprav bodo to dokončno urejali pravilniki. Osnove v statutih so zelo različne in večina se ozira samo na dolžino delovne dobe, manjši del na strokovnost, nekateri pa na oboje. Zakon upošteva več teh okoliščin, zato meni komisija, da bodo morale prizadete organizacije to dopolniti.

V statutih so nadalje zelo različni odpovedni roki, od 1 do 6 mesecev. Ponekod upoštevajo samo delovno dobo, drugod predvsem položaj in izobrazbo. V zadnjem primeru delajo najbrž krivico starim delavcem. Če na primer delavcu s 25 leti delovne dobe preneha delovno razmerje v enem mesecu, je to zanj gotovo krivično. Na to so bile prizadete organizacije tudi opozorjene.

Pri organizacijah, kjer so delujejo v samoupravnih organih zastopniki javnosti, ni

razčiščen, koliko teh mora biti prisotnih, da organ lahko veljavno sklepa.

Mnogi statuti izpuščajo navedbo nevarnih oziroma težkih delovnih mest, na katerih ne bi smele delati ženske in mladoletniki. Tudi plačevanje nadur, ki jih zakon ne pozna več, v statutih ni urejeno. Delo po rednem delovnem času pa je včasih še potrebno, zato bi morali v statutih pojasniti način delitve osebnega dohodka za te primere. To velja tudi za nočno delo.

V večini statutarov so premalo precizirane osnove za odmero osebnega dohodka. Statuti bi morali vsebovati vsaj načela. Na primer: osebni dohodek se odmerja po osebnem učinku, po uspehu delovne enote ali celotne organizacije. Zapisano bi moralo biti, če se delovna mesta točkujejo oziroma če se na kak drug način meri uspeh pri delu.

Komisija je razen teh splošnih pripomb sleherni delovni organizaciji dala še vrsto drugih priporočil in če bodo vse skupaj upoštevale, bo poslovanje precej olajšano.

OPEKARNA pred vrati nove sezone

Brežiški opekariji bodo letos napravili 7.600.000 opečnih enot – V premoru med dvema sezonama so povečali značne sušilnice in postavili zorišnico za 400 kubikov gline

Zgodnje obdobje toplega vremena so v brežiški Opekarni skušali kar najbolje izkoristiti. 9. marca so že začeli izdelovati stropnike. Toda konec zime je bil varljiv in ponovni mraz jih je prisilil, da so kmalu prenehali.

Pred vrati je drugi začetek. S proizvodnjo bodo počakali tako dolgo, da jim ne bo treba ponovno odnehati in se ukloniti morebitnemu

Uspešen šivalni tečaj v Dolinah

Na Veliki Dolini je bil zelo dobro obiskan tečaj za šivanje in krojenje. Ženske, ki se v teh vseh le malokdaj odzovejo vabilom na sestanke in zbere, so za ta tečaj pokazale izredno veliko zanimanja. Gospodinje so rade volje žrtvovali vsak dan nekaj ur za izpopolnjevanje znanja o šivanju in krojenju, da bi lahko sešile vsaj najnujnejše za svoje družine. S tečajem so bile zadovoljne in menijo, da bi bilo take vrste izobraževanja potrebno vsako leto.

mrazu. Letos pričakujejo ugodno vreme. Napovedano je vroče in suho leto, takšno kot si ga želijo opekariji. Upajo, da se jim bodo ti obeti tudi izpolnili, saj ne more biti vsako leto toliko deževnih dni, kot jih je bilo lani.

Premor med dvema sezonama so v Opekarni izkoristili za redna popravila in postavitev novih značnih sušilnic. Sušilne prostore na prostem so povečali za 600 tekočih metrov. Na novo so napravili zorišnico za 400 kubikov gline. Zorišnica je koristna pridobitev zlasti zaradi tega, ker omogoča zgoden začetek pomladanske proizvodnje. Ta lahko teče nemoteno, čeprav je vreme deževno in neprimerno za izkopavanje gline. Letos so dokončali tudi zaprto sušilnico, ki so jo uredili nad umetnimi sušilnicami.

Po letnem planu morajo do konca leta izdelati 7.600.000 opečnih enot. Plan presega lansko proizvodnjo za 1.300.000 enot. Če bo leto ugodno, potem se opekariji ne boje zastavljenih nalog. Pogodbe z odjemalci imajo sklenjene in tudi za dobavne roke že vedo. Radi bi začeli delati, toda dokler je po obronkih Gorjancev sneg, še vedno lahko pritisne mraz, ki bi jim lahko povzročil precej škode. Nestrpnost je torej boljše zamenjati s potrpežljivostjo.

Tudi letos si bodo pomagali s sezonskimi delavci. Prišlo jih bo 22 in so z njimi že dogovorjeni. Ze več let prihajajo sezonci iz iste vasi in so zelo pridni. Za izbor najboljših poskrbijo sami in

V nedeljo v Artiče!

V Artičah so v nedeljo opovedali uprizaritev ljudske igre »Domen«, ki jo je nastudirala domača družina. Zaradi boleznih v nastopajoči skupini je igra napovedana za 10. april. Kulturno prosvetno društvo se priporoča za obisk z željo, da bi kar največ ljudi na ta način počastilo 35. obletnico ljudske prosvete.

Novi avtomobili in brizgalne

Pred kratkim je bila v Brežicah redna seja upravnega odbora občinske gasilske zveze. Ugotovili so, da se solane gasilskih podčastnikov bliža h koncu. Iz brežiške občine redno obiskuje na tečaj 24 slušateljev. Pri finančnem pregledu so govorili o dokajšnjih sredstvih, ki so se lani nabrala pri zavarovalnici. Ker imajo nekaj podobnih sredstev prihranjenih že iz leta 1964, bodo kupili dva gasilska avtomobila. Enega bodo dobili gasilski center v Dobovi, drugega pa Skopice. Tako bosta ti aktivni društvi izboljšali opremo, hkrati pa bosta lahko odšli na akcije tudi izven svojega ozirja po dročja, predvsem ob morebitnih elementarnih neizgadah. Sklenili so že, da bodo kupili motorno brizgalno za enoto v Rigoncih, s preostalim denarjem pa cevi za najbolj marljiva društva in za tiste enote, ki delajo na najbolj izpostavljenih področjih.

Popravili in sprejeli so tudi novi statut. Se vnaprej nameravajo izpopolnjevati opremo društev, od katerih pričakujejo, da bodo bolj pripravljeno dot do zdaj. Najprej bo treba popraviti brizgalne v Ločah in Mihalovcu.

Letna skupščina občinske gasilske zveze bo v nedeljo, 24. aprila, ko bodo volili tudi novi upravni odbor; staremu je že potekla dveletna mandalna doba. Še prej bodo po centrih sklicali konference, ki bodo potrdile (ali pa tudi ne) komandirje posameznih centrov.

NAGRADNI KUPON
SAP TURIST
BREŽICE

Pred srečanjem v Globokem

31. marca se je v prostorih matične knjižnice v Brežicah znova sestalo razširjeno predsedstvo občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij, da dokončno reši zadnje organizacijske probleme v zvezi s kulturnimi prireditvami Posavskega kulturnega jubileja. Že v nedeljo, 10. aprila, se bodo v Globokem zbrali ansambli iz brežiške občine. Na tej prireditvi bodo sodelovali tudi vojaki in v narodnih nošah zapeli pesmi iz svojih krajev. Predsednik občinskega sveta Jakob Dernač je povedal veselo novico, da bo občinska skupščina k dotaciji, ki je že odobrena, primaknila še 1.000.000 starih dinarjev, predvsem zaradi udeležbe republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Člani predsedstva so predlagali, naj se čimprej sestane odbor za organizacijo proslav in se pomeni o praznovanju dneva mladosti.

Kmetijska zadruga iz Brežic povečuje hmeljeve nasade. Letos bo nanovo zasadila hmelj na površini 2,35 ha. Vseh hmeljišč bo potem imela 19 ha. Delavca na sliki sta sezonca iz Bosne in valita kolobar žice za napeljavno žičnico na novem hmeljišču (Foto: Jožica Teppey)

SAP – turistična poslovalnica v Brežicah razpisuje:

NAGRADNO ŽREBANJE

v katerem lahko sodeluje sleherni bralec, ki bo odgovoril na troje vprašanj o turizmu:

1. CEMU SLUŽI TURIZEM? (splošni namen)
2. KAJ OBSEGA TURISTIČNA DEJAVNOST PODJETJA SAP?
3. KAJ POGRESETE PRI DELU TURISTIČNE POSLOVALNICE V BREŽICAH?

Trije pravilni odgovori bodo izžrebani. Za nagrado obljublja SAP brezplačno potovanje v inozemstvo. Odgovore pošljite ali oddajte skupaj z nagradnim kuponom do 14. aprila v poslovalnico SAP Brežice. Na kuverto napišite oznako »NAGRADNO ŽREBANJE«.

Zrebanje bo v nedeljo, 17. aprila dopoldne, v brežiški turistični poslovalnici. Imena izžrebancev bodo objavljena po radiu Brežice, v Dolenjskem listu, v Tedenski tribuni in Nedeljskem dnevniku.

NOVO V BREŽICAH

■ V TOREK ZVEČER SO V BREŽICAH spet gostovali celjski gledališčniki. Občinstvu so prikazali satirično komedijo Milosa Mikelnja »Inventura 1965«. Obiskana je dobro in tudi tokrat so prišli na predstavo ljubitelji gledališča iz okoljskih središč, iz Dobove, z Bizeljskega in iz Pišec.

■ VSE BREŽISKE SOLE SO SE ODZVALE pozivu občinskega odbora Rdečega križa za zbiranje pomoči lačnim v Indiji. Akcija še ni zaključena. Otroci vsak dan prinašajo skromne prispevke in se trudijo, da bi zbrali kar največ sredstev. Podružnična sola na Ča. težu je svoj prispevek že oddala. Tanjši solariji so zbrali nekaj več kot 8000 dinarjev.

■ V PROSVETNEM DOMU bo 21. aprila velika zabavna prireditev, ki jo organizira dom jugoslovanske ljudske armade. Nastopili bodo zabavni orkestri in pevci priljubljenih melodij.

pili bodo zabavni orkestri in pevci priljubljenih melodij.

■ V SENCII STOLETNIH DREVES poleg brežiškega gradu bodo spet uredili park, kot je nekoč pred vojno že bil na tem kraju. Postavili bodo klopi in napravili celo plesišče. Gostinci bodo poskrbeli za prodajo pijač in okrepčil. Pobudo za takšno ureditev so dali turistični delavci pri SAP.

■ NA ZIVILSKEM TRGU je v soboto že ob devetih zmanjkalo sira in smetane. Napredajo je bilo največ regrata. Sezona zanj je letos izredno dolga. Merica velja 30 par. Merica vrtna solate je za 20 par dražja. Jajca so zdaj po 42 in 45 par. Za sedaj jih je še dovolj. Jabolka so še vedno po 4 din kg, vendar so že slaba. Na stojnicah je bilo tokrat tudi veliko semen, za katera je v tem obdobju precej povpraševanja.

BREŽIŠKE VESTI

Dinar bomo iskali izven proračuna!

31. marca so na seji Obs Krško sprejemali občinski proračun in razpravljali o gospodarskih dosežkih v 1965 ter o razvoju v 1966. O tem, kako kritična je proračunska situacija v krški občini smo že pisali, zato tokrat raje nekaj več o razpravi, ki se je kritično lotila kmetijstva, šolstva, storilnosti v proizvodnji in združevanja sredstev ter nadzora nad porabo združenih sredstev.

Odbornik in republiški poslanec Edo Komočar je vprašal, kaj meni AGROKOMBINAT k nenačrtani obnovi zasebnih vinogradov in zakaj v njej kot kmetijska organizacija ne sodeluje. Na vprašanje je obširno odgovoril odbornik Stane Nunčič, direktor AGROKOMBINATA. Povedal je, da je AGROKOMBINAT z zasebnimi vinogradniki načel razgovore o obnovi njihovih vinogradov. Slednji so želeli samo pomoč v sroji in strokovno svetovanje, odklonili pa so predlog, da bi za te storitve sklenili z AGROKOMBINATOM pogodbo in jih poplačali s pridelkom. Poudaril je, da je AGROKOMBINAT organizacija, ki razpolaga s tem kar ustvari in zato ne more nuditi brezplačnih uslug, kakršne si želijo zasebni kmetovalci. Omenil je obnovo vinogradov, začeto že pred leti, zasebni lastniki pa še do danes niso povrnili kmetijski organizaciji niti denarja stroškov. Stanje v kmetijstvu otežuje sproščeni odkup, ko ima že skoraj vsakdo pravico odkupovati kmetijske pridelke (pri tem se seveda ustvarjajo dohodki). Za razvijanje kmetijske proizvodnje, ki terja denar in naložbe, pa pri tem pač ne more biti odgovorna samo kmetijska organizacija.

V razpravi o šolstvu sta sodelovala odbornik Ciril Plut in odbornica ter republiška poslanka Marija Urbančič. Iz občinskega proračuna je namenjenih šolstvu toliko kot je mogoče, čeprav to ne zadostja. Skupščina naj zato s stvarnim podatki podkrepilno gradivo o tem predloži skupščini SRS, ki naj o tem razpravi. Za brestaniško šolo, ki bo dograjena letos, naj pride na vrsto šola v Koprivnici (dograditev), sredstva za to gradnjo pa je treba zagotoviti iz medobčinskega sklada za investicije v šolstvo.

Odbornik Zoran Dular je poudaril, da je ob pomanjkanju proračunskih sredstev treba iskati denar za komunalne naložbe in splošne družbene potrebe v podjetjih. Hkrati pa je opozoril, da so ob dosedanjem zbiranju denarja podjetja premalo vedela o tem, za kaj bo porabljen. Vprašal je, kako je s strokovnim in z ekonomskim nadzorom pri gradnji mostu. Na ti dve vprašanji je obširno odgovoril predsednik inž. Franc Dragan. Že dve leti zbirajo v občini sredstva za most in za brestaniško šolo. Predstavniki občine so obiskali vse kolektive in se o tem podrobno pogovarjali, posvetovali in jih prepričevali, naj sredstva prispevajo. Čudno je torej, je menil tov. Dragan, da slišimo zdaj, da ni znano za kaj zbrani denar potrebujemo. Ta denar se zbira v komunalnem skladu, ki ima

svoj upravni odbor. Družbeni nadzor torej obstaja. Razen tega je Obs najela posebnega strokovnjaka za ekonomski in posebnega za strokovni nadzor nad gradnjo mostu.

Razprava na seji je bila vseskozi kritična ter je izpričala zrelost odbornikov. Po drugi strani pa se je znova pokazalo, da razgovori o pomembnih rečeh, ki teko v delovnih organizacijah, vse preveč ostajajo v glavah tistih, ki so sodelovali in da so kolektivi o tem premalo obveščeni. Ker bo treba v bodoče iskati denar izven proračuna, torej predvsem v podjetjih, je takšna neobveščenost pač prej v škodo kot v korist.

M. J.

ObsS KRŠKO O LANSKI PROIZVODNJI

Lanski načrt je bil močno presežen

Lani je bil planirani dohodek presežen: vplivale so nižje cene, višje cene, pa tudi storilnost se je povečala - Plan izvoza ni bil uresničen zaradi pomanjkanja surovin v tovarni papirja in celuloze - Realni osebni dohodki so se zmanjšali za 3 odstotke, pričakovati pa je, da se bodo letos zmanjšali še za 0,5 odstotka

Na nedavnem plenumu občinskega sindikalnega sveta v Krškem so razpravljali o lanskem gospodarskem dosežkih. Zbrani podatki kažejo, da je bilo poslovanje uspešno tako po količini, kot tudi po finančnih pokazateljih. Delovne organizacije so se hitro prilagodile gospodarski reformi in se brez večjih težav vključile v nov gospodarski sistem.

V primerih, ko planirana proizvodnja glede količine ni bila dosežena, je največkrat iskati vzroke v pomanjkanju surovin in reprodukcijskih materialov. Lepe finančne uspehe so dosegli v vseh panogah v občini, razen v gradbeništvu. Narodni dohodek se je povečal za 14,7 odstotka nad plan.

Večji dohodek v gospodarstvu je bil lahko dosežen zato, ker delovne organizacije ne odvajajo več zveznih davkov, na povečane dohodke pa so vplivale tudi višje cene. Večji prizadevnosti v proizvodnji in višji produktivnosti gre prav tako pripisati del večjega dohodka.

Posebno lepe uspehe so dosegli v gozdarstvu, trgovini, gostinstvu in obrti. V trgovini so presežili planska predvidevanja za 43,9 odst., v gozdarstvu za 54,4 odst., v gostinstvu za 44,3 odst. in v obrti za 35,6 odst. Izvoz je bil lani dosežen samo 98,1 odst. Izpad je povzročila tovarna celuloze in papirja, ki zaradi pomanjkanja lesa in zaradi velikih potreb na domačem tržišču ni mogla prodati v tujino toliko, kot je bilo predvideno. Tovarna čokolade IMPERIAL je izvozila za 15.000 dolarjev izdelkov, čeprav izvoz ni bil planiran, tovarna perila LABOD pa je z obratom v Kostanjevici uresničila plan izvoza 240 odst.

Industrija je ustvarila 21 milijard bruto proizvoda, druge dejavnosti pa 10,9 milijard S din bruto proizvoda. Osebnih dohodki so se lani povečali za okoli 30,4 odst., življenjski stroški pa za okoli 32 odst., kar pomeni, da so se realni osebni dohodki zmanjšali za 3 odst. Po predvidevanjih za leto 1966 se bodo osebni dohodki zmanjšali še za 0,5 odstotka. Na plenumu so menili, da bo gospodarstvo letos spremenilo strukturo delitve v korist večjim izdatkom za surovine, zmanjšanih prispevkov družbi in v korist povečanega deleža za osebne dohodke in sklade delovnih organizacij.

Pavk

17 borcev odlikovanih

Na ustanovni skupščini ZB v Krškem je 2. aprila prejelo 17 zaslužnih borcev odličja, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike Tito ob 20-letnici osvoboditve. Odlikovanja je podelil predsednik Obs Krško inž. Franc Dragan. Red zaslug za narod s srebrnimi vencami so prejeli: Zinka Cerjak, Alojz Marolt, Anton Javorič, Ivan Kržišnik, Maks Peteršič in Jožica Zorko; medaljo zaslug za narod: Avgust Budna; red hrabrosti: Milan Cirjak in Jože Resnik; medaljo za vojne zasluge: Rado Kozole; medaljo za hrabrost pa so prejeli: Maks Ašič, Alojz Černelič, Franc Drstvenšek, Leopold Glas, Anton Knez, Jurij Knez in Slavko Promše. Vsem odlikovancem naše iskrene čestitke!

Ustanovna skupščina ZB Krško

2. aprila je bila v Krškem ustanovna skupščina občinskega združenja borcev NOV. Razen o vprašanih borcih so razpravljali tudi o mladini. Izvolili so nov 17-članski občinski odbor združenja ter izvolili 3 komisije za vojaške vojne invalide, rezervne oficirje in podoficirje, ter internerance in vojaške ujetnike. Predsednik Obs inž. Franc Dragan je 17 zaslužnim članom podelil odlikovanja.

Pavk

Kako v proračun in koliko iz njega?

Proračun občine Krško je tako pičel, da odborniki sploh niso razpravljali o delitvi proračunskih sredstev, pač pa o tem, kako premostiti pomanjkanje, ki se obeta v družbenih dejavnostih

Občinski proračun občine Krško, ki so ga potrdili odborniki na seji 31. marca, bo letos razpolagal z 894.831.000 S din. Ta znesek se bo zbral takole: 538.185.000 S din iz raznih davkov, 13.500.000 S din

iz taks, 135.946.000 S din pa se bo steklo iz prispevkov od osebnih dohodkov, 207.200.000 S din se bo steklo iz drugih dohodkov (tu je všteti tudi 121.900.000 dopolnilnih sredstev, ki jih je odstopila re-

publika). Prispevkov od dohodkov se bo steklo letos 7,6 odst. več, davkov 4,7 odstotka več, taks 25,9 odst. manj, drugih dohodkov pa bo 33,2 odst. več kot lani. Letošnji proračun je za 9,3 odstotka večji od lanskega.

Oglejmo si zdaj še, za kaj bodo proračunska sredstva porabljena: 330.300.000 S din bo porabljenih za osnovno šolstvo, 71 milijonov S din za drugostopenjsko šolstvo, 60 milijonov S din za socialno varstvo, 18 milijonov S din za borce NOV, 8 milijonov za kulturno prosvetno dejavnost, telesno vzgojo in gasilstvo, 166.650.000 za občinsko upravo, 25.250.000 za občinsko sodišče, 199.818.000 za proračunsko dejavnost in 17 milijonov S din za obvezno 2 odst. proračunsko rezervo.

Matični urad Krško

Marca sta bila izven bolnišnice rojena dva dečka. Poročili so se: Jožef Omerzu, ključavničar iz Sp. Starega grada, in Marija Vehovar, kuharica iz Krškega; Franc Lapse, rudar iz Velenja, in Ana Krošelj, gosp. pomočnica iz Krškega; Janez Stevanec iz Esence, Dedne gore, 59 let; Neža Ban, in Marija Zemljak, delavka. Umrli so: Alojz Zarn, kmetovalec z kmetovalstva iz Ravn pri Zdobah, 81 let; Alojz Mirt, upokojenec iz Krškega, 61 let, in Marija Jagrič, gospodinja iz Starega grada, 71 let.

DROBNE S SENOVEGA

PROGRAM SKRAJŠANE GA DELOVNIKA je sprejel 28. marca na seji DS rudnika. Program obsega 3 inštitucije, najboljše pa je tista, ki predlaga 7-urni delovnik; preizkušena bo v drugi polovici 1966, nato pa tudi drugi dve inštituciji. Za najboljše se bodo nato odločili in jo uporabljali.

RUDARJI SO ODKLONILI povišanje prispevka kolektivnega zavarovanja, ki ga je predlagala zavarovalnica. Na zborih delovnih enot, ki jih je sklicala sindikalna podružnica, so menili, da zavarovalnica preveč zavlada z izplačili poškodovancem in so zato predlog zavrnili.

VEČ KOT 128.000 S din so zbrali za Indijo učenci senovske osnovne šole. Njihovi plemeniti zbirki se bodo pridružili zdaj še v sindikalni organizaciji prosvetarjev, prispevke pa bodo nato do 15. aprila poslali RK Slovenije.

R. K.

PABERKI IZ KRŠKEGA

SODELUJETE TUDI VI V SVOJEVRSTNEM TEKMOMANJU? Desni in levi breg Save že več let tekmujeta na svojevrsten način. Baje bodo tekmovalce še podaljšali, ker tekmovalci se niso pokazali vseh sposobnosti pri odlaganju smeti in navlake na obrežju, ki bo za turistično sezono tako odlično pripravljeno. Predlagamo, da bi po lepi športni navadi sodelujoči tekmovalce primerno nagradili, kot to določa odlok občinske skupščine Krško o ureditvi in čiščenju mest!

SE SO FIRME IZ STARE JUGOSLAVIJE! Rozalija Pongračič, Delikatosa in Glavna zaloga tobaka sta še napisa iz stare Jugoslavije v Krškem. Ker je tu nekaj napisov preveč, jih naj bo drugod premalo, da se izravna, si verjetno mislijo v Pekarni, kjer napisa sploh nimajo.

DA NE BO OSTALA LE ZELJA. Zavod za komunalno dejavnost je postavil na več krajih lične posode za odlaganje odpadkov s namenom, da bi občani, posebej na šolarji, metali odpadke vanje. Upošteva dobro namero in skrb zavoda za čistočo!

KAJ NAM PA MOREJO! V Krškem je razvada, da več ljudi,

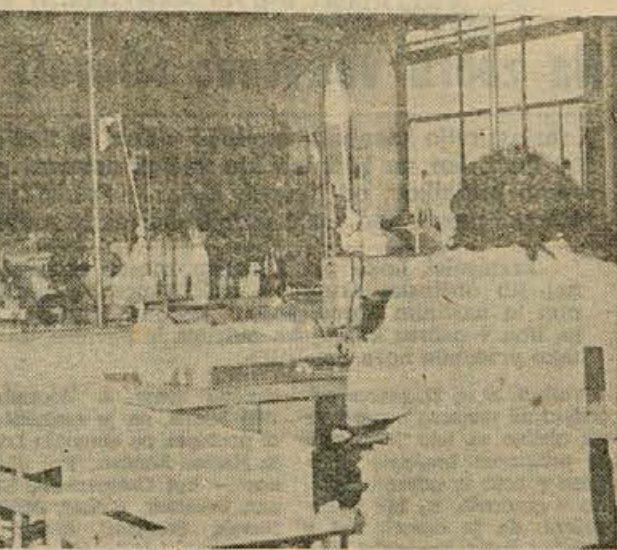
posebno pa šolarjev, hodi svitric po cesti kraj pločnika ne meče se za promet in osebno varnost. Milijardi jih opozarjajo na predpise o prometu in varnosti, toda le malo se zmenijo za opomin. Tudi šolniki naj bi se o tem malo pogovorili s šolarji, saj spajajo peši le na pločnike! A. J.

Konference sindikalnih pododborov

Sindikalni pododbori v tovarni celuloze in papirja v Krškem bodo do konca aprila letos izvedli redne letne konference. Izvolili bodo nova sindikalna vodstva ter hkrati razpravljali o uveljavljanju gospodarske reforme, o spremembah v samoupravnih predpisih podjetja ter se pomenili tudi o standardu zaposlenih. Obetajo si obširno razpravo o osnutku pravilnika o delovnih razmerjih, ki prinaša veliko novega.

v. n.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

Decembra lani je stekla proizvodnja v res lepi, novi proizvodni stavbi LISCINEGA obrata na Senovem. Delo poteka zdaj v dveh izmenah, pred nedavnim pa so sprejeli v priučitev novo skupino 14 delavk. Na sliki: pogled v proizvodno dvorano med delom (Foto: Miloš Jakopčec)

»Zasebniki plačujejo manj kot mi!«

lo mogoče uresničiti planska predvidevanja.

V družbenem sektorju gospodarstva je predvidenih 0,2 manj zaposlenih kot v 1965. Predstavnik Zavoda za zaposlovanje delavcev je omenil, da bo letos težko zaposliti mladino, ki bo konec šolskega leta zapustila šole. Vedno manj je učnih mest za vajence, čeprav to ni v skladu z dolgoročno politiko kadrovanja. Tudi štipendiranje je zelo opešalo, tako da bo mladini težko zagotoviti uk in izobraževanje.

Nato se je začela razprava o neenakosti družbenega gostinstva in obrti nasproti zasebnemu gostinstvu in obrti. V obrti je bil družbeni bruto proizvod uresničen le 7,7 odst., v zasebni pa 179,1 odst.! Če pa pogledamo obveznosti, so te veliko večje v družbeni obrti, v zasebnem obrtništvu pa skoroda neznatne. Vrh vsega potrebu-

je družbena obrt vedno več dobrih strokovnjakov, ki zahtevajo višje osebne dohodke, tega pa družbene obrtne delavnice ne zmorejo.

Nič boljše ni v gostinstvu, kjer so zasebni gostinci prav tako v veliko boljšem položaju kot družbeni. Menili so, da je občinska politika napram zasebnim gostincem veliko bolj popustljiva tako glede prijavljanja prometa, kot glede sanitarne ureditve, vinotočev in drugega.

Predstavnik AGROKOMBINATA je na plenumu povedal, da se bo meso najbrž podražilo. Do reforme je bilo pitanje živine rentabilno, nato pa so se močna krmila in drugi reprodukcijski materiali tako podražili, da se pitanje ne izplača. Zlasti kooperanti ga opuščajo. Na seji so izvolili komisijo, ki bo pripravila sklepe.

Pavk

Na zboru volivcev: »Dovolj je razlaščenja!«

Z razlastitvijo zasebnih zemljišč v Loki in Račici bi bilo ogroženo življenje 500 ljudi, ker ne bi imeli kje več pridelovati pšenice, krompirja, fižola in drugih pridelkov, od katerih živijo — Predvideni arondacijski postopek bi zahteval posek nad 1.000 sadnih dreves in rušenje večjega števila kozolcev

Prebivalci Loke pri Zidanem mostu zahtevajo, naj jih občinska skupščina zaščiti pred samovoljnim in nasilnim arondiranjem zasebnih zemljišč, ki ga ima v načrtu kmetijska zadruga iz Sevnice, da bi tako pridobila nova hmeljišča.

Volivci, ki so 27. marca prisostvovali razpravi o proračunu občine za leto 1966, delu in programu krajevnih skupnosti v Loki in novemu zakonu o gozdovih, so bili presenečeni, da je dnevi red v posebni točki predvidel tudi pogovor o podružbljanju zasebnih zemljišč v korist loškega obrata sevnške kmetijske zadruge. To jih je presenetilo tembolj, ker so jim se ostale v spominu besede predsednika občinske skupščine, ki je na konferenci Socialistične zveze 5. decembra 1965 izjavil, da je razlastitveni postopek na območju Loke in Račice končan. Več občanov — kot Ostrovršnik, Milinar, Prašček, Stanič, Jenčič, Novak, Strajnar, Stangl in Kocjan — je bilo proti temu, da bi bila loška zemlja podružbljena zato, da bi na njej rasel hmelj. Rekli so, da ta kultura ljudem ni življenjsko potrebna, razen tega pa potrebuje velike naložbe. Navedli so še, da bi arondacija vzela kmetovalcem še tisto,

od česar dandanes živijo, torej zemljo, na kateri pridelujejo pšenico, krompir, fižol in druge pridelke. Ob razlastitvi kmetovalcev tudi ne bi nihče zagotovil dostojnega življenja za čas, ko se bodo postarali in ne bodo mogli več delati. Prizadeali bi bilo nad 500 prebivalcev v Loki in Račici, če bi s podružbljanjem zemlje zadruga nadaljevala. In še: da bi lahko zadruga uredila hmeljišče, bi morala odstraniti nad 1.000 sadnih dreves in nemale kozolcev. Na vprašanja volivcev predstavniki kmetijske zadruge in občinske skupščine, ki so burnemu zboru prisostvovali, niso jasno odgovorili.

Prebivalstvo Loke in okolice je veliko žrtvovalo v času NOB in si je prizadevalo tudi po vojni. S tem so na zboru volivcev utemeljili, zakaj se ne strinjajo s podružbljanjem zemlje na območju nad železnico. Zahtevali so, naj jih občinska skupščina zaščiti pred kmetijsko zadrugo. Sicer pa: ali zakon dopušča samovoljen postopek?

STANKO SKOČIR

LOKA: s hribov so prihajali na odvzem krvi

Za oddajo krvi v Loki se je prijavilo 45 ljudi, kri pa so 30. marca odvzeli le 32 prostovoljcem. Pet prijaviteljev je bilo službeno zadržanih, trije pa so se odločili, da bodo kri dali kar na transfuzijski postaji v Celju. Akcija je nedvomno dobro potekala. Odzvali so se ji tudi prostovoljci iz oddaljenih in višinskih krajev. Kmet Jurkovšek je prišel na odvzem kar z osemsto metrov visoke Mrzle planine pod Velikim Kozjem. Iz gorskih naselij so bili še: trije iz Radeža, dva iz Celovnika, dva z Okroglice in dva z Razbora. Nekateri so povedali, da bodo kri dali tudi julija v Sevnici. Doktor Stravsova, ki je akcijo že drugič vodila, je z odvzemom zadovoljna. Zeleno je, da bi bil v prihodnje boljši obisk z Brega.

S. Sk.

Obnova žage v Sevnici gre h koncu. Ta obrat tovarne kopit je leta 1949, pogorel in tedaj so ga obnovili. Delo je bilo zelo slabo opravljeno in bi prav lahko prišlo do nesreče. Nihče ni pričakoval, da je podlaga vsa trhla in da je sploh vzdržala tako veliko težo! Delo bo zdaj spet varno (Foto: J. Teppey)

Odlikovanja predsednika republike

Pred kratkim so tudi v Sevnici slovesno razdelili odlikovanja predsednika republike Tita ob 20. obletnici osvoboditve.

Red dela z zlatim vencem so dobili: Maks Bilc, direktor KOPITARNE; Vincenc Božič, direktor konfekcije LISCA; Slavko Strukelj, šef komercialne v KOPITARNI.

Red zasluge za narod s srebrno zvezdo: pokojni Oton Brelih, upravitelj osnovne šole Podgorje; Marija Gale, upokojena učiteljica z Radne, in Marija Simončič, ravnateljica osnovne šole v Sevnici.

Red dela s srebrnim vencem: Jože Bogovič, sekretar občinskega komiteja ZKS v Sevnici; Ivan Gorenc, vodja delavnice učencev v Mizarški zadrugi; Marija Hafner, ravnateljica osnovne šole Boštanj; Jože Kolman, vodja komercialnega sektorja v Mizarški zadrugi; Viktor Krenčič, učitelj osnovne šole v Sevnici; Valentin Oblak, žagar na zunanji tračni žagi v KOPITARNI, in Stanko Slapšak, vodja transporta v METALNI.

Medaljo dela: Anton Kleinovšek, vzgojitelj v KPD Dob, prej upravitelj osnovne šole Studenec; Franciška Marolt, krojačica v LISCI; Majda Mirt, šivilja v LISCI; Janko Rebernik, tehničar, in vodja v KOPITARNI, in

Bogomira Vavtar, krojačica v LISCI.

Medaljo zasluge za narod: Stanko Blaznik za udejstvo vanje v gasilski zvezi.

SEVNICA: začel je voziti nov šolski avtobus

Avtobus je kupila občina s pomočjo gospodarskih organizacij. Veljal je blizu 14 milijonov dinarjev. Stari avtobus so odstranili, ker ni več uporaben.

Šola lesne stroke v bivši Savski šoli je preuredila prostore. Zdaj preurejajo še jedilnico. V internatu imajo učenci televizor.

Komunalno podjetje je v novem blokovnem naselju v Sevnici pripravilo prostor, kjer bodo lahko vozila motorna in druga vozila. Dela so usklajena z urbanističnim načrtom kraja.

Zadruga in kmetje morajo bolj sodelovati

V ponedeljek, 4. aprila, je bila v Sevnici razširjena seja obč. odbora SZDL o razvoju kmetijstva v občini in razonizaciji kmetijske proizvodnje. Seji so prisostvovali predstavniki zadruge in zastopniki kmetov. Namen seje je bil, da se pogovorijo, kako

naj bi razvijali kmetijstvo ob sodelovanju vseh kmečkih proizvajalcev v občini. Mnogi namreč niso imeli prave predstave o tem, kaj želi zadruga doseči in zaradi tega nespornost je bilo na zborih volivcev precej negotovost med kmečkimi občani. Potrebno bo še veliko skupnega dela, saj so tudi interesi skupni.

Prepovedali so brezobzirno vožnjo po blatnih cestah

O slabih cestah v sevnški občini smo že večkrat pisali, nismo pa še seznanili bralcev, da se peši prav v teh krajih zelo pritožujejo nad neudev, nosta voznikov motornih vozil. Takim brezobzirnim ni mar niti ljudi na cesti niti zgradb od nje in z užitek poškropijo z blatom vse, kar jim pride v bližino koles. Skupščina je bila zaradi tega prisiljena, da je dopolnila odlok o javnem redu in miru s členom, ki prepoveduje takšno vožnjo. Neudevni vozniki bodo odslej lahko kaznovani. Tak ukrep bo veljal vse do tlej, dokler ne bo sredstev za izboljšanje cest.

Matični urad Tržišče

Marca je doma rodila Amalija Žužek iz Telč. Slavica Porok ni bilo. Umrla sta: Alojz Kos, upokojenec iz Gabrijel, 68 let in Marija Rimuh, upokojenka iz Pijavice, 80 let.

RAZVEDRITE SE Z NAMI!

15. in 16. aprila: Dvodnevni izlet v Benetke in Trst skozi Udine — Vicenza — Padua.

1. do 3. maja: Trodnevni izlet Avstrija — Italija na Grossglockner in Benetke.

1. do 3. maja: Trodnevni izlet Budimpešta — Blatno jezero — letovišče Balatonfölvár.

2. do 3. maja: Dvodnevni izlet v Benetke in Trst skozi Udine — Vicenza — Padua.

3. maja: Enodnevni izlet v Trst skozi Gorico — Doberdob — Sezano.

1. do 3. maja: Trodnevni izlet na Kornatske otoke — po jadranski magistrali, nato s motornimi čolni na razne otoke — ogled Plitvičkih jezer.

7. do 9. maja: Trodnevni izlet v Mauthausen — po častitev spomina žrtve terorja — skozi Celovec, Judenburg, Liezen in Wels.

Za izlet, ki bo 15. in 16. aprila, je rok prijav do 9. aprila 1966.

Za prvomajske izlete se prijavite do 25. aprila 1966.

Potujte z nami — pripravljamo vam presenečenje!

SAP — LJUBLJANA
Turistična poslovalnica BREŽICE

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

Splošnega mizarstva Dvor

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

- srednja strokovna izobrazba lesne stroke in 5 let prakse,
- visoko kvalificiran mizar z najmanj 8-letno prakso, od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih v mizarških podjetjih.

Razen tega mora biti kandidat organizacijsko sposoben ter družbeno politično razgledan in aktiven. Ponudbe z življenjepisom, z dokazili o strokovni izobrazbi in praksi je treba dostaviti razpisni komisiji pri Splošnem mizarstvu Dvor, najkasneje 15 dni po objavi razpisa v ovojnici z oznako: »Za razpisno komisijo«.

ZDRAVILIŠČE Dolenjske Toplice

sklicuje

JAVNO LICITACIJO

dne 10. aprila 1966 ob 8. uri v Dolenjskih Toplicah za prodajo

dostavnega avtomobila

»ŠKODA« 1201 in

tovornega avtomobila

TAM »PIONIR«, 3 tone

Oba avtomobila sta v voznem stanju. Prednost pri nakupu imajo gospodarske organizacije (do 10. ure). Interesenti naj se tega dne zglasijo pri upravi zdravilišča.

OSEM DNI NEOBOROŽENI KONJEVODCI

Bil je četrtek, 3. aprila 1941. Javiti smo se morali v Celju, na zbirnem mestu v nekdanjem Majdičevem mlinu. Nič kaj prijazen oficir nam je pobral vojaške knjižice, nakar smo se morali takoj preobleči. Na zbirališču so že čakali kmečki konji in še ves dan so jih kmetje gonili tja. Privezali so jih, kjer se je pač dalo. Na dvorišču je stal težak »lojterski« voz. Tudi nanj so privezali nekaj konj. Konji so bili lačni in žejni. Dežurnega oficirja sem proslil, naj dovolijo živali nakrmniti, saj je bila sprešana krma le nekaj korakov stran v skladišču. Opozoril me je, naj se ne vrtim v take reči. Tako konji niso dobili krme, niti vode, zato so pred odhodom dobro obglodali voz in leseno ograjo. 4. aprila konji še vedno niso dobili nič za pod zob. Tresli so se od lakote, medtem ko zaloga sena še ni bila dotaknjena.

5. aprila zvečer, bila je sobota, nas je alarm opozoril, naj se pripravimo za odhod. Odprli so skladišče municije in opreme. Vsak je dobil dva konja, sedlo za prtljago in po eno odejo za vsako žival. Kdor je imel srečo, je dobil novo opremo in odejo. Nekateri so se morali zadovoljiti s starimi in raztrganimi sedli ter odejami, eni s prevetlimi, drugi s premočenimi. Konje smo morali sami opremiti. Razen tega smo dobili k vsakemu

konju po dva težka zaboja. Sprva sploh nismo vedeli, kaj natovarjamo. Sele, ko so se začeli konji bricati in je eden udaril s kopitom po zaboju, smo videli granate, ki so se zakotalile po tleh. Srečo smo imeli, da ni nobena eksplodirala.

Moja konja sta bila last nekega kmeta iz Sv. Križa pri Litiji. Lastniku sem obljubil, da bom na živali pazil. In res sem skrbel zanj: dajal sem jima svoj kruh, vodo pa kar v skodelici. Ponoči, od sobote na nedeljo, je kolona krenila proti Zidanemu mostu. Sestradane živali so težko nosile tovor. Spremljevalci smo morali seveda pešati. Prvi konj se je zgrudil, ko smo bili še v Celju. Nihče mu ni smel pomagati na noge. Tako se je dogajalo yso pot in ob cesti smo pustili veliko onemoglih konj. Evidence ni bilo.

V nedeljo zjutraj, 6. aprila, smo se približali Zidanemu mostu. Pravi kar se je začelo daniti. Nad Zidanim mostom smo dobili ukaz, naj se podamo v hrib. Ta dan je bila vsa kolona na tem hribu. Ob devetih dopoldne smo spet slišali letala. Imela so povsem drugo pot kot prejšnja. Prihajala so s strašnim tuljenjem, podobnim zavijanju sirene. Zagledali smo šest nemških »štuke«. Nenadoma so se začele navpično spuščati in odmetavati bombe na Zidani most. Nato so začele krožiti še nad pečino,

odkoder je streljal protiletalski top. Ta je kmalu utihnil. »Štuke« so krožile že nad našimi glavami, in čudno se nam je zdelo, da nas niso obsule. Piloti so nas morali dobro videti, saj je bilo na hribu skoraj 500 konj. Na hribu je bilo tudi veliko civilov, ki so približali iz Zidanega mostu. Na hribu smo bili ves dan, ponoči pa smo se umaknili.

Ko je šla kolona skozi Zidani most, je nenadoma prišlo povelje, naj obstane. Stali smo več kot uro in še danes ne vem, zakaj. Morda zato, ker smo pričakovali, da bodo »štuke« napadle ponoči. Po dobri uri mučnega »počitka« se je kolona začela pomikati proti Radečam. Še isto noč, oziroma 7. aprila zjutraj, je prispela do Loga pri Sevnici. Ustavili smo se za dalj časa. Kdor je hotel spati, je lahko tudi zaspal pod kozolci ob cesti. Konji so bili čedalje bolj lačni in žejni. K sreči se je višla ploha in so se lahko napili vode iz cestnega jarka. Videli sem konja, ki se je sklonil, da bi pil, pa padel in obležal. Munkoma je dvigal glavo, vstati pa ni več mogel. Rekel sem oficirju, da bi ga dvignili, ali mu vsaj poslali strel v glavo. Zavrnil me je, češ če ne utihnem, bom sam dobil kroglo. Konj je poginil. Pozno zvečer smo se odpravili naprej. V Krškem so nas prebivalci pozdravljali in hrabrili. V noči med 7. in 8. aprilom

Kaj je z vodovodom v Mokronogu?

Zaradi nekaterih prebivalcev, ki mislijo, da jim bo voda zastoj pritekla, ne more režijski odbor v aprilu nadaljevati dela

Režijski odbor za vodovod pri krajevni skupnosti v Mokronogu je prevzel nadaljevanje gradnje, ker je prepričan, da bo to ceneje, kot če gradi komunalno podjetje. Vendar so se dela ustavila. Zakaj?

Po sklepu režijskega odbora je za hišne lastnike prispevek za glavni vod 360 Ndin, za druge pa 50 Ndin. Zbor volivcev je še predlani nekaterim določil višje prispevke in ti jih bodo morali tudi plačati. Doplačati bodo morali tudi tisti, ki vodo že imajo. Vsem, ki ne bodo prispevali, bo pričela občinska uprava denar izterjevati po istih načelih, kot izterjuje davke.

Delo je zastalo, ker bodočim koristniki vodovoda ne bodo plačali ali odpravljali s plačilom osnovnega prispevka. Mnogi so sicer pripravljeni takoj plačati, drugi pa ne, ker ne vedo, da bo kasnejši priključek 3 do 5 krat dražji kot sedanj. Ne mislijo tudi na skorajšnjo zaporo vodnjakov, v katerih voda ni uporabna za pitje.

Če ne bo prispevkov, ne bo režijski odbor nadaljeval del v aprilu, kot ima namen, ker mu bodo te onemogočili »zgargije«, ki ovirajo delo zdaj, ko se Mokronožanom voda

ponuja in ko je bilo vloženo, da se veliko dela. Mogoče nekateri zmojno mislijo, da jim bo voda zastoj pritekla. Včasih Hrastovci in Pušcave, ki se bodo priključili na vodovod, bodo žrtvovali veliko več, pa bodo, če bodo složni tudi uspeli in ne tako kot Mokronožani, ki jim sloge primanjkuje v neprimernem času!

Zakaj tako?

Zadnje čase se večkrat zgodijo, da zmanjka v Trebnjem električnega toka ali vode. Ljudje se jezijo, ker ostanejo brez vode, ker ni vodnjakov. Jeziti pa se je treba predvsem zaradi tega, ker nihče ljudi predhodno ne obvesti, kdaj in zakaj bo vode ali elektrike zmanjkalo. Manjše nepredvidene prekinitve bi bile opravljive, za večje in predvidene pa bi morali prebivalci predhodno zvedeti, vsaj tako je običaj v omikanem svetu.

Kaj pravi Vodna skupnost Stična in novomeška enota ELEKTRO Ljubljana na to?

ostrenim zahtevam sanitarne službe. Če se bo pogodila za kupnino s lastnico gostilne Springer, bi uredili novo prodajalno v pomožni zgradbi gostilne na poti proti postaji.

DANES SEJA SKUPŠČINE

Danes, 7. aprila, bo ob 14. uri v sejni dvorani tretja letošnja seja občinske skupščine, na kateri bo razprava o resoluciji razvoja občine, o programu dela skupščine in njenih svetov, informacija o izvajanju priporočil občinske skupščine in o stanju kulturno-prosvetne dejavnosti ter predlog odloka o prečivnim skem varstvu kmetov. Na seji bodo obravnavali zaključne račune skladov in potrdili statute štirih krajevnih skupnosti.

Zakaj ima toliko otrok slabo držo in slabe zobe?

Na prvem posvetovanju zdravstvenih in prosvetnih delavcev o organizaciji in težavah zdravstvenega varstva šolskih otrok, ki je bilo v Trebnjem v sredo, 30. marca, so se oboji zavzemali predvsem za to, da je treba od ugotovitev o slabem stanju in prvih uspehov na področju preventive preiti s sodelovanjem na načrtno in neprekinjeno delo.

V šolskem letu 1962/63 je začel v Trebnjem delati šolski dispanzer, ki je skušal že takoj v začetku po svojih močeh čim temeljiteje skrbeti za zdravstveno varstvo otrok. Zdravstveni delavci so pri tem delu prišli do poraznih ugotovitev: tretjina vseh otrok ima pomanjkljivo prehrano in skoraj tretjina slabo držo. V Mokronogu in Sentrupetu ima skoraj 90 odst. otrok načete

zobe, za šolo na Mirni pa je značilna slaba drža otrok, ki pri nekaterih že ni več popravljiva. Otroci imajo marsikje preveč enolično prehrano s premalo živalskih beljakovin, šolske mlečne kuhinje pa so z zmanjšanjem mednarodne pomoči v vedno večjih težavah. Starši bi kljub materialnim težavam lahko bolj skrbeli za zdravstveno stanje otrok, ki se učijo pri slabih razsvetljavi, spijo po

več skupaj in mnogi težko fizično delajo. Nepravilna drža in kriva hrbtenica ima svoje vzroke v slabem šolskem pohištvi in večzmenem pouku, ker so otroci nižjih in višjih razredov precej razlikujejo. Več pozornosti je treba posvetiti telesni kulturi, pravilno razporediti urnik in odmore. Vse to in preobsežen učni načrt ima za posledico, da otroci težje izdelujejo, da je njihov delovni dan daljši kot delovni dan odraslih, da nimajo dovolj sprostitve in niso dovolj zdravi in odporni.

Kako vseeno kljub omejenim možnostim kar največ narediti, je bil namen posvetovanja. Predvsem je treba

preiti od ugotavljanja stanja, ki je šele začetek načrtnega dela, na učinkovitejšo zdravstveno varstvo otrok. Da ni bilo na tem področju dovolj narejenega, nam priča podatek, da je šel lani odrasel občan dolenskih občin 6-krat k zdravniku, otrok pa niti 1,5 krat v povprečju, čeprav je po zakoni deležen v zdravstvu posebne pozornosti! Za otroke naj skrbi njihovemu številu ustrežno število zdravstvenih delavcev. Prvemu sistematičnemu pregledu, ki naj bi bil že ob vpisu otrok v šolo, ko se lahko zdravnik pogovori s starši, naj sledijo še drugi ukrepi za izboljšanje zdravja otrok. Akcije, kot n.p.r. jemanje fluorokalcijevih tablet proti zobni gnilobi in ribjega olja proti rahitisu, moramo dosledno izvajati. Za dodatno počitniško okrepitev slabotnih otrok — kolonij, ki je imela včasih, ko smo imeli manj materialnih možnosti, večji obseg, naj bo edino vodilo, da naj grejo tja tisti otroci, ki to najbolj potrebujejo. Udeleženci posveta so se ogrevali za nekdanjo širšo obliko kolonij, ker sedanje zajemajo pre malo otrok.

V trebanjski občini, kjer je veliko kmečkih otrok, je stanje posebno zaskrbljujoče, ker do sedaj niso bili deležni takega varstva kot drugi, kmečki otroci. Sedanje kmečko zavarovanje to razliko odpravlja in popraviti je treba, kar se še da, za kar pa bo potrebno tesno sodelovanje in medsebojna pomoč prosvetnih in zdravstvenih delavcev.

M. Legan

Mar je delo poravnalnih svetov v zatonu?

V občini Trebnje je po treh letih občutno padlo zanimanje občanov za pomoč poravnalnih svetov — Kaj pravi o vzrokih tovariš Janez Gartnar, predsednik okrajnega sodišča

Pred leti smo uvažali poravnalne svete kot samoupravne organe, ki naj bi čim več medsebojnih sporov poravnali, ne da bi bilo treba sedeti v sodniški dvorani. V občini Trebnje je 11 poravnalnih svetov delalo mnogo več, ko dela danes. V letu 1963 so od 118 zadev, vloženih pri njih, samo štiri morale na sodišče. Najbolj značilno pa je to, da ljudje nobenih sporazumov ali dogovorov niso upoštevali tako kot odločitev poravnalnih svetov, pa čeprav so nosile pečat sodišča. Le dva izmed stotih sprih sta dogovor prelomila! Posebno v Mokronogu je poravnalni svet zelo lepo in vestno delal.

Lani so obravnavali poravnalni sveti le še 44 zadev, od katerih je moralo devet na sodišče. Sveta v Dolnji Nemški vasi in Sentlovcu sta bila uklenjena; nekateri pa so obstajali le še na papirju.

Srnjak izgubil dvoboj z voznikom

Poklicni voznik Miha Mandelc iz LIP na Bledu se je 1. aprila zjutraj pripeljal z osebnim avtom zastava 1300 po avtomobilski cesti do Ponikve, ko je z leve na cesto prišel srnjak, in se zaletel v vozalo. Žival je poginila, škoda na vozilu pa cenijo na 600 Ndin.

Vaš najboljši obveščevalec je Dolenski list!

Tak je bil tudi v Trebnjem. Janez Gartnar, predsednik okrajnega sodišča v Trebnjem, meni o njih: — Veliko smo pričakovali od svetov in veseli smo bili njihovih začetnih uspehov. Da se občan zanje manj zanima, je več vzrokov. Člane svetov niso volili na krajša razdobja in oni niso več s tako zavzetostjo opravljali dela. Sveti se niso ali pa zelo poredkoma sestajali, zadeve so reševali počasi in ljudje so zopet začeli hoditi na sodišča. Nekateri člani svetov so zah

tevali za svoje delo plačilo, čeprav so to samoupravni organi. Nekateri sveti so hoteli ljudem celo zaračunati usluge, medtem ko je sodišče za stonj. Izhod iz tega vidim v tem, da bi krajevne skupnosti kot samoupravne enote prevzele in poživile to delo, ki je v korist njenim občanom. Zagotoviti jim bo potrebno vsaj primeren prostor in nekaj denarja za administrativne izdatke, če nam je do tega, da razvijamo samoupravljanje tudi na tem področju.

Trebnje: bolj skrbeti za prometno vzgojo!

V nedeljo, 20. marca, je imelo AMD Trebnje redni občni zbor, na katerem so ugotovili, da je bila delavnost članov zadnje dve leti občutno manjša, kot je bila nekaj let po ustanovitvi društva. Ker je popustila vnaša in disciplina upravnega odbora, je trpelo tudi delo športne, turistične in šolske komisije. Tečaj in vožnje je društvo redno prirejalo, ker je bilo to delo plačano. V letu 1964, ko je bilo šolanje še obvezno, je opravilo 212 voznikov-amaterjev vozniški izpit, lani, ko pa ni bilo več, pa le še 63.

Od celotnega programa prireditve je bila lani izvedena le ena ocenjevalna vožnja, nekateri člani društva pa so se udeležili športnih prireditev v drugih krajih. Društvo ima dva avtomobila in dve motorni kolesi, uredilo si je tudi delavnico, katere delo pa ni zaživel. Ker društvo nima svojega prostora, za katerega se poteguje že vrsto let, se sestajajo in delajo kar pri sekretarju ali blagajniku na domu.

Na občnem zboru je poročilo o delu in razprava članov društva samokritično pokazala na pomanjkljivosti. Sklenili so, da naj bi novi 9-članski upravni odbor s sekretarjem društva Francem Polankom utrdil društvo, uredil svoj prostor, pripravil načrte in s kre

ditom zgradil društveno garažo, povečal športno dejavnost in sodeloval pri čimveč prireditvah, predvsem pa skrbel za varnost prometa s tem, da bo organiziral prometno vzgojo za čimveč udeležencev javnega prometa.

Kdaj bodo vgrajeni vodomeri?

Naprave stiskega vodovoda so tako dotrajane, da pride do potrošnikov komaj dobra tretjina vode, ki zapusti rezervoarje. Posledica tega je, da večkrat nepredvidoma zmanjka vode ali da pade njen pritisk. Da ne bi vode potratno uporabljali in da bi imeli potrošniki čiste račune z vodovodnih podjetjem, je občinska skupščina Trebnje lani sprejela odlok o obvezni vgraditvi vodomerov. To je precejšnje delo in

tovarna INSA v Zemunu ne more tako na hitro narediti tolikšnih instrumentov, ker vodomere uvažajo skoro povsod. Vsaka nova stavba, ki je priključena na javni vodovod, mora imeti vgrajen vodomer, da dobi uporabno dovoljenje. Sprašujemo se, če bodo vodomeri pravočasno vgrajeni, ker gre to delo podjetju, ki pobira vodarino in ki je zadolženo, da uvaža vodomere, prepočasni od rok.

Strokovna pomoč KZ kmetovalcem

Kmetijska zadruga Trebnje je v februarju in marcu priredila okrog 40 predavanj in razgovorov s kmeti, ki so jih obiskovali kot še nikoli do sedaj. Z njimi so se pogovarjali, kako dobiti čimveč iz zemlje in iz hleva. Sklenili so tudi pogodbo za blizu 3000 ton krompirja, za kar jim zadruga jamči najnižjo prodajno ceno 60 dinov za kg merkančilnega in polovico več

za kg semenskega krompirja. To je eden redkih primerov zavajanih cen v Sloveniji. V kratkem času je zadruga kupila 11 kosilnic in še več jih bo, če bo zanje zanimanje. Na predavanjih so razdelili kmetom tudi predračune — kalkulacije za posamezne pridelke, sestavljene nalašč za njihove pogoje, ter poljudna navodila za gojenje in rejo živine.

M. Legar

MIRNA: katera lokacija je boljša

Prvotna lokacija nove osnovne šole na Mirni, ki ima atraktivno obliko (to pomeni, da je v glavnem pritična, kar je iz pedagoških ozirov boljše in modernije), je bila predvidena pod cesto, ki pelje proti Litiji, približno nasproti zdravstvenega doma. Vendar ima ta svet zaradi močvirnosti manjšo nosilnost in bi bila gradnja zaradi tega dražja. Druga lokacija na

Rojah pa ima zopet pomanjkljivosti v tem, da je pritisk vode precej slab in nezanesljiv. V sredo, 30. IV., je prišel izvedenec iz geološkega zavoda v Ljubljani, da bi s sondiranjem terena ugotovil nosilnost tal. Ti rezultati in še nekatere druge raziskave bodo sestavni del ekonomske primerjave obeh lokacij, ki pridejo v poštev.

TREBANJSKE NOVICE

smo bili že v Krški vasi. Tu so nas razdelili: del kolone je odšel v Brežice in z vlakom odpotoval proti Sisku, drugi del pa so razdelili po hišah in kozolcih, kjer smo ostali 8. in 9. aprila. Tu smo konje prvič skromno nakrmili. Ljudje so nas prijazno sprejeli. Ponoči smo odpotovali že proti Mokricam. Konje smo privežali okoli mokriškega gradu. Deževalo je še kar naprej, ko se je iz neba utrgal še sneg, je postalo hladno. V Mokricah nismo dolgo ostali, saj smo bili v četrtek, 10. aprila zjutraj, že v Samoboru.

V Samoboru je bila prava vojaška zmešnjava. Vse polno je bilo vojaštva in konj. Iz Zagreba smo silili močno streljanje. Kasneje smo zvedeli, da so petokolonaši streljali na čast Nemcev, ki so vkorakali v hrvaško glavno mesto. Okupator je torej že zasedel Zagreb, mi, neoboroženi, pa nismo vedeli, kam naj se obrnemo. Iz Samobora smo zavili v hrib proti Plešivici. Ponoči med 10. in 11. aprilom smo bili na poti proti Jastrebarskem. Med Plešivico in Jastrebarskim pa se je morala kolona ustaviti. Našega komandirja, ki se je vse do zdaj vozil v avtu, smo tu poslednjič videli. Prišlo je povelje, da moramo vso municijo odložiti v Jastrebarskem. Takoj bi se lahko porazgubili, toda dolžnost nam je velela opraviti nalogo, saj nismo vedeli, kaj se pravzaprav dogaja. Tako smo 11. aprila zjutraj sneli s konj tovor, odložili zaboje na določena mesta in odšli, kamor je kdo hotel. Razumljivo je, da smo hoteli vzeti s se

boj tudi konje ter jih odgnati domov.

Iz Jastrebarskega smo se vračali v skupinah. Med potjo so nas ustavljali oboroženi civilisti in nam pobrali, kar je bilo vrednega. S tovarišem Maksom Ašičem iz Gorice pri Brestanici sva šla sama. Pobrali so nama vse, opremo in odeje, tako da sva konje vodila na golih vrvicah. Pred Plešivico so se v zraku nenadoma prikazale »štuke« in začele biti po razkropljenih skupinah vojakov. Ko so se spuščale na tla, so kosile s strojnimi, ko so se dvignile, so odvrgle bombe. Če je pilot opazil, da smo se skrili v hišo, pred katero je lahko opazil konje, je hišo zasul s svincem. Mrtvih je bilo veliko in še več ranjenih. Videli sem žalosten prizor, da je vojak, doma iz okolice Globokega, še mrtev držal poginulega konja na vrvi.

Z Ašičem sva konje srečno prignala do Samobora. Tu naju je ustavila straža, ne več naša, in nama ukazala odgnati konje na dvorišče. Tam je bilo že vse polno konj. S težkim srcem sem zapustil konja, saj sem lastniku obljubil, da mu ju bom vrnil. Z Maksom sva žalostna odšla proti Bregani. Stopila sva v gostilno pri Karlinu in izmučena naročila nekaj vina in prigrizek. V tem času se je zunaj ustavil tovornjak in šofer — Slovenec — je stopil v gostilno. Vprašal sem ga, ali je namenjen proti Brežicam, pa je odvrnil, da gre njegova pot na Plešivico, kjer bo naložil ranjene vojake in jih odpeljal v brežiško bol-

nišnico. Dodal je, da se bova najzaj grede pa že lahko peljala pri njem. Izmučena sva z Maksom zapala za mizo, ne da bi kaj zaužila. Zbudil naju je šele šofer, ki se je že vračal z ranjenci. Na tovornjaku je imel sedem ranjencev.

Z Maksom sva prisledila in pripeljala smo se do brežiškega mostu. Tu je okupatorska vojska že razvijala zastave s kljukastim križem in nameščala protiletalske topove. Naš tovornjak so ustavili. Nemški oficir je s tremi vojaki prišel k nam in vprašal, kaj vozimo. Povedali smo, da težko ranjene vojake v brežiško bolnišnico. Ranjence sta od tu dalje spremljala dva Nemca in ni mi znano, kaj jih je doletelo, naju z Maksom pa so z »marš« napodili z vozila. Vsa umazana in raztrgana sva šla po brežiškem mostu skozi Brežice, kjer je bilo na vsaki strani že vse polno motoriziranih nemških vojakov. V Brežicah sva srečala brivca Pajdaša, ki je z dvignjeno desnico stal med nemškimi oficirji. Srečno sva prispela na železniško postajo in skočila na poldanski osebni vlak. Vse do Brestanice sva visela na stopnicah, ker so vagoni zasedli vojaki; teh je bilo še na streljah vse polno. Druge naše vojake, ki so uro kasneje potovali skozi Brežice, so Nemci zaprli v brežiško šolo. Tam so ostali, dokler niso bili poslani kot ujetniki v Nemčijo.

Našega pohoda je bilo torej konec v petek, 11. aprila 1941.

Mihael Zmave Brestanica

JAVNOST DELA ZAGOTAVLJA USPEH

Edinole javnost dela lahko zagotovi sindikalnim podružnicam uspeh – Zakaj ne upoštevamo statutarne določil Zveze sindikatov, ki govorijo o tem zelo jasno? – En sam množični sestanek s člani na leto je premalo!

Na eni nedavnih sej predstava ObSS Novo mesto je tekel pogovor o vse večjih nalogah sindikata v zvezi z reformo. Zelo obsežnih nalog pa se morajo sindikalne organizacije lotiti v duhu statutarne določil Zveze sindikatov Jugoslavije. V statutu zveze je jasno opredeljena dejavnost sindikatov, prav zato pa se moramo bolj zavzeti, da jo bomo uresničevali v praksi.

Zelo pomembno določilo statuta pravi, da mora biti delovanje sindikalnih organizacij javno! Sindikalni organi so članstvo dolžni obveščati o svojem delu! Za svoje delo so odgovorni članstvu, vodilnemu telesu in javnosti.

ObSS je prav zato priporočal, naj opravijo sindikalne podružnice letne konference in na njih razpravljajo o dosedanjem delu ter o programu dela. V razpravi naj pride do boja mnenj, stališča in priporočila pa naj ga izražajo! Ponemudno je bilo tako, drugod spet ne. Lahko pa rečemo, da člani sindikatov poznajo svoje dolžnosti in da se zavedajo tudi svojih pravic: vedo, da so jim izvršni odbori po-

družnic in drugi sindikalni organi dolžni poročati o svojem delu. Toda delo sindikatov bo uspešno le, če bo deležno vsestranske podpore članstva!

Iz prakse v novomeški občini vemo, da so nekateri izvršni odbori podružnic imeli zelo napredna stališča. Uspeha pa kljub temu ni bilo. Stališče ostane samo stališče, če ni deležno podpore članstva! Izvršni odbori

podružnic morajo to upoštevati in oživljati oblike dela, ki članstvo pritegujejo. To pa bo mogoče samo takrat, ko bo izvršni odbor članov dovolj natančno in sprotno seznanjal z gospodarsko in družbeno problematiko v podjetju in v komunici. Minule letne konference opozarjajo, da je en razgovor s člani v letu dni premalo za vse kar smo našli!

LUDVIK KEBE

Za urbanizem premalo denarja?

Urbanistična dokumentacija je potrebna, a tudi zelo draga, zato se poraja vprašanje: kje dobiti denar zanj?

Ko so odborniki občinske skupščine Novo mesto na seji 29. marca sprejemali poročilo za 1966, je predsednik sveta za urbanizem Tone Valentinčič opozoril, da 70 milijonov Sdin, ki so po pravačunu namenjeni za komunalno dejavnost, ne bo dovolj.

Približno 61 milijonov Sdin je potrebnih samo za vzdrževanje obstoječih komunalnih naprav, preostalih 9 milijonov pa bo veliko premalo za urbanistično dokumentacijo, če o investicijah v komunalno gospodarstvo sploh ne govorimo. Upoštevati je treba, da se urejanje in zbiranje urbanistične dokumentacije bliža koncu in da bo večina potrebnih načrtov na voljo prav letos. Te načrte pa bo treba letos tudi plačati. Poraja se resno vprašanje: kje dobiti več denarja, ker bo 9 milijonov Sdin, kolikor jih je na voljo, prav gotovo premalo?

20

NA ROB »INVESTICIJSKEGA VARČEVANJA«

Tri gobe za 7,5 milijona?

V načrtu za gradnjo nove restavracije pri bencinski črpalki na Otočcu so pred stavbo 3 betonski stebri, ki se na vrhu gobasto razširijo. Stebri sicer res zelo polepšajo podobo zdaj puste stavbe, toda kaj več koristi od njih ne bo! Stebri in streha, ki jo nudijo, so toliko visoki, da zaščite pred dežjem ne bodo nudili, sence bo pod njimi zelo malo, ker so spet previsoki, čemu drugemu pa ne bodo mogli streči. Vsak stebel bo zaradi kanalizacijskih del, električne napeljave in gradbene izvedbe veljal okoli 2,5 milijona Sdin ali trije 7,5 milijonov Sdin, kar je 2 odstotka celotne investicije! Vprašajmo se: kaj pa reforma in varčevanje? Mar se ne bi dalo najti cenejšo rešitev, ki bi stavbo kljub temu polepšala?

Umrli je Ludvik Medvešek

V noči med 1. in 2. aprilom je na svojem domu v Zabi vasi umrl v starosti 87 let Ludvik Medvešek, zaslužni javni in društveni delavec ter oče enega najbolj vidnih javnih delavcev med našimi rojaki, upravnika slovenskega dnevnika PROSVETA v Chicagu, Milana Medveška. Pokojni Ludvik Medvešek se je vrnil iz Clevelanda v staro

niško mesto v društvu »Naprej št. 5«, potem pa še vrsto podobnih dolžnosti, do leta 1930, ko je postal upravnik lista »Enakopravnost« v Clevelandu. Pred povratkom je delal tudi v mestnem županijskem uradu v Clevelandu. Pošrtevnovalno je sodeloval pri Slovenskem republikanskem svetu, med drugo svetovno vojno pa pri Slovensko-ameriškem narodnem svetu. Posebno je bil ponosen na odlikovanje, ki ga je dobil od predsednika republike za svoje delo.

Pri Slovenski izseljenski matici je vse od ustanovitve vestno pomagal kot dober poznavalec izseljenskih vprašanj. Letos je bil na občnem zboru izvoljen za častnega člana SIM. Posebno je bil priljubljen med amerišskimi povratniki v Slovenijo, ki jim je večkrat pomagal z nasveti.

Od Ludvika Medveška so se v nedeljo popoldne poslovili na šmihelskem pokopališču številni prijatelji, sodelavci in predstavniki Slovenske izseljenske maticе, ki so zasuli njegov grob s cvetjem in vencem. Naj mu bo lahka domača gruda, žalostim ostalim pa izrekamo v imenu nešteti prijateljev plemenitega pokojnika in vseh rotakov iskreno sožalje.

domovino leta 1948 in preživel doma jesen življenja. Že leta 1917, tri leta po prihodu v Ameriko, se je vključil v slovensko društveno življenje in prevzel najprej taj-

»SESTANEK NAJ BO VODILO ZA KONKRETNO DELO!«, tako so ugotovili komunisti vojaške enote polkovnika Ivana Slapnika na konferenci ZK. Komunisti so v času od zadnje konference dosegli lepe uspehe pri vzgoji obveznikov JLA, v skrbi za človeka-vojaka in pri razvijanju kulturno zabavnega dela v enoti. Se posebej so lahko ponosni na to, da od zadnje konference ni bilo v enoti nobene nesreče. V razpravi so sodelovali tudi vojak, ki so podčrtali potrebo po tesnejših stikih med osnovno organizacijo ZK in vojakom nekomunisti. Na sliki: vojak volijo novo vodstvo ZK v svoji enoti (Foto: M. Radenković, tekst: A. Kordić).

Kje je 51 statutom?

Iz poročila komisije za pripravo statutom delovnih organizacij pri ObSS Novo mesto je razbrati, da je bilo doslej predloženo tej komisiji v obravnavo le 37 statutom namesto 88, kolikor bi jih moralo biti! Kot je videti, ne nameravajo uskladiti svojih statutom z novimi zakonitimi predpisi o podjetjih, o temeljnih delovnih razmerjih, o varstvu pri delu in drugem v precejšnjem številu delovnih organizacij, saj je bil zadnji rok za usklajevanje 6. april letos? Mar bo res šlo kar po domače?

M. LEGAN

Potrebno je zamenjati vodstvo v svetu

V predsedstvo ZKPO naj bi prišlo čimveč mladih

Na seji predsedstva občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Novem mestu so 2. marca sklenili, da bo letna skupščina Zveze aprila. Dogovorili so se, da bo referat spregovoril o dosedanjem delu, medtem ko bodo napotke za dejavnost v prihodnje, pri čemer naj bo ZKPO usmerjevalec in manj organizator, izluščili iz razprave. Skupščina naj bi razen tega začrtala okvir potreb in možnosti kulturno-prosvetne dejavnosti v novomeški občini.

Najdlje so se člani predsedstva zadržali pri vprašanju novega vodstva občinskega sveta, poudarjajoč, da je od le-tega odvisno kulturno-prosvetno delo. Ugotavljali so, da člani sedanjega vodstva

niso najboljše izpolnili svoje naloge. Razlogi so zelo različni, čutili pa je bilo ves čas, da je bilo delo predsedstva, bolj posameznikov kot celote, utesnjeno v okosteljih, že preživelih okvirjih in prijemih. Ob znanem reklu, da nova metla bolje pometa, so se člani sedanjega predsedstva odločili, da prepuste svoja mesta novim, sposobnejšim ljudem, ki bodo znali vnesti v delo nove prijeme in dejavnost ZKPO popestriti. Rekli so tudi, da mora biti v bodočem svetu več mlajših,

ker bodo prav gotovo zanesli na kulturno-prosvetno področje svežino, poživljenost in vztrajnost, ki so še posebej potrebne ob pomanjkanju denarja. Da bi bilo novo vodstvo čimbolj delovno, bodo vanj pritegnili tudi predstavnike iz najbolj delavnih podeželskih društev in tistih društev, ki kažejo voljo do dela, pa nimajo možnosti.

Pri občinskem svetu bodo še poslej delale razne komisije kot: komisija za glasbeno dejavnost, komisija za dramsko dejavnost, film in televizijo, kadrovska komisija, komisija za ples in razvedrilo in druge. Resda sedanje niso (zlasti ne vse) opravile obstoja in je zlasti zatajila kadrovska komisija, vendar upajo, da bo delo poslej, ko bodo začeli delati novi, mladi člani, le bolj živahno.

Dvocevke so merile na zajce, zvitorepke in merjasce

Lani so lovske dvocevke nasule precej svinca v gorjanske gozdove. Če ne šteje mo tistih strelcev v prazno, je bila sreča precej naklonjena uspehu. Orožje so najčeste prožili dlakaste in pernatе škodljivce.

Na občnem zboru 20. marca so lovci iz družine »Gorjanci« izračunali, da so podrl 45 lisic, 3 divje prašiče, 8 srnjakov, 80 zajcev in lepo število škodljivih ptic, razen tega pa so pokončali še nekaj klateških psov in mačk. Samo iztrebljanje roparic jih je veljalo 50.000 din. So pa precej zaslužili, ko so prodali divjčino: kar 200.000 dinarjev. Denar so smotno porabili. Za 120.000 dinarjev so kupili fazonov in zajcev ter jih spustili na lovišče. Tu so uredili solnice za divjad. Poročali so

tudi, da so na Gorjancih s prostovoljnimi delom uredili lovsko kočjo. Letos bodo zobje bolj opremili, tako da bo možno v njej preživeti dopust.

Kaj je z mladino in kam z njo?

Solske mladeži in tiste mladine, ki je zaposlena, v Dolenjskih Toplicah ni malo. Skrbni nas zlasti vzgoja te mladine. Najmlajši in mladi so prepuščeni sami sebi. Za razvedrilo je malo možnosti, čeprav bi lahko marsikaj napravili. Mladi bi prav lahko prosti čas izkoristili za delo v društvih in organizacijah. Predvsem na kulturno-prosvetnem področju bi mogli precej opraviti. Nimajo pa primerne prostora. Najmlajši še vrta nimajo, četudi se o tej reči govori že dolgo in bi se tudi prostori v ta namen našli. Prav bi bilo, ko bi se za mladinsko vprašanje začela malo bolj zanimati krajevna organizacija Socialistične zveze.

D. G.

VABILO BORCEM ZA SEVERNO MEJO 1918-1919

Na podlagi okrožnice republiškega pripravljalnega odbora za ustanovitev »Sekcije borcev prostovoljcev iz leta 1918-1919 pri ZZB NOVS« vabimo borce prostovoljce, ki so se udeležili osvobodilnih bojev na Koroškem in Štajerskem v Mariboru – torej borce za severno mejo Jugoslavije v letu 1918 in 1919, da se udeležijo ZBORA, ki bo v nedeljo, 10. aprila ob 9. uri v dvorani družbenih organizacij IV. terena v Novem mestu, Kristanova cesta 12, v stavbi otroškega vrtca s sledečim programom:

1. Poročilo.
2. Izvolitev odbora borcev za severne meje Jugoslavije – sekcije ZZB NOV Novo mesto.
3. Izvolitev delegatov za republiško skupščino sekcije borcev za severno mejo 1918-1919 ZZB NOVS.
4. Razno.

Ustanovitev nove organizacije »Zveze borcev prostovoljcev za severno mejo naše domovine leta 1918 in 1919« je prišla do odločitve. Zato poskrbimo z medsebojnim obvestilom, da se vsi tovariši tega zbora udeležimo!

Pripravljalni odbor za »Sekcijo borcev za severne meje Jugoslavije 1918-1919« za območje občinske ZZB Novo mesto.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Proračun je na trdnih nogah

Odborniki so po kritični razpravi potrdili predlog občinskega proračuna za 1966 – Priporočilo delovnim organizacijam naj povečujejo proizvodnjo, storilnost in osebne dohodke, ker se bodo samo tako lahko povečali tudi proračunski dohodki – Svet za družbeni plan in finance bo usklajal potrošnje proračunskih sredstev z dotokom dohodkov – Sredstva, ki bodo po naknadnem pregledu odvzeta posameznim proračunskim potrošnikom, bodo porabljena za socialno varstvo

Odborniki občinske skupščine Novo mesto so na seji 29. marca izglasovali proračun za 1966. Iz razprave je bilo razbrati, da se odborniki precej potanko zanimajo za gradivo, o katerem naj bi odločali na seji. V zvezi s sprejemanjem proračuna so načeli nekaj pomembnih vprašanj.

Proračun za 1966 je po dohodkih in izdatkih za 5. odst. višji od lanskega. V celoten proračun se bo steklo točno 10.813.000 Ndin, prav toliko pa bo letos porabljenih. Po sestavi dohodkov je letošnji proračun takšen: 58 odst. vseh sredstev predstavljajo prispevki iz osebnih dohodkov, 22,5 odst. vseh sredstev razni davki občanov, 3,6 odst. takse, 4,8 odst. dohodki občinskih organov, 9,5 odst. dohodki sredstva republike in 1,4 odst. sredstva, prenesena iz lanskega leta.

Proračunski izdatki bodo porabljeni: 8.200.000 Ndin za šolstvo, 903.000 Ndin za kulturno prosvetno dejavnost, 1.070.300 Ndin za socialno skrbstvo, 275.500 Ndin za zdravstveno varstvo, 700.000 Ndin za komunalno dejavnost, 3.638.000 Ndin za delo državnih organov, 544.250 Ndin bo dotacij za dejavnost družbeno političnih organizacij in društev, 999.300 Ndin za negospodarske investicije, preostanek pa so sredstva, ki

gredo na rezervo in za pokritje proračunskih obveznosti iz prejšnjih let. Naj omenimo še to, da je v proračunu predvidenih 210.000 Ndin za dejavnost krajevnih skupnosti.

Po sestavi bodo proračunski izdatki porabljeni takole: 65,4 odst. vseh izdatkov je namenjenih za osebne dohodke proračunskih potrošnikov, za priznavalnino, socialne podpore in štipendije; 18,1 odst. vseh izdatkov za plačilo anuitet, prispevke za Skopje in za obvezne rezerve; 16,5 odst. vseh izdatkov pa za materialne izdatke proračunskih potrošnikov.

Mladina želi sodelovati

Mladina iz Dolenjskih Toplic bi rada sodelovala v kulturno prosvetnem življenju. Pretekli teden so se mladinci sestali v mali dvorani prosvetnega doma in se dogovorili za skupen vstop v prosvetno društvo, ki ima že 60-letno tradicijo. Odbor prosvetnega društva bo na prihodnji seji o tem razpravljal in sprejel program dela.

D. Gregorec

ŽUŽEMBERK: KZ 60.000 din za onkološki institut

V Žužemberku zbirajo sredstva za pomoč pri gradnji onkološkega inštituta v Ljubljani. Kolektiv kmetijske zadruge je že zbral 60.000 dinarjev, na zadnjem sestanku sindikalne podružnice pa so se odločili, da bodo zadrugnemu svetu predlagali, naj bi odobrili za onkološki inštitut še večji znesek iz sredstev kmetijske zadruge.

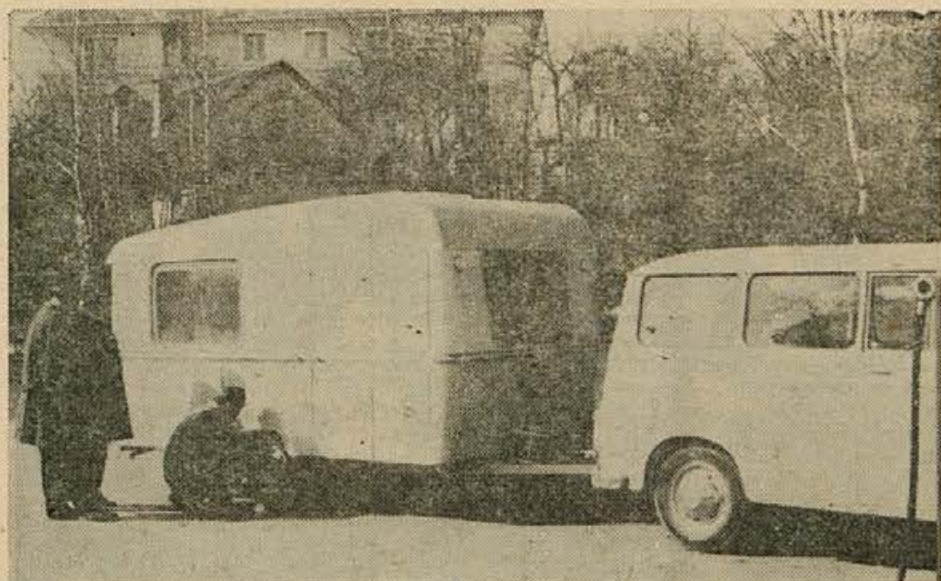
M. S.

Mala drama v Drami

29. marca se je Pavla Bobič iz Skočjana s kombijem pripeljal do Drame, ko ga je nenadoma začelo zanašati. Ustavil se je šele ob kamnu, pri čemer je nastala škoda 2000 Ndin. Voznik se ni ranil.

Na vprašanja odbornika Jožeta Cvitkoviča je bilo na seji pojasnjeno, da v letošnjem proračunu ni fiktivne Realizacija dohodkov v mesecu marcu daje upati, da bodo proračunski dohodki uresničeni. Odbornik Tone Pirc je v razpravi opozoril, da ni bilo upoštevanje priporočila sveta za družbeni plan in finance, ki je menil, da bi se dali nekateri, zlasti osebni izdatki proračunskih potrošnikov zmanjšati.

Odborniki so nato, še preden so izglasovali proračun, sprejeli dva sklepa in eno priporočilo. S prvim sklepom so pooblastili svet za družbeni plan in finance, da lahko omejuje dohodke proračunskih potrošnikov tako dolgo, dokler ne bo dosežen dotok proračunskih sredstev v skladu z dvanajstinimi. Z drugim sklepom so odločili, da se prenesejo vsa sredstva, ki bodo po naknadnem pregledu odvzeta posameznim proračunskim potrošnikom med sredstva, namenjena socialnemu varstvu. Odborniki so nato ložili skupščinskimi organom, naj izdajo priporočilo vsem delovnim organizacijam o tem, da bodo lahko samo s povečano proizvodnjo in storilnostjo vplivale na povečanje osebnih dohodkov in porast proračunskih dohodkov. Odborniki so nato soglasno potrdili proračun za 1966.

Nova prikolica IMV na poizkusni vožnji. V tovarni so pripravljali proizvodnjo avtomobilskih prikolic približno dve leti. Prvih 300 bodo prodali po prednaročilu na Svedsko. Konstrukcija prikolic je domača, za proizvodnjo pa potrebujejo približno eno šestino uvoženega materiala. (Foto: M. Moškon)

Kaznilnica za potrpežljive stanovalce

V nekdanjem Langerjevem gradu v Bršlinu, zdaj hiši s številko 26, že več let nenehno grozi smrtna nevarnost desetim družinam – Noben pritisk na stanovalce več ne pomaga, vsak dinar za popravilo te podrtije pa bi bil stran vržen denar – Bo treba spet čakati na nesrečo?

- »Podrtija.«
- »Se Cigani živijo na boljšem.«
- »Invalid sem in dva otroka imam.«
- »Zakaj moramo biti tako grdo kaznovani?«
- »Sramota!«
- »Živimo s sramotnim pečatom!«
- »Preveč smo potrpežljivi.«
- »Dvajset let ni nihče porabil za popravilo niti dinarja, zdaj bi pa radi, da iz podrtije napravimo čudež. Raje pred zid kot en sam dinar...«

Dvajset let nobenega dinarja...

Dobro, da hiša še stoji. Pravi čudež, da še stoji. Lahko bi se že zdavnaj podrla. Nič čudnega, če bi se. Kar se ni zgodilo včeraj, se lahko zgodi danes, jutri. To minuto. Tako je vse razmajano, razdrapano...

Zidovje se je že na več mestih odkrhalo. Del dvorišnega pročelja se je sesul. V stenah so se prikazale široke reže. Streha, kot prestreljena s sto tisoč rafali, se je upognila. Kadar dežuje, curlija kot na prostem. Voda pronica skozi strop v stanovanjske stane. Stanovalci postavljajo konzervne škatle, steklenice, umivalnike. Tam, kjer voda udari skozi strop, je zid zelen. Z udarja po prhnobi. V kleti je vodovodna pipa. Polita voda nima odtoka. Vpijejo jo tla, posrkajo jo temeljni zidovi. Omet odpada znotraj, zunaj, s sten in stropa. V kletih in stanovanjih. Voda iz stranskiš nima kam odteči. Greznica je brez odtoka. Odpadne vode se zlivajo kar v majhen jarek na dvorišču. Včasih je tako vodo požrl kanal. Kanal so kasneje zaprli po ukazih vojaškega poveljstva v Bršlinu. Dvanajst metrov je do zlivnika. Cevi nekdanjega odtoka so še ostale. Odpadne vode izhlapevajo v jarku. Na dvorišču smrdi.

Okrog hiše je strašen nered. Odpadki, kamenje, opeka, blato, papir, konzervne škatle. Smetišče. Pred očmi

»NOVOTEKS«

tekstilna tovarna
NOVO MESTO
razglaš
prosto delovno mesto

stenodaktilografa

Pogoji:

1. srednja ekonomska šola in eno leto prakse, ali
 2. administrativna šola in tri leta prakse na ustreznem delovnem mestu.
- Prijave sprejema kadrovsko-socialni oddelek podjetja do vključno 14. aprila 1966.

desetih družin se dela gnoj. V takem okolju se navadno zaredijo bakterije in virusi epidemije.

»Tako vendar ne gre. Do prihodnjic očistite!« je naročil občinski inšpektor, ko je ena izmed strank prijavila nered.

»Se nič niste počistili. Zakaj tega ne napravite?«

Pa so ugotovili, zakaj. Zato, ker nimajo hišnega sveta. Nikogar, ki bi odgovarjal.

Inšpektor je bil spet na ogledu. »Se vedno nič.«

Glavarja družin je zaskrbel sodnik za prekrške.

»Ste zdaj napravili red?«

»Seveda smo, kolikor se je dalo.«

Preden je izrekel sodbo, si je sodnik zaželel ogleda na kraju samem.

»Zakaj ste trdili, da ste izpolnili inšpektorjev nalog?«

»Napravili smo, kar se je dalo.«

»Se tole, pa tole, pa še tole... Niste vsega napravili.«

Besede so postale puščice.

»Dokler bomo tu, bo večer nered. Kdo bi bil tako neumen, da bi drezal v podrtijo.«

In tako dalje.

Sodnik bo izrekel kazen. Paragrafom bo zadoščeno. Hiša številka 26 pa bo še nadalje propadala in v njej bodo še naprej živeli ljudje.

Potrpežljivi stanovalci. Delavci, uslužbenci, očetje, matere, otroci. Bolni in zdravi. In invalidi. In čakali bodo, dokler se nekega dne... Morda že danes, morda jutri... Dnevi Langerjevemu gradu so šteti. Gorje, če se sesuje!

Če se sesuje – kdo bo kriv? Saj, kdo je: objektivne težave!

IVAN ZORAN

ELEKTRO LJUBLJANA

PE NOVO MESTO

razglaš
prosto delovno mesto

pomožnega elektro monterja

Pismene prijave sprejemamo do vključno 10. aprila 1966.

Novomeška kronika

■ **MATURANTSKI PLES** pripravljajo dijaki ekonomske srednje šole v soboto v Domu JLA, s čimer so dokazali, da se še ne nameravajo odreči tradicijam prejšnjih srednješolskih generacij. Kdo bo naslednji, je težko reči, pripravljajo pa se tudi drugi srednješolci, da se razvedrijo na podobni družabni prireditvi. Gimnazijci maturanti pripravljajo še za ta mesec ples v Dolenjskih Toplicah.

■ **RIBISKE PALJCE**, trniki in umetne muhe, ki se dobe zadnje dni v prodajalni Mladinski knjige na Glavnem trgu, so vabljiva paša za ribiče in druge ljubitelje ribolova. Naposled se prepotrebna ribična oprema dobi tudi v našem mestu in ni treba zapravljati časa za nakup v Ljubljani ali drugih mestih.

Višje takse za prodajo kiča

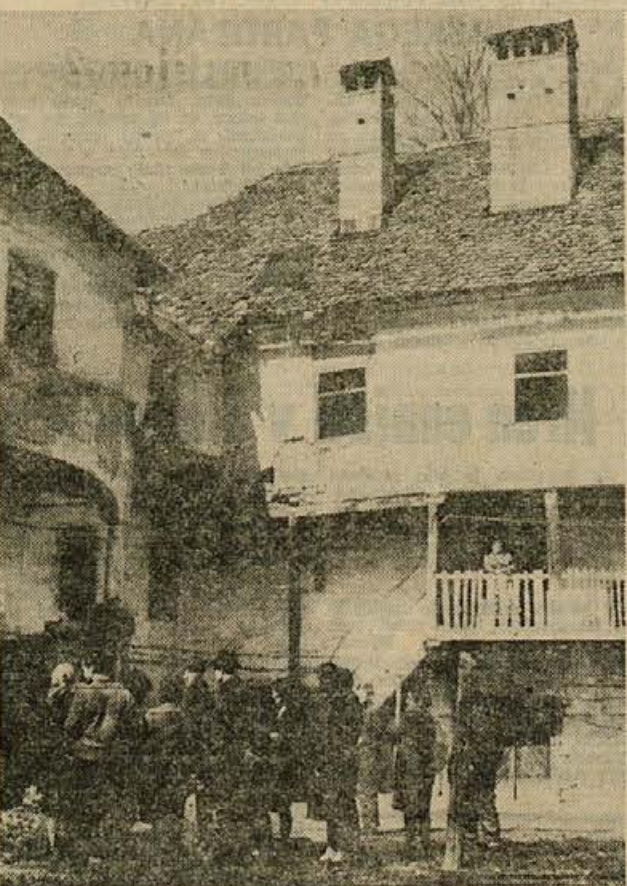
Na seji 29. marca so odborniki Obs. Novo mesto med drugim potrdili tudi novi odlok o zaračunavanju pristojbin od tržnega prostora. Odborniki so predlagali, naj se znatno poviša pristojbina za prodajo konfekcije, pletenin, raznega nakita, igrač in kiča, ker se je prodaja teh predmetov na novomeški tržnici zelo razpasla. Tržnica je namreč namenjena predvsem prodaji živil, nikakor pa ne zaslужkarstvu, ki ga s prodajo omenjenih predmetov zganjajo razni prekupevalci.

■ **»CLOVER V MESTU«**, kako živi in kaj vse mu ogroža zdravje, je naslov predavanja, ki sta ga pripravila dr. Božo Oblak, zdravnik, in Miha Hrovatič, ekonomist, za nocoj, 7. aprila – na svetovni dan zdravja – ob 19. uri v sindikalni dvorani na Društvenem trgu. Predavatelja sta naprosila mestni odbor RK in Delavska univerza.

■ **ELEKTRICARJI SO ELEKTRICARJI**, pa čeprav so »Bele strele!« V dvorani je od bučanja elektronskih zvokov skoraj odpadel omet, gledalci pa so potrgali pol gumijastih podložk na stolih in jih v navdušenju zmetali na oder. Vendar pa roko na arce: »Strele!« so vsaj igrate bolje kot zadnjici »Koralice«. Pri prvi predstavi v nedeljo zvečer v Domu kulture je bila dvorana nabito polna, pri drugi pa je ostalo četrtnina stolov praznih...

■ **JAJCA SO BILA** na ponedeljkovem trgu spet dražja za 5 dinarjev. Prodajali so jih že po 55 din. Solata je veljala 400 din/kg, motilec na merice 80 din, regrat 60 dinarjev, berlika na merice 100 dinarjev, mleko 140 din/liter, čebula 170 din, fižol 240 in 280 din/kg, orehi 350 din, šopki vresja 50 din, špinada 80–100 din/merica itd. Spet je bilo precej kramarjev, copat z vdelanimi kamni, primernimi za turški harom, in drugega kiča...

■ **Rodili sta:** Danijela Sinkovec iz Muzejske 8 – Branka, in Ivanka Može iz Kolodvorske 10 – Sonjo.

Langerjev grad ali »stanovanjska hiša« številka 26 v Bršlinu z južne strani, od koder je pogled prav grozovit. O tem se je prepričal tudi občinski sodnik za prekrške Branko Lukič, ko je na kraju samem sklical »grajske« stanovalce, da bi se prepričal, ali je bil »upoštevane« ukrep občinskega inšpektorja ali ne. Kaže pa, da samo ogled ne bo rešil stanovalcev življenja in strahu v tej podrtiji (Foto: Ivan Zoran)

POZIV LASTNIKOM PSOV!

Pozivamo vse, ki doslej iz kakršnegakoli razloga niso pripeljali svojih psov na obvezno redno cepljenje proti steklini, da jih pripeljejo

k naknadnemu cepljenju

dne 16. aprila 1966 od 8. do 10. ure pa sejmišče Novo mesto.

Medobčinski center v Novem mestu je organiziral vrsto tečajev za prvo pomoč po vaseh in delovnih kolektivih. Naš posnetek je iz NOVOTEKSA, kjer je obiskovalo tečaj 16 poslušalcev. S tečaji po delovnih kolektivih so zagotovili najnujnejšo prvo pomoč za vse izmene, tudi takrat, kadar ni nikogar v obratnih ambulatah. (Foto: M. Moškon)

TELESNA KULTURA V LETU 1959

Pri Mali športni knjižnici je izšla drobna knjižica z naslovom »Telesna kultura v letu 1965«. Poleg splošnega orisa telesnovzgojne dejavnosti v Sloveniji prinaša sistematični pregled športov in športnih ustanov ter pregled športnih rezultatov, ki so bili doseženi v letu 1965.

Finale za pokal maršala Tita

Finalni dvoboj v okviru občinskega tekmovanja za pokal maršala Tita med ekipama SK Novo mesto in INIS 1. bo v petek, 8. aprila ob 17. uri v šahovski sobi. Polifinale doljenjskega prvenstva za pokal maršala Tita bo v nedeljo, 10. aprila, v Kočevju in Novem mestu. V Kočevju igrajo ekipe Kočevja, Ribnice in Grosuplje, v Novem mestu pa ekipe Novega mesta, Črnomlja, Metlike in Trebnja.

Finalno tekmovanje za ekipnega zmagovalca v kupu maršala Tita na Doljenjskem bo 17. aprila v Novem mestu. J.E.K.

ZLET BRATSTVA IN ENOTNOSTI 1966

9. aprila bo v Novem mestu seja stalnega sekretariata Zleta bratstva in enotnosti. Predstavniki iz 3 republik, ki sodelujejo na zletu, bodo razpravljali o IX. zletu bratstva in enotnosti, ki bo 1967 v Banja Luki, ter o pripravi, s katerimi bodo povsod začeli še letos. Popoldne si bodo ogledali gostje iz Siska, Karlovca, Bihača, Prijedora in Banje Luke nekatere kulturno — zgodovinske znamenitosti Novega mesta. s.d.

KONFERENCA AZJ PRINESLA MNOGO NOVEGA IN KORISTNEGA

NOV VETER V ATLETIKI

Slovenska in jugoslovanska atletika zadnje čase preživlja krizo. Sicer se ne da reči, da nazadujemo, toda naš napredek je tako majhen, da ne moremo v korak z razvojem atletike v drugih državah Evrope in sveta. Tega so se prišli zavedati tudi vrhovi naše atletike, republiške in zvezno vodstvo. Pripravili so vrsto ukrepov, ki pomenijo v atletiki nov veter — pravo reformo. Ker pa vse kaže, da se bodo reformatorski ukrepi tudi izvajali (do kaz je zadnja konferenca Atletične zveze Jugoslavije — AZJ, na kateri je bil zamenjen skoraj celoten vodilni aparat in kjer so povsem spremenili dosedanj odnos do množične in predvsem šolske atletike), lahko pričakujemo na jugoslovansko atletiko boljše čase.

Ena izmed osnovnih ugotovitev je, da moramo atletiko kot osnovno, na panogo telesne kulture (na

prioriteti listi je skupaj s plavanjem, smučanjem in gimnastiko na prvem mestu) razvijati predvsem v okviru osnovnih organizacij in da je komuna tista, ki mora zagotoviti sredstva za razvoj atletike. Doslej se je dogajalo, da jugoslovanska zveza imela denar, klubom pa ga je primanjkovalo. Zato se je pri delitvi sredstev večkrat dogajalo, da je denar prišel v nepravne roke, v roke spekulantov kot je n. pr. Djani Kovač, ki je sam izjavil, da ni nikdar napravil niti koraka, da ne bi imel od tega denarne koristi. Nekateri reprezentanti so se poživljali na svoj klub. Denar so dobivali od AZJ, kot da bi bili nje, ni uslužbenec. Sedaj se bo zaobrnilo. Pomoč, ki jo bodo posamezniki dobivali za izboljšanje prehrane, za opremo itd., bo lahko dajal le klub, ki bo del sredstev dobil od jugoslovanske zveze.

Zelo pomembna ugotovitev konference je v tem, da je že skrajni čas, da atletiko postavimo na zdrave temelje. AZJ se je doslej ukvarjala v glavnem le z vrhunsko atletiko, vse ostalo pa jih ni zanimalo. Sedaj bo drugače: nova politika AZJ predvideva, da je treba najprej ustvariti zdravo množično atletiko (preko šol, mladinskih aktivov, sindikalnih aktivov), iz katere bo preko selekcije nastajala tudi zdrava vrhunska atletika. Poudarek je na šolah, na šolskih tekmovanjih, ki naj bodo osnovna v množični atletiki. Zato bo izdelan sistem šolskih tekmovanj, ki je v Sloveniji že delno vpeljan.

Ker je bilo na konferenci ugotovljeno, da je v naši atletiki preveč improvizacije, je bil sprejet sklep, da je treba preko občinskih zvez zagotoviti čim več mest profesionalnim atletičnim trenerjem. Trener bi bil polno zaposlen, saj bi pomagal šolam, aktivom, vodil pa bi tudi strokovno delo v klubih in sekcijah. Dokler ne bomo zagotovili denarja za strokovnjake, ki se bodo poklicno ukvarjali s svojo športno panogo, ki bodo skrbeli za svoj napredek v strokovnem pogledu itd., ni pričakovati večjih uspehov. Tega se je treba zavedati. V Jugoslaviji imamo le 18 (!) profesionalnih trenerjev za atletiko (v klubih), v Bolgariji pa kar 130! Zato tudi ni nič čudnega, če gre njihova atletika s tako velikimi koraki naprej.

Med najzanimivejše ugotovitve na konferenci sodi tudi ta, da se na-

ša mladina prepozno vključuje v šport. Medtem ko drugje po svetu zmagujejo že šestnajstletni mladeniči (starostna doba vrhunskih športnikov se močno pomika navzdol), pri nas nekateri s 16 leti komaj začnejo. Zato tudi ni redkost, da vrhunski tekmovalci zapusti vrste aktivnih športnikov že po 3-5 letih udeleževanja. Iz vsega tega sledi, da je treba zgodaj začeti. V skrivnostni atletike je treba mladino vpeljati že v četrtem in petem razredu osnovne šole — v 10 letu starosti. Le tisti, ki bo dovolj zgodaj pričel, bo lahko v prihodnje tudi nekaj dosegel.

F. MIKEC

JUTRI IZREDNI OBČNI ZBOR KRŠKEGA PARTIZANA

Jutri, v petek 8. aprila, bo ob 19. uri v spodnji sejni sobi občinske skupščine Krško izredni občni zbor TVD Partizana Krško. Zbor je sklical občinska zveza za telesno kulturo na zahtevo članov društva. Občinska zveza za telesno kulturo je že dalj časa ugotavljala neaktivnost društva ter mu poizkušala večkrat pomagati, žal pa je bila pomoč že prepozna. Precej vzrokov je v pomanjkanju finančnih sredstev, ki jih društvo že dalj časa nima niti za minimalne potrebe (čiščenje, kurjava, razsvetljava, kanalizacija, voda).

Na izrednem občnem zboru

društva se bodo člani pogovorili o vseh pomanjkljivostih in o bodočem delu. Izvolili bodo tudi nov odbor, ki bo prevzel vso odgovornost za razvoj osnovne telesnovzgojne dejavnosti v Krškem. Sprejeli bodo tudi program dela za bodočnost.

Vsi prebivalci kraja željno pričakujejo okrepljeno dejavnost TVD Partizana Krško, ki naj z amaterskim in množičnim prijemanjem spodbudi mladino k telesno vzgojnemu delu. Pomniti moramo še, da je bilo društvo pred leti eno najbolj aktivnih v Sloveniji! v. n.

Hren enajsti v Sloveniji

Na jesenskih je bilo končano republiško prvenstvo posameznikov v kegljanju za leto 1966. Doljenjski tekmovalci so nastopili že teden dni prej. Zaradi težkega kegljišča so bili doseženi slabši rezultati.

V prvem nastopu je nastopilo 35 tekmovalcev, med njimi tudi člani Pionirja Krušič, Mrzlač, Hren, Zidanek in Hrovat. V prvem nastopu je bil med njimi najboljši Hren s solidnim rezultatom 825. Drugi štirje niso dosegli 800 kegljev (Mrzlač 788, Krušič 780, Zidanek 778 in Hrovat 743). V prvi rundi so bili v vodstvu do-

mači tekmovalci Pečar 861, Hafner M. 851 in Šavnik 849.

Na nedeljskem drugem nastopu je dosegel najboljši rezultat med vsemi tekmovalci Hren — 870 kegljev, kar ga je postavilo na četrto mesto pri polovici tekmovalcev. Pred njim so bili samo Pečar, Hafner in Šavnik, ki so obdržali prednost iz prvega nastopa. Drugi tekmovalci Pionirja so bili zopet slabši, razen Mrzlača, ki je dosegel v drugem nastopu 838 kegljev (Krušič 799, Zidanek 771 in Hrovat 750).

To soboto in nedeljo se je prvenstvo nadaljevalo z nastopom druge polovice tekmovalcev. Končni vrstni red prvenstva: Turk 1822, Steržaj 1752, Silbar 1749, Grom 1744, Ambrožič 1729, Pečar 1724, Mlakar 1720, Hafner 1710, Šavnik 1707, Kobal 1696, Hren 1695 itd. Prvih 22 tekmovalcev se je uvrstilo na državno prvenstvo. Tako bo imela Doljenjska kot lani enega zastopnika na državnem prvenstvu posameznikov.

Celjani tokrat v Kočevju

V nedeljo, 3. aprila, so športniki Celjskega tiska vrnilli obisk po klenim tovaršem iz kočevske tiskarne. V domu telesne kulture v Gaju so se pomerili v odbojki, namiznem tenisu in kegljanju. Kot je bilo pričakovati, so Celjani brez težav zmagali v kegljanju, saj so podirli 615 kegljev več kot domačini. Od domačih je bil najboljši Leskovec, ki je podiril 769 kegljev, drugi pa je bil Celjan Lesek s 763 podirili keglji.

Za namizni tenis je bilo veliko zanimanje, saj je tesen poraz v Celju obetal, da se bodo domačini za svojimi zelenimi tiskarimi bolj odrezali. Za Kočevje so nastopili tje pa Pister, Poznič in Črepinšek.

Zdravnik vam svetuje

SPOMLADANSKE TEŽAVE Z ŽELODCEM

Precej bolnikov se zateče spomladi k zdravniku zaradi želodčnih težav, še več pa je takih, ki raje počakajo doma, da se bolezen bolj razvije in šele potem iščejo zdravniško pomoč. Mislijo si pač: »Bo že nehalo boleti!« Če gre za pokvarjen želodec zaradi kakšnega prekrška v hrani ali pa zaradi manjše količine delno pokvarjene hrane, zaradi prehlada, mrzle pijače in podobnega, potem bolečine po krajšem postu ponavadi res prenehajo. Če gre za kaj bolj resnega, potem pa jih zlepa ni konec, še močnejše postajajo.

Spomladi in jeseni želodec posebno rad nagaja. Če je bil nekdo že prej na želodcu bolan, pa je bolezen precej pozdravil, mu rada vzplamti spomladi in jeseni nanovo, posebno še, če ni bil dovolj discipliniran v prehrani, navadah in zdravljenju.

■ **POVEŠEN ŽELODEC** pri nekaterih ljudeh, ki imajo slabe živce, povzroča neugodno napetost, če so se preveč najedli. To velja posebno za tiste, ki hitro shujšajo ali pa so zelo suhi. Taki ljudje navadno trpijo tudi zaradi zaprtja. Bolnik s povešenim želodcem naj je čim bolj kalorično in obenem lahko prebavljivo hrano, da se bo zredil. Maščoba v trebuhu mu bo želodec dvignila in težav ne bo. Je naj večkrat in nikdar do sitga, tudi pijačo ne preveč. Sele ko se bo zredil, lahko je in pije normalno.

■ **KRONIČNO VNUTJE ŽELODA** je zelo pogosta bolezen. Kriva je stalna slaba hrana, kajenje, alkoholne pijače, prevroča hrana, preveč začimena hrana in slabo prežvečena hrana. Bolečine so v žlički, trebuh je napet, da tišči pas in obleka, včasih postane bolniku slabo. Včasih se bolniku riga, peče ga zgaga, tudi bruha, posebno zjutraj. Appetit je slab, na blato gre neredno, včasih prepo-gosto. Iz ust mu smrdi. Če je vzrok bolezniki kakšno grojno žarišče v telesu, npr. gnili zobje, je potrebno najprej to urediti. Kajenje je treba zmanjšati, pitje alkoholnih pijač opustiti, uporabljati čim manj začimb, prav tako pa tudi opustiti težko prebavljive in premasne jedi. Hrano moramo dobro prežvečiti, ne sme pa biti prehladna in ne prevročna. Če manjka v želodcu kislina, potem jemljemo s hrano še pepsan, pepsamin ali acynorm, če pa je kislina preveč, pa ulcer ali librat.

■ **RANA NA ŽELODCU** ALI DVANAJSTNIKU nastane tedaj, če je v želodcu preveč želodčne kisline. Da pa je kislina preveč, so navadno krive cigarete, alkoholne pijače, prava kava in stalna duševna ter živčna napetost. Bolnik ima občutek pritiska, tope bolečine ali pa grizenja v želodcu. Bolečine so na tešče in pri praznem želodcu, po jedi izginejo. Spomladi so bolečine še bolj močne kot običajno, pa tudi v jeseni niso majhne. Bolnika peče zgaga, ker ima preveč kisline, zaprt je in večkrat bruha. Za točno ugotovitev bolezniki je potreben rentgenski pregled želodca ali pa rentgensko slikanje želodca, ugotovitev kisline v laboratoriju in včasih še kakšna dodatna preiskava. Rana je nevarna, če počasi, ker gre taktik za življenje. Zdravljenje bolnika, ki ima rano na želodcu ali dvanaestniku, ni težko, če bolnik upošteva navodila. Potrebna je stroga dieta. Prepovedane so vse močne začimbe, kislina, kajenje, alkoholne pijače, prava kava, svinina, svez kruh in vse vrste suhega mesa. Jesti je treba večkrat, pomalem. Razen tega so potrebna zdravila, največkrat ulcer ali librat, pitje rogaške sline in primerno delo brez posebne živčne napetosti. Včasih, posebno po 45 letu starosti ali pa če se rana predre, ne gre brez kirurškega noža. Z operacijo želodca seveda rano odstranimo.

Vse te bolezniki bi bile dokaj hitro ozdravljene, če bi bolniki ne grešili posebno s kajenjem in pitjem alkoholnih pijač. Tako pa se težave večkrat brez potrebe vlečejo leta in leta ali pa se obdobja povečujejo, kar ni v prid niti bolniku niti družbi.

Dr. BOZO OBLAK

Krški CELULOZAR sedmi

Na zimskem članskem prvenstvu Slovenije v plavanju, ki je bilo 20. marca v Kranju, je pomlajena ekipa plavalnega kluba Celulozar dosegla častno sedmo mesto. Celulozar se je pojavil kot edini predstavnik brez zimskega kopališča, kot predstavnik klubov, ki še nimajo možnosti plavalnih treningov v zimskem času. Kljub temu je dosegel 4.274 točke in sedmo mesto v ekipnem plavanju. Mladi tekmovalci Celulozarija so dosegli kar presenetljive rezultate, čeprav niso trenirali v vodi. Vsi pa so redno izvajali zimsko plavalno gimnastiko v telovadnici, ki jo je vodil klubski trener Niko Zibret. Rezultati dokazujejo pravilnost zimске vadbe in jih moramo pozdraviti.

REZULTATI CELULOZARJEVIH TEKMOVALCEV:

Zenske: 200 m prsno: 6. Drugovrš Nena 3:36,8 — 100 m prsno: 8. Drugovrš Nena 1:21,0. Moški: 100 m prsno: 20. Bizjak Tone 1:09,4 — 24. Preskar Jože 1:10,2 — 28. Gelb Zlatko 1:14,3 — 31. Potočnik Ljubo 1:15,2 — 200 m prsno: 17. Bizjak Tone 3:11,0 — 200 m prsno: 25. Bizjak Tone 2:41,4 — 29. Cargo Franc 2:53,7 — 31. Gelb Zlatko 2:55,2 — 32. Potočnik Ljubo 3:09,0 — 100 m delni: 14. Preskar Jože 1:35,0 — 200 m prsno: 15. Potočnik Silvo 3:37,0. Stafeta 4 x 100 m prsno: 9. Celulozar (Preskar-Potočnik L. — Gelb-Bizjak) 4:56,5.

Prav kmalu se bodo pričeli pripravljati v bazenu s toplim vodo pionirji Celulozarija, ki bodo imeli zimsko republiško prvenstvo v Kranju že v nedeljo, 17. aprila. v. n.

Hrastnik : Novo mesto 22:16

3. aprila so novomeški rokometarji gostovali v Hrastniku in izgnili prvenstveno tekmo ljubljanske rokometne lige s tankim, njim moštvo s 16 : 22 (11:8). To je poraz Novomeščanov po njihovih dveh zaporednih zmagah. Tudi tokrat so se vodili s 5:0, kasneje pa dovolili Hrastničanom, da so izenačili in zmagali. Očitno je, da se pri nekaterih novomeških igralcih pozna pomanjkanje treningov. Moštvo Novega mesta bo 10. aprila potovalo v Dobropolje. Malo je verjetno, da bi se vrnilo s uspehom, čeprav se bo srečalo z ekipo, ki jo je jeseni premagalo. V. S.

Jugoslovanska loterija

POROČILO

o zrebanju srečk 13. kola, ki je bilo dne 31. marca 1966

Srečke s končnicami	so zadelo
	Ndln
40	6
21770	400
70700	600
729410	10.000
21	20
41	10
63561	600
75431	600
041591	8.000
02	6
12	6
45292	600
48962	1.000
98552	1.000
514692	30.000
03	8
023	80
2673	200
89953	400
24	8
71	6
22714	1.000
26784	400
37644	600
287034	8.000
95	6
85	6
21885	400
86275	600
26	8
03206	400
53296	400
70116	600
7	4
35517	1.004
66247	2.004
67137	404
93247	404
93617	1.004
470647	50.004
8	4
10068	604
28448	604
51058	404
892743	10.004
59	8
89	10
249	40
709	100
47909	600
529729	100.000

Novomeščanki uspešni na državnem prvenstvu

Na državnem prvenstvu v krosu, ki je bilo v nedeljo, 3. aprila v Osijeku, sta nastopili sestre Močnikovi v skupini mladink na progi 1500 m. V izredno močni konkurenci najboljših tekačic iz vse Jugoslavije je bila Katja peta, mlajša sestra Danica pa deseta. Za naši mladi in neizkušeni tekmovalki je to zelo lep uspeh. Z marljivim treningom in z zahtevnejšimi nastopi bosta lahko dosegli še lepe rezultate, saj je bil njun nastop v Osijeku prva večja preizkušnja.

17. aprila bomo lahko sestre Močnikovi videli v Novem mestu na medobčinskem prvenstvu v krosu. Teden dni kasneje bosta nastopili tudi na otvoritvenem atletskem mitingu.

J. G.

Večina anonimnih pritožb resničnih

Ljudje se pritožujejo na višje organe, če nimajo zaupanja v delo občinske komisije za prošnje in pritožbe - Nekatere pritožbe občanov je treba obravnavati javno

Pred kratkim je bil v Ribnici posvet predstavnikov komisij za prošnje in pritožbe pri občinskih skupščinah Kočevje in Ribnica (vabljeni so bili tudi predstavniki iz Grosuplje, ki pa na posvet niso prišli), ki so se ga udeležili tudi zastopniki Urađa za prošnje in pritožbe pri IS SRS in predstavniki obeh občinskih skupščin. Razpravljali so predvsem o organizacijskih zadevah in problematiki občinskih političnih organov ter o njihovi statistični in analitični službi.

Na posvetu so ugotovili, da se še vedno preveč občanov pritožuje na republiške in zvezne organe, najmanj pa na občinske. Tak položaj je tudi v občinah Ribnica in Grosuplje, medtem ko se v občini Kočevje pritožuj

več občanov na občinske organe, manj na republiške in najmanj na zvezne.

Praksa je pokazala, da se ljudje pritožujejo na višje organe tam, kjer ni zadostnega zaupanja v občinske komisije. Če rešujejo občinske komisije pritožbe občanov v skladu z zakonitostjo (predvsem po duhu in ne le po črki predpisov), se pravi, če rešujejo zadeve kar se le da človeško, imajo občani zaupanje vanje in je pritožb na višje organe le malo. Zazeleno je tudi, da v komisiji ne delajo le občinski odborniki, ampak tudi predstavniki občinskega odbora ZB in SZDL ter občinskega sindikalnega sveta. Priporočljivo je tudi, da sta na sejo komisije vabljeni obe stranki (pritožnik in stranka, na katero

se pritožba nanaša), da komisija napravi tudi terenske in druge ogleda, če je potrebno. Tak način dela ima na primer tudi kočevska komisija.

Komisija naj bi o svojem delu tudi večkrat obvestila občinsko skupščino. Nadalje je priporočljivo, da bi komisija nekatere zadeve obravnavala javno, se pravi preko zborov volivcev, časopisov itd.

V preteklem letu so se občani najpogosteje pritoževali zaradi stanovanjskih zadev, socialnega zavarovanja in zaščite, gospodarskih in finančnih zadev, delovno-pravnih in finančno pravnih zadev. Opaziti pa je, da število zadev iz prvih dveh naštetih področij polagoma upada, medtem ko je hkrati vedno več delovnih in finančno pravnih pritožb.

Na posvetu je bilo poudarjeno, naj komisije pritožbe ozioroma probleme rešujejo in ne le ugotavljajo. Področje dela komisij pa naj ne bodo samo pritožbe, ki so naslovljene na komisijo, ampak tudi kritike v časopisih (posebno pisma bralcev), problemi, ki jih rešujejo v delovnih organizacijah, pa tudi razna anonimna obvestila (saj se je izkazalo, da so v 80 odstotkih resnična). Sklenili so tudi, da bodo v bodoče občinske komisije še tesneje sodelovale z republiškim Uradom za prošnje in pritožbe.

J. PRIMC

Skozi okno po dinarje in dolarje

Nekega marčevega dne Jožeta Stuglja s Trebnjega vrha pri Semčju ni bilo doma, to pa je izkoristil neznanec, vlomil vežno okno in vdrl v stanovanje, kjer je bilo 203.000 dinarjev in 35 dolarjev. Storilec je denar odnesel, za njim pa je izgnila vsaka sled. Zadevo raziskuje jejo.

Podrl ograjo in se prevrnil

2. aprila se je iz Žužemberka domov vračal Ljubljanc Jan Just Bisaro, pri Poljanah pa je z osebnim avtom zadrl cestno ograjo, jo podrl in se prekrulil pod cesto. Vozniku ni bilo nič, medtem ko cenijo gmočno škodo na 3000 Ndin.

KADIL V POSTELJI IN SE ZADUŠIL

Težka smrt je doletela Ivana Težaka iz Božakovega pri Metliki. Nič hudega sluteč si je 10. marca zvečer, ko je bil že v postelji, prižgal cigareto. Zaspal je, ne da bi utrlil ogorek, zato se je vnela posteljnina. Težak se je v dimu zadušil.

KOMU SO TEKNILE POSTRVI?

Ponoči 27. in 28. marca so neznanči na Otočcu odprli čoln, v katerem restavracija hrani žive ribe, in odnesli okoli 50 kg postrvi. Čoln je bil privezan ob desni obali pri mostu, nedaleč od gradu. Kam so šle postrvi, še niso ugotovili, zato s preskavo nadaljujejo.

Jeza in porezani šparoni

Ivan Saje, posestnik iz Lipovca, bo letos pridelal kakšnih 600 litrov vina manj, ker mu je nekdo ponoči med 9. in 10. marcem, očitno iz maščevanja, v dveh vinogradih porezal 1250 šparonov in povzročil škodo 1870 N DIN. Značilno je, da je storilec do bro vedel za Sajeve vinograde, saj se sosednjih vinogradov ni dotaknil.

OD MOKRONOGA DO PIJANE GORE

»Odlična kapljica, to telško vino,« ga je veselo pozdravil gost na peči. »Čudna stvar, Mrgole, pomisli, ti prijatelj, koliko vina sem včeraj popil, pa mi ponoči ni bilo treba niti enkrat na vodo.«

Mrgole se je namuznil zadovoljni živini in mirno dejal:

»Čemu bi pa hodil na vodo, dragi prijatelj, saj je ponoči vendar od peči do vrat priteklo...«

Preko cele sobe se je vlekla dolga luža.

In posledica te ekspedicije je bila, da je »boga« še dalje ostal na Telčah.

Za Telčami proti Savi stoji Pijana gora. Zopet nov Brezovec. Kdo ve, zakaj so ljudje kraju dali tako značilno ime? Pijana gora sicer ima svoje gorice, toda dvomim, da je kraj po njih dobil ime. Mogoče so ta kraj imenovali tako, ker je ljudstvo, ki tukaj živi, stalno pijano od težkega življenja in velike revščine pa od neskončnega hrepenenja po boljšem življenju.

Na Pijani gori sem končal svoje prvo potovanje po Dolenjskem. Hodil sem morda po najlepših krajih sveta, po krajih, ki so po svoji legi, po svojem modrem nebu in po svojih prečudovitih barvah najlepši na Slovenskem. Toda nikjer v naši domovini, ne v Halozah, ne na Krasu, ne v meziških globačah na Koroškem in ne v revirjih trboveljskih premo-govnikov nisem našel take vnebovpijoče revščine, take gospodarske zaostalosti kakor v tem kotu naše dežele. Kraji, koder ljudje sovražijo gozdove in lju-bijo grmovje. Kraji, kjer je nastal eden najbridkejših

Dobre pol ure je bila v četrtek, 31. marca, zaprta avtomobilska cesta pri vasi Sentjurje, kjer so s posebnim dvigalom HANSON umaknili s ceste specialni avtomobil-kompresor, težak 25 ton, ki se je pet dni pred tem po trčenjem postavil čez levo polovico cestišča v smeri Novega mesta. Avtomobil je last madžarskega cirkusa iz Budimpešte. Novomeško Cestno podjetje ga je skušalo umakniti na vse mogoče načine, celo z dvigalom TATRA, lasti Kovinarske iz Krškega, vendar vse zaman. Dokler niso pripeljali HANSONA, so cesto po predpisih zavarovali, k ponesrečenemu kamionu pa postavili dežurnega cestarja s čuvajnico. (Foto: M. Moškon)

ZA LAS DO SMRTI

Stopila je na cesto. Brezbrižna, kot bi se namerila iz kuhinje v shrambo, ni pogledala niti na levo, niti na desno. Njena pot je vodila naravnost: s pločnika čez cesto in spet na pločnik do kioska po nedeljski časnik. Napravila je štiri, morda tudi pet korakov, ne več, ko je z Glavnega trga skoraj neslišno pridrvela belosiva limuzina LJ 33-47. Kot bi nekaj slutila, je sunkoma zavrtela glavo na desno, tedaj pa obstala kot ukopana. Limuzina se je naglo blizala in njen voznik očitno niti pomišljal ni, da bi zmanjšal hitrost. Toda ko se je zavedel in zagledal žensko na cesti, je naglo pritisnil na zavore. Zavrtilo se je in limuzina se je ustavila kakšen peden od ženske. Ta ni znala naprej niti nazaj, kot bi imela tone svinca v nogah. Samo roke je dvignila in se zvilila pred zaprepasčenim voznikom kot leska v viharju.

»Glej, prometni incident!« me je potegnil za rokav prijatelj Jože in pokazal z roko kraj, kjer je priletela kmečka ženica drobenčljala na pločniku. Med tem je voznik že zapustil sedež in stopil k njej, da bi jo oštel. Pa ni mogel: ves osupel ni spravil iz sebe besede. Nato je zamahnil z roko, češ »Kaj zdaj to pomagala!«, sedel v vozilo in se odpeljal v Kandijo. Ko je peljal mimo Jožeta in mene, je zmajal z glavo, kot bi hotel reči: »Glejta, nismo vedno vozniki krivi, kadar se kaj zgodi!«

Kasneje je šla mimo naju tudi tista ženska. Nisva opazila, da bi se v njen obraz vrezala zaskrbljenost. Na njej ni bilo znakov strahu. To naju je zelo presenetilo, Jože pa je rekel: »Meni bi srce padlo v hlače, ko bi bil prejel v njeni koži.«

Sam sem precejkrat malodušen do tega, kar se dogaja na cesti, ta dogodek pa me je pretresel. Bil sem blizu in videl sem vse. Za las je šlo, pa bi bila smrt v neki družini. Smrt zaradi nepazljivosti, boljše, zaradi nepoučenosti, kako se je treba vesti na cesti. Kajti tista ženica bi bila lahko tudi moja mati.

IVAN ZORAN

Učitelj je na prvi lov povabil vso sosesko in vse, tudi najbolj znane divje lovce. Zaradi tega je bil klican na okrajno glavarstvo v Krški in bil kaznovan. To mu je tako zagrenilo vse veselje, da je obesil puško na steno in se za lov ni več brigal. Toda vsako nedeljo in vsak praznik je imel vsaj enega zajca na mizi. Zimske časi so mu prinesli v hišo štirin-dvajset lističnih koz. Vse to so mu prinašali telški divji lovci, ki so bili strah in groza sosednim lovskim najemnikom.

Iz nesrečnega telškega kaznjence je kmalu postal telški »boga«.

Zdaj pa so se prestrašile oblasti, posvetne in cerkvene, kajti za dva boga vendar ni prostora na Telčah. In oblasti so začele nepotrebne drugega boga spravljati od tod. Toda teže ga je bilo spraviti s Telč kakor na Telče. Telška soseska je romala v škocijanski farovž in v Krško na glavarstvo, kjer je tolkla po mizah in zantevala, da njen »boga« ostane na Telčah. Prešnjemu kaznjencu, zdaj naenkrat »boga«, so šolske oblasti ponujale najlepša mesta na Slovenskem, ki naj si jih sam izbere, toda »boga« ni hotel s Telč.

K načelniku okrajnega šolskega sveta na Telčah, kmetu Mrgoletu, je prišla iz Ljubljane od vladajoče stranke visoka prosvetna živina prav v tej zadevi. Mrgole je gostoljuben, toda tudi zakrknjen kmet. Živina je trdila, da je pristaš iste stranke kakor Mrgole. Kmet je skomigal z rameni in gostil živino z gnatio in — s telškim vinom. Da bi Mrgoleta le omeščala, je visoka živina ostala na Telčah ves dan in, ker je zamudila večerni vlak v Trzinu, je ostala tam tudi čez noč.

Zvečer sta z Mrgoletom ostala do polnoči pokonci in pila vino. Potem je Mrgole postal na peči in oba sta šla h kraju. Ko je Mrgole zjutraj stopil v sobo, se je delegat stranke ravno prebujal; bil je svež, prespan in dobre volje.

pregovorov našega ljudskega zaklada:

»Kajža je rajža in če gospodar ni na rajži, pa kruha ni v kajži.«

In sredi te dežele je naš najboljši kmečki učni zavod — kmetijska šola na Grmu. Tu so se porajali naši slovstveniki, naši znanstveniki, naši poslanci... vsak slovenski človek, ki je res sin svojega naroda, bi moral po njih romati z odkrito glavo iz spoštovanja pred tem ljudstvom, pred tem velikim, trpečim junakom naše zemlje.

Naj mi nikdo ne zameri, da se nisem, kakor je do zdaj bila šega, mogel navdušiti za lepoto in idiličnost Dolenjske, da nisem mogel občudovati vdano-sti, pohlevnosti in pobožnosti tega ljudstva, da sem skočil iz ojnca in videl čisto drugo podobo. Priznam pa, da je mnogo prijetneje občudovati našo deželo s Karavank, z visokega Triglava in drugih naših gora, kakor pa z odprtimi očmi hoditi od Mokronoga do Pijane gore.

KONEC

PRIHODNI TEDEN

- nova
- napeta
- zgodba:

LOV ZA NACISTIČNIM ZAKLADOM

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 8. aprila — Albert
Sobota, 9. aprila — Tomaž
Nedelja, 10. aprila — Marko
Ponedeljek, 11. aprila — Filip
Torek, 12. aprila — Lazar
Sreda, 13. aprila — Ida
Četrtek, 14. aprila — Valerija

ČESTITKE

Dragemu bratu in stricu Jožetu Bavdu iz Soteske pri Stradi želijo za njegov 70. rojstni dan in mu iskreno čestitajo vsi njegovi.

Tonki Starešinič iz Zemlja želijo za praznik mnogo sreče in zdravja, ostalim pa lep pozdrav — Zupančičevi.

Očetu Francu Brudarju s Ceste talcev želijo za praznik vse lepo in mnogo zdravil let otroci z družinami.

ZAHVALNOST

Iskreno se zahvaljujem dr. Josipu Pavloviču, dr. Milani Starčeviću in dr. Miru Vodniku za njihovo požrtvovalnost in hitro pomoč v času moje bolezni.

Ladislav Stihrič, Novo mesto.

Ob bridki izgubi našega dragega očeta, dedka, pradedka, brata in svaka

RUDOLFA JENKA

se prisrčno zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli sodelovali in z nami sočustvovali, ga spremenili na njegovo zadnjo pot ter mu poklonili vence in cvetje. Zahvaljujem se č. duhovščini, zdravnikom novo-mestke bolnišnice, posebno dr. Koscu in dr. Huberju ter stremu osebju, sindikalni podružnici PTGG, kolektivu Cestnega podjetja Novo mesto ter kolektivu KREMEN iz Novega mesta.

Vsem za vse še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči Jenkovi v imenu vseh sorodnikov.

Ob bridki izgubi naše mame in stare mame

MARIJE POTOČAR

se najtopleje zahvaljujem vsem za izražena sožalja, za tako lepo spremstvo na poslednji poti in vsem, ki ste njen grob zasuli z venci in cvetjem. Posebna hvala občinam organizaciji ZB Novo mesto, organizaciji ZB Bršljin in mestnemu odboru RK Novo mesto, za ganljive poslovljne besede tov.

SUPERAVTOMATICNI

PRALNI STROJI

vseh znamk
ZADNJI MODELI!
Nudimo garancijo,
uredimo vse izvozne
listine.

Plačilo v vseh valutah.
Devizni račun pri Banca
commerciale, Trieste,
10650/0

PEROTTI-EXPORT, VIA
CARPISON 20, TRIESTE

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 8. APRILA: 8.05 Operna matineja; 9.25 Domače viže — domači ansambli; 10.15 Iz hrvatske literature za klavir; 10.35 Novost na knjižni polici; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Franc Goršič; Kako na Kočevskem priložnost s pasjo govedu; 12.40 Novi posmetki zbora »Stane Zagare iz Kropce, vodi Egi Gasperšič; 14.35 Nizozemska narodna glasba; 15.20 Napotki za turiste; 15.45 Novo v znanosti; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.20 Igra Zabavni orkester RTV Ljubljana; 20.00 Lope melodije; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 9. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.45 Četrte ure z ansambli Jožeta Privška; 10.15 Od lomki iz oper italijanskih roman; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jelka Hočevar; Komiljo zatiranje pleva v vrtnah; 12.40 Kvintet bratov Avsenik in trio Igorja Jamnika; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Pesmi in ples iz Jugoslavije; 17.05 Gre, me v kino; 18.20 Iz reletnih postaj; 18.45 S knjižnega trga; 20.00

Mimi Vovk in Rudiju Mrzari ter sosedom za njihovo pomoč v težkih dneh. Iskrena hvala dr. Vpničku, ki ji je dolga leta lajšal bolečine, enako bolniškemu in strožnemu osebju internega oddelka splošne bolnice Novo mesto za vso skrb.

Zalujoči Somrakovi, Potočarjevi in Rebernikovi.

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA JAKŠETA

iz Dolnje Straže

se iskreno zahvaljujem vsem darovalcem vencev, organizaciji SZDL, ZB iz Straže, gradskemu društvu Prečna, zdravniku Zivkoviču za njegovo požrtvovalnost, župniku Tomamu, govorniku Opalku za poslovljne besede in vsem, ki so nam izrekli sožalje ter vsem, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena Rozalija, sin Lojze z družino in hči Milka z družino.

PREKLICI

Alojz in Jožeta Progar iz Dol. Kamenic 26, Novo mesto, opozarjajo, da prepovedujejo hojo, pašo in vso vožnjo po najljubših parcelah v Tanteah in Sv. Duhu (Suhopladi). To opozorilo velja za vedno. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Florijan Rapuš, Česenec 12, Mirna peč, prepovedujem hojo in vožnjo po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Marija Papež iz Suhorja 1 pri Prečni prepovedujem hojo in pašo kokoši po mojem zemljišču. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala, kokoši pa spodbrepla.

Frane Jožef iz Smarjeških Toplic 1, p. Smarje, prepovedujem vso hojo in vožnjo po mojem travniku v Zabniku. Kdor tega preklca ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

maliglasni

PRODAM 3 m³ suhih smrekovih desk in moped »Colibri«. Naslov v upravi lista (336/66).

PRODAM PEČI — kamne, Ivan Zupančič, Cesta herojev 45, Novo mesto.

TRAKTOR »DUCH« 25 KM 7 s priključki prodam. Drago Kosmač, Jezica 13, Ljubljana.

UGODNO PRODAM 6-metrski drog za televizijsko anteno. Pepca Obrš, Mestne njive — blok 10, Novo mesto.

PRODAM 60 BASNO klavirsko harmoniko in moped v dobrem stanju. Polžve se v trgovini Oprema, Kidričev trg 1, Novo mesto.

PRODAM športni volkswagen »Karmen Glas«, prevoženih 18.000 km. Ogled vsak dan pri Gazvoda, Gaberje 57, p. Brusnice.

PRODAM 3-tonski gumni voz z novo rezervo. Janez Uman, Vel. Cerovec 12, Stopiče.

PRODAM MALO RABLJEN dvoposteljni pletilni stroj Anker — Trikorax za 250 Ndin. Bogdana Barbič, Kostanjevica na Krki.

POCENI PRODAM rabljeno kuhinjsko opremo, štedilnik in otroško posteljo. Jankovič, Zab. ja vas 1, Novo mesto.

POCENI PRODAM dobro ohranjen otroški športni voziček. Logan, Trebnje 11.

PRODAM VISEKO kuhinjsko opremo. Smihelska 17, Novo mesto.

TAKOJ PRODAM 2 psi — volku-lji, stare 4 meseca. Jelen, Regerča vas 41, Novo mesto.

PRODAM DOBRO OHRANJENO mlatišnico ZMAJ. Naslov v upravi lista (343/66).

PRODAM OBNOVLJENO hišo in 10 arov zemlje, 15 minut od tovarne stekla v Novem mestu. Cena 4.200.00 Sdinarjev. Naslov v upravi lista (345/66).

OENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 novi dinar — Redni mesečni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, smrtnicah, čestitkah, preklcih in pod objavah 20 odst. popusta.

KAVC in bufet omarijo prodam. Kastelic, Trdinova 5 a, Novo mesto.

VEC TROFAZNIH STEVCEV prodaja hišni svet, Trdinova 5 a Novo mesto.

PRODAM LEPE, mlade oleanadre. Vprašajte: Novo mesto, Partizanska 24, zgoraj.

PRODAM KUHINJSKO KREDENOO in kuhinjsko na 3 plošče. Jože Rapuš, Mestne njive, blok 9, Novo mesto.

PRODAM NAVADNO HARMONIKO v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (350/66).

MOPED PRIKOLICE vseh vrst ter posamezna kolesa za prikolice ali cize (gare) prodam. Ambrož, Trzaska 15, Ljubljana.

UGODNO PRODAM nov pletilni stroj »Knittax«. Naslov v upravi lista (351/66).

PRODAM 6 GEBELNIH PANJEV, 10 satnih ameriških stojakov z nastavki in okvirji, malo rabljeni. Cena nizka. Janez Ilenič, Zorenci 2, Črnomelj.

SPREJMEM krojaškega pomočnika — pomočnika za stalno ali honorarno zaposlitev. Opremljena soba je preskrbljena. Franc Snoj, Ljubljana, Ježa 16, p. Črnuče.

ISCEM LASTNIKA deviznega računa za opel-rekord. Neško Celik, Celje, Tomšičev trg 10/a.

KUPIM VECJO MLATILNICO, ki hkrati mlati in čisti. Naslov v upravi lista (334/66).

HIŠNA POMOCNICA dobi službo takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača dobra. Naslov: Goštinca Lakmer, Kokrica 108, Kranj.

POSTANEMU FANTU ali dekletu preskrbim službo ter nudim hrano in stanovanje za pomoč na kmetiji po službi. Peter Mosec, Zablatica 1 pri Kranju.

POMOC V GOSPODINSTVU želi 4-članska družina. Novo mesto, Cankarjeva 33.

GOSPODINJSKO POMOČNICO z znanjem kuhe sprejemam. Plača dobra. Zlatar, Stari trg 28, Ljubljana.

ZA POMOČ V GOSPODINSTVU dam stanovanje in hrano ženski, ki je zaposlena v popoldanski ali nočni izmeni. Naslov v upravi lista (361/66).

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

GOSPODINJSKA POMOČNICA dobi službo za dopolnilno, popoldne je možna zaposlitev v tovarni. Naslov v upravi lista (367/66).

MLADA ZAKONCA brez otrok išče sobo za krajiš čas. Naslov v upravi lista (366/66).

NOV KABINET štedilnik na drva ugodno prodam. Romančič, Ravgovska 3, Novo mesto. Ogled popoldne.

GOSPODINJSKO pomočnico sposobno, inteligentno, k družini z dvema otrokoma, iščem. Lepi odnosi. Pišite: dr. Gerden, Ljubljana, Dalmatinova 9.

svetu opernih melodij; 18.20 »Si-gnali«; 18.45 Svet tehnike — Inž. Mile Zelezov; V svetu elektrike; 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb.

TOREK, 12. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.25 Spredoh z velikimi zabavnimi orkestri; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Dušan Terčelj; Naloge naše raziskovalne službe na področju vinarstva; 12.40 Veseli planšarji in ansambel Franca Korbarja; 14.35 Pet minut za novo pesmico; 15.30 V torek nasvidenje; 17.05 Koncert po žejah poslušalcev; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 20.00 Mali koncert zbora »Brajša Rašana« iz Pule; 20.20 Radijska igra — Hans Fallada; Pijance.

SREDA, 13. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.10 Naši mladinski zborovodje; 9.30 Godala v ritmu; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Ljubo Veščič; Mlekarna želijo boljše kakovost mleka; 12.40 Slovenske narodne poleta Tone in Roman Petrovič; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 17.05 Nacionalne smeri v glasbi; 18.15 Iz studija 14; 18.40 Naš razgovor; 20.00 Dvajset minut z majhnimi ansambli.

ČETRTEK, 14. APRILA: 8.05 Glasbena matineja; 9.25 Glasbena pravljica; 10.15 Z našimi pevci v operah Giuseppe Verdi; 11.00 Turistični napotki za tuje goste;

GOSPODINJSKO pomočnico pridno in pošteno, sprejme gostilna Cilka Lukež, Brežice.

POCENI PRODAM kavč in 2 omari. Ogled v soboto od 15. do 17. ure. Simoniti, Zagrebška c., blok C, Novo mesto.

MOSKE OBLEKE dam za drva. Naslov v upravi lista.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolenega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129, in STANDARD — telefon 21-158.

KINIO

Brežice: 8. in 9. 4. francoski film »Zlati trijumf«. 10. in 11. 4. ameriški barvni film »Londonski lopovi«.

Črnomelj: 8. in 10. 4. ameriški barvni film »Človek z zlatim samokresom«. 12. in 13. 4. švedski film »V rokah vohunov«.

Kočevje: »Jadrane«. 8. in 10. 4. italijanski barvni film »Padec rimskega carstva«. 11. in 12. 4. sovjetski barvni film »Baltiška slava«. 13. in 14. 4. angleško-češki film »310« v senci.

Kostanjevica: 10. 4. angleški barvni film »Tom Jones«. 13. 4. jugoslovanski barvni film »Dve noči v enem dnevu«.

Metlika: 9. in 10. 4. angleški film »Grenka žetev« in ameriški film »Festival Chaplina«. 13. in 14. 4. španski film »Črna kronika«.

Mokronog: 9. in 10. 4. francoski film »Skrivnostni Judeks«.

Novo mesto »Krkas«. 8. do 11. 4. francoski barvni film »Zandar iz Saint-Tropeza«. 10. 4. ameriški barvni film »Skrivnosti življenja«. 13. do 14. 4. ameriški film »Od tu do večnosti«.

Ribnica: 9. in 10. 4. italijanski film »Sladko življenje«.

Sevnica: 9. in 10. 4. švedski film »Ali so se angeljčki«. 13. 4. nemški film »Zakonski zavod Avrore«.

Sodražica: 9. in 10. 4. nemški film »Draga ostani z mano«.

Sentjernej: 9. in 10. 4. barvni film »Zaliv tihotapevca«.

Trebnje: 9. in 10. 4. francoski kriminalni film »Tajni partner«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Gorenc iz Cerovega loga — Damjano, Melka Resnik iz Krškega — Marjetko, Milena Fabjan iz Dolnjih Sušic — Branka, Marija Prpar za Luže — Franca, Ana Kolenc iz Rumanje vasi — Ireno, Ana Marinič iz Bučarce — Rudija, Furi Savšek iz Krmelja — Francija, Francka Rajner iz Male Loke — Alojza, Milka Božič iz Črnomlja — deklico, Marija Pavlič iz Črnomlja — deklico, Martina Saje iz Gornjega Kamenja — dečka, Marija Zagar iz Uršnih sol — deklico, Marija Dolensček iz Jopercje, ka — dečka, Angela Bukovec iz Mirne — dečka, Anica Grmovšek iz Gornjih Ponikev — dečka, Ana Starešinič iz Kvasice — dečka, Ljudmila Jevnikar iz Slovenske vasi — deklico

OBVESTILA

Oblačila solidno čisti Kemična čistilnica Novo mesto, Germova 5.

11.15 Nimaš prednosti; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jože Sušlin; Tipi tal v Sloveniji in njih raba za kmetijske namene; 12.40 Čez hrib in dol; 14.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja Zoltan Kodaly; 15.30 S pihalnimi godbami v ritmu valčka; 17.05 Turistična oddaja; 18.45 Jazikovni pogovori; 20.00 Četrtek večer doma, ohi pesmi in napevov.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 7. APRILA: 19.00 — Mladinska oddaja.

NEDELJA, 10. APRILA: 10.20 — Poročila — Janez Volčanšek; Ob koncu republiškega kongresa SZDL — Ob svetovnem dnevu zdravja; Način prehrane v mestu in razvoj družbene prehrane — Spela Pirnat; Delo komisije za prihode in imenovanja — V spomin prijatelju Rihardu Jakopcu — Iz naše vinarske beleznice — Za naše kmetovnice — Predstavljamo vam mlade pevke iz Boštjana in nove posnetke kvinteta Berger — Magnetofonski zapis: Obisk v osnovni šoli Globoko — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 12. APRILA: 20.00 — Ne smemo pozabiti — Novo v knjižnici — Filmska vzgoja I. — Športni komentar — Obvestila — Glasbena oddaja: Gojenj glasbe — Ne šole Brežice vam igrajo in po-jo

PEČENKA JE TAKO LEPO DIŠALA...

Jeseni je bila v Kanižarici svatba. V pritlični peči stanovanjskega bloka se je pekla sočna pečenka, namenjena 45 gostom. Nek rudniški delavec pa je izvedel za voglarsko navado, po kateri lahko »voglarji« odnesejo vso hrano, kar jo uspejo izmakniti. Tako se je prithotapil k peči in vzel iz nje dva velika kosa pečenke, težka okoli 8 kg.

Za vseh 45 gostov na svatbi je ostalo bolj malo mesa, zato so se o tatvini precej razgovorili. Čez nekaj dni je premeteni »voglar« prišel h gospodinj, povedal, da je meso vzel in ponudil plačilo.

Zadeva pa je vseeno prišla pred sodišče v Črnomelj. Ta primer niso smatrali za voglarsko navado, pač pa za tatvino ter J.R. obsodili na primerno kazen.

KRONIKA NESREČ

Po nasipu v smreko

Boris Guštin iz Novega mesta se je 28. marca zvečer peljal v osebnem avtu po avtomobilski cesti. Pri Medvedjeku je vozilo na razsneženem cestniču zaneslo. Znašlo se je na nasipu in zatem treščilo še v smreko. Ran ni bilo. Škoda na avtu cenijo na 200 Ndin.

Mopedist v avtov zadek

Matija Lavrin iz Novega mesta se je 29. marca v osebnem avtu pripeljal s Kolodvorske ulice na Ljubljansko cesto, ne da bi se prepračil, ali je Ljubljanska cesta prosta. Ko je že zapeljal na dvorišče Osoinikove gostilne, se je v zadnji del njegovega vozila, ki je bil še na Ljubljanski cesti, zaletel mopedist Martin Doblehar iz Zdinje vasi. Mopedista je udarilo po levi nogi.

Tovornjak se je naslonil

Od Jugorja proti Metliki je 2. aprila popoldne potoval tovornjak, ki ga je vozil Metličan Milan Viktorovski. Pri Mačkovecu je vozilo zaneslo proti skalnemu useku. Voznik se je nenadoma znašel na stari cesti, tu pa je zadnji del tovornjaka zdrsnil v jarek. Vozilo je izgubilo ravnotežje in se je naslonilo v skalnati usek. Škoda je 2000 Ndin.

Mopedist zrušil kolesarko

Mopedist Alojz Galič iz Malenške vasi se je 2. aprila pri Muhaberju peljal po levi in zadela kolesarko Barico Novak. Oba sta padla in se hudo ranila. Barica Novak si je pretresla možgane. Galič pa si je zlomil ključnico. Gmotno škodo cenijo na 130 Ndin.

Kolesar na prtljažniku

3. aprila zvečer se je Novomešan Bogo Strmec z osebnim

Pokrov udaril v streho

Ferdinand Lebar iz Kranja se je 3. aprila zjutraj pripeljal z osebnim avtom po avtomobilski cesti do Krške vasi, ko se je nenadoma odprl pokrov motorja in butnil v vetrobransko steklo. Škoda je za 600 Ndin.

Z nepredvideno zavoro v beton

Grk Joannis Papaanastasiu se je 3. aprila popoldne pripeljal z osebnim avtom na ovinek pri Poljanah. Izpod koles osebnega avta, ki je prišel naproti, je zletel kamen in ubil vetrobransko steklo na Vengusovem vozilu. Škoda cenijo na 700 Ndin.

Z osebnim avtom v hišo

Rafael Pavlin iz Velike Loke se je 3. aprila pripeljal z osebnim atom na Glavni trg v Novem mestu. Ker se je prav tedaj uili dež, je vozilo zaneslo proti vhodni hiši št. 4. Avto je pbl na pločniku Anico Kajfež in sedemletno Slavko Vodopivec. Mali Slavki ni bilo nič, Anica Kajfež pa je dobila hud udarec v nogo in so jo odpeljali v bolnišnico. Škoda na vozilu cenijo na 800 Ndin.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, skrbnega očeta in starega očeta

JOŽETA MARNA

se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem, znanec in sorodnikom, ki so nam izrazili sožalje, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala govrnikom za ganljive poslovljne besede, pevskemu zboru in godbi za žalostinke ob slovesu.

Najlepša hvala zdravnikom Zdravstvenega doma v Metliki in mr. ph. Gojku Jugu, ki so pokojniku nudili pomoč v najtežjih trenutkih.

Zalujoči:
žena Slava, sin Jožko in hčerka Vera z družinama.
Metlika, v marcu 1966.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miroslav Jakopac, Marjan Legan, Marjan Moškon, Jože Primož Jozica, Peppery in Ivan Zoran
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev) — Letna naročnina 20 n dinarjev (2000 starih dinarjev) — polletna 10 n dinarjev (1000 starih dinarjev); plačljiva je vnaprej — Za izposojenstvo 37.50 n dinarjev (3750 starih dinarjev) — Za ameriške dolarje — Tekoče račun pri pod. SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Pošta: predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani